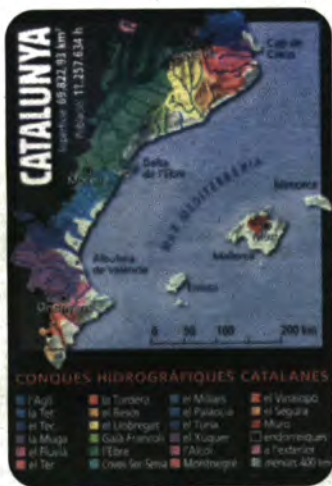

"Senyor Déu, et donem humilment les gràcies pel triomf independentista a les darreres eleccions al Parlament del Principat de Catalunya".

L'ESTEL

www.racocatala.com/esteldemallorca
E MAIL esteldemallorca@racocatala.com

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALA

ANY XXIV. NÚMERO 522

1er DE GENER DEL 2004

PREU: 2 €

SA VILETA

Fa un mes que na Maria Zuazo a qui ajuda na Luzmila Vakorina ha obert la botiga Classe Natural, al carrer de Bolonya, 1 de sa Vileta. Tel. 871 956 677

Fa 20 anys que na Maria Castro d'As-túries regenta la botiga d'alimentació Mary al camí vecinal de sa Vileta, 149. Tel. 971 798 653

Fa un any que en Joan Vedell de Lluc-major ha obert la Clínica Dental Bona Dent al carrer de Mantua, 1 de sa Vileta. Hi ha dentista, maxilofacial, undodòncia, ortodòncia, pròtesis fixa o movable. Tel. 971 791 339

Fa 9 anys que na Gabriela Canyelles, amb tres socis més va obrir l'empresa Mallorca Activa, al carrer son Peretó, 9 de sa Vileta. Organitzen turisme d'aventura, d'esports, d'empreses, congressos, fires, etc. Tel. 971 783 160

COLL D'EN RABASSA

En Domingo Llull és l'estanquer des Coll d'en Rabassa. És l'amo de l'estanc del carrer Cardenal Rossell, 79 que ara regenta el seu fill Sebastià, ara ha posat un nou estanc al mateix carrer, número 107 per a la seva filla Anna Maria, on ha instal·lat una cava de pursos. Tel. 971 494 181

Fa 10 anys que na Lola Expósito i el seu fill Alexandre regenten el Forn de pa i pastissos Alexandre al carrer de Bartomeu Castell, 7 des Coll. Tel. 971 492 407

Fa mig any que na Serafina Marín, a qui veiem amb la seva filla Diana, ha obert la botiga Modes Fandy al carrer del Canonge Tarongí, 7 des Coll d'en Rabassa

Fa un any que na Joana Fernández, a qui veiem amb la seva oficiala Ester Garcia, ha obert el Centre de Bellesa Nani Fdes. Al carrer Canonge Tarongí, 10 des Coll. Tel. 971 262 878

Fa 5 anys que na Maria del Carme Navio va obrir la perruqueria Mary's al carrer de Vicente Tofiño, 21 del Coll d'en Rabassa. A la foto amb la seva oficiala Aina Maria. Tel. 971 492 012

Toda la Hispania está ocupada. ¿Toda? ¡No! El pequeño pueblo de **Euskadix** resiste ahora y siempre al Ejército invasor

PRINCIPALES HÉROES DE LA AVENTURA

IBARRECHIX
Lehendakari experto en el manejo de las armas del legendario Sabinoarantz

OTEGIX
Valiente pedruskolari que de pequeño cortaba troncos y ahora, el bacalao

ANASAGASTIX
Bardo-portavoz del pequeño pueblo ante el congreso enemigo

ARZALLUX
Venerable druida de la tribu, que elabora el pacharán mágico alucinógeno

CESAZNAR
Máximo emperador vallsioletano que anhela una Hispania grande y libre

MAIOR OREJVM
Gudari renegado contratado como centurión del Ejército romano de Madrid

**LAREVISTA
DELS
EMPRESARIS**

L'extremisme espanyolista del PP

No hi ha cap dubte que fou n'Aznar el qui començà la guerra del nacionalisme castellà contra tots els altres nacionalismes.

El dubte que tenc és si continuarà aquesta guerra sense n'Aznar.

En la era post Aznar la incògnita que se presenta és la de saber si va a continuar o no la confrontació pura i dura del nacionalisme castellà contra els nacionalismes basc i català i si s'optarà per conviure de manera pacífica amb ells.

Mort el ca, s'acabà la ràbia. S'acabarà sense n'Aznar, la política dels populars d'intentar acabar amb els nacionalistes no castellans? Se n'adonaran els hereus de n'Aznar de lo inútil del seu entossudiment? O, al contrari, continuaran en la seva política de esbrancada permanent, de constant confrontació de nacionalisme contra nacionalisme?

Encara no se sap. Allò que si que se sap és lo perillosa que és la política del PP per a l'estabilitat política i social dels pobles de l'Estat que denominam Espanya.

És que tal volta, pensen en el PP que és possible derrotar o erradicar un sentiment? És que tal volta, no se n'adonen que ells són, amb la seva iniciativa de confrontació, molts més extremistes del que puguin ésser els qui defensen el seu dret a ser qui són?

No, beneïts no ho són. Se sap que cerquen rèdits electorals. Cerquen poder. Allò que encara no sap el poble són els pocs escrúpols que tenen en la seva desmesurada ambició o potser bogeria en la seva insensata creuada a fi que tots els nacionalismes, menys el seu, no tinguin dret a ser, a estar.

El camí elegit per n'Aznar, pel PP, és perillós. Se corre un evident risc de desvertebració.

Les recents eleccions celebrades al Principat de Catalunya semblen indicar-ho. El nacionalisme català creix afuat pel nacionalisme castellà. N'Aznar ha col·laborat més per aconseguir el creixement electoral d'ERC que el mateix Carod.

N'Aznar, amb la seva política nacionalista extremista, ha aconseguit que els opcions més centrades (CiU o fins i tot el PSC, hagin perdut manxa electoral.

És lògic que, davant l'extremisme castellà del PP, sorgeixi un extremisme perifèric de conservació de la pròpia identitat, amenaçada per la desraó dels qui pretenen acabar amb els sentiments, amb la emoció que es deu a l'herència del poble, a la cultura, a la llengua, a la tradició, a la terra, a la història, a la raó.

Els bascs i els catalans s'oposen ja, electoral i democràticament a la bogeria del PP, a la bogeria de la confrontació. Quan ho farem nosaltres? Evidentment, la primera oportunitat que tendrem encara és llunyana. Però no val adormir-se. No val esperar asseguts. No. El que hauriem de fer ja, és vertebrar una seriosa oposició al nacionalisme caste-

llanista del PP d'aquí, que, com sempre sol passar, és més papista que el Papa. O sia, és més aznarista en la seva política antimallorquina que seria la de n'Aznar si aquest acabdillès el PP mallorquí.

Aquí a Mallorca, tenim la constant agressió a la llengua i cultura, la agressió al medi ambient. La política desarrollista del pa per avui i fam per demà. Les mercantilitzades construccions d'autovies i cinturons. La política que, potser fregant la prevaricació, protegeix als hotelers. El malgastament dels nostres diners que reparteixen sense raó entre un equip ciclista i un actor de Hollywood. La desídia per a posar solucions pràctiques al problema de la immigració massiva, al problema de la seguretat ciutadana, al del transport públic, al de la sanitat, al de la corrupció que cada volta més en envolta des dels àmbits de la Administració.

Quina llàstima que fins ara no s'hagi fet oposició, vertadera oposició al PP. Esper que en el futur se'n farà. Esper que, en un pròxim futur, se sàpiga fer. Esper que aviat hi haurà a la nostra Illa un PSM recuperat i vigoritzat per fer oposició.

Mentrestant, insisteix, el camí està en les plataformes reivindicatives, especialment la que crec més necessària és la de la reivindicació de la llengua i la cultura pròpia. Una plataforma on estiguin tots els qui estan i que són: l'OCB, per suposat, però també totes les associacions culturals i particulars que durant tota la vida han lluitat per la normalització. Fins i tot hi haurien d'ésser els Verds i el GOB, i tot aquell que de manera voluntària, volgués formar part de la vertebració d'un moviment cívic de resistència capaç d'aturar els peus a un PP envalentit i irracional que pretén aniquilar el català de Mallorca, i reduir a pur folclorisme la cultura i embalsamar la nostra història i tradició.

No, beneïts no ho són. El PP ho fa per tal de pagar a la immigració els vots amb que guanyà les darreres eleccions.

Aquells que jo pens que si són beneïts, al manco mesquins i cretins són tots aquells que no recolzen la construcció d'autopistes i ciment a tot arreu, aquells que estan en contra de la massificació turística i de població, els qui volen més seguretat ciutadana i cívica, els qui tenint encara sentiments i emocions mallorquines, voten o votaren al PP. Un PP mallorquí que, cada vegada més, és el partit dels forasters. És el partit de la immigració. Lo curiós i al mateix temps tragicòmic, és que aquest partit foraster és el que te més militants i votants mallorquins, mentre que qualsevol altre partit que és mallorquí, no aconsegueix captar la confiança ni el vot de la seva pròpia gent. Tan dolents són? Ω

PERE FELIP I
BUADES

Radicalitat absoluta

Arreu dels territoris en vies d'assimilació de l'Espanya eterna, en ells quals el partit dels hereus del franquisme, altrament dit PePé, disposa d'una suficient prerrogativa de poder i governa al seu albir (cas del país Valencià o de les Illes Balears), o bé en aquells altres en què es considera ineludible portar a terme la seva croada salvadora (fóra l'estat del País Basc, però també dels Països Catalans en el seu conjunt), és un símptoma cada cop més evident i tangible la posició de radicalitat i de tancament obtús que palesa l'esmentat grup polític davant qualsevol interlocutor que no combregui amb els seus postulats ideològics ultramuntans. Atrinxerats com estan, amb sacs terrossos, en llur búnquer global, i en actitud de basarda irredempció, s'aferren, obsessivament i compulsiva, a l'Espanya monolítica feta a mida de l'oligarquia castellano-andalusa.

El vast i aclaparador vessament mediàtic focalitzat des de la metròpoli ideològica carpetovetònica, ofereix un aixopluc ampli i suficient a les seves delegacions provincials, les quals, en actitud totalment servil, en fan ostentació impúdica. Aquesta gran dreta faxenda (no hi ha ningú més, a la seva dreta), inflada i prepotent, s'entesta tot temps a prohibir, desqualificar o criminalitzar tot el que no pot controlar o manipular. És per això que només li interessin els ciutadans submissos i els papallons volàtils.

Sota els paràmetres adés senyalats, la tornada del PePé local al govern autònom de les Illes Balears —amb el suport residual d'una UeMe erràtica—, està significant un retrocés general en tots els aspectes: en sostenibilitat econòmica, en les directius territorials, en la protecció del territori i del medi ambient, en la vindicació lingüística-cultural i promoció de la llengua catalana, en l'educació... Aquesta dreta que el professor Joan López Casesnoves ha qualificat de "barrumbaina famolenca de doblers i de negoci fàcil" ens retorna a l'ultraliberalisme més salvatge i desacomplexat, al camp qui pugui, que únicament pot beneficiar al gran capital (en primera instància a l'alt empresariat hotelier autòcton, que inverteix els seus guanys fora de les nostres illes, i, paral·lelament, als principals touroperadors estrangers).

La barrumbada imprevisible que ens espera i que ja comença a trasbalsar tantes sensibilitats, pot portar perfectament a la conversió de l'illa, com algú ja ha apuntat, en un extens parc temàtic al litoral i un immens barri dormitori al centre, amb un Pla

de Carreteres farcit de cinturons i auto-vies. Per aquest camí, doncs, l'acció política combinada dels dos partits citats adés amenaça de dur-nos directament al desballestament social i, a llarg termini, a la ruïna econòmica total per asfixia.

Tot aquest ultradesenvolupisme frenètic té una doble finalitat: per un cantó absorbeix molta mà d'obra barata i més fàcil d'explotar, i per l'altre pretén ofegar les reivindicacions dels naturals del país, que aviat passarem a ser minoria. Es compleix així, significativament, una de les màximes dels jerarques franquistes: invalidar o contrarestar la població catalano-parlant, a força de transferir-li el major nombre possible d'immigrants, bé castellano-parlants o bé procedents d'altres nacions, els quals adopten preferentment la llengua castellana, atès la inferioritat de condicions que parteix al llenguatge català.

En qüestions de llengua i educació, el procés regressiu involutiu està fent camí gairebé diàriament: A saber: introducció de la llengua castellana en els Premis Ciutat de Palma, reducció del nivell de català reclamat als funcionaris, minva del pressupost dedicat a normalització lingüística i liquidació de la ràdio en llengua nostra Som Ràdio. Això de moment, perquè ja s'anuncia la posada en funcionament d'una televisió balear bilingüe segons el model poc edificant del Canal 9 valencià, així com d'altres canvis que es podrien dur a terme en l'ordenament jurídic lingüístic (el de decret de mínims del català a l'escola, el de català a l'administració...). Tot això emmarcat en el pensament obsedit de descatalanitzar el nostre ésser col·lectiu. Breument: aquestes partides de cacics i depredadors, de botifarres i mossons, que ens estan governant (en realitat ho han fet des de sempre, des de molt abans del franquisme), en perfecta sintonia amb els nostres sempiterns enemics de la meseta, ens volen esmicolar els dos valors essencials que té qualsevol poble del món: la terra i la llengua. I de passada, és clar, anul·lar i destruir la nostra voluntat, la nostra autoestima, per tal de semblar-nos tan com sia possible als nostres dominadors castellano-espanyols. En poques paraules, ens estan destrossant. La situació és, per tant, de total emergència. Ω

ANDREU
SALOM
I MIR

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005

M a l l o r q u í
La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca.
Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

DÉU I PSICOLOGIA HUMANA (2ª part)

RECULL D'EN RICARD-JOAN COLOM

(Pot ser lliurement reproduït).

ACCEPTACIÓ I SENTIT POSITIU

- "L'home sol ser incapaç de "canviar", fins que no troba a algú que li accepti tal com és" (No en consta l'autor).
- "Ho confès sense vergonya, és mester per a mi que qualque ésser en el món sàpia si fa no fa qui sóc i que malgrat tot m'estimi; és mester que accepti de mi tot allò conegut i tot allò desconegut" (François Mauriac, 1885-1970, novel·lista occità).
- "Cap al vespre em vaig despertar després d'un somni extraordinàriament dolç i emotiu, el coixí banyat de llàgrimes sense sanglots. Dins el cap, bombejats des del meu cor, aquests mots es repetien: "Déu et coneix i et comprèn molt millor del que tu mateix podries comprendre't mai en la vida" Tot el meu ésser, amb sorpresa, vibrava serenament però amb plenitud de joia de la millor -la inesperada-, com recordant aquella bella cançó alemanya dels anys '20: "Quelcom de meravellós és a punt de succeir" (Autocitació).
- "El cristianisme és estrany: ordena a l'home de reconèixer-se vil i de semblar-se a Déu. Sens un tal contrapès, aquest enlairament el faria horriblement va; o aquell rebaixament horriblement abjecte" ("Pensées", de Blasi Pascal, 1623-1662, científic, savi i escriptor catòlicobíblic occità, de l'Alvernay).

VON KEYSERLING.

HAVERLOCK ELLIS.

- "Res no és palesament tan profitós per a l'home, com considerar-se elegit; tot aquell qui creu en si mateix, sia qui fos, és superior a l'insegur" (Hermann Alexander von Keyserling, 1880-1946, filòsof alemany).
- "La religió és la suma dels impulsos expansius d'un ésser" (Henry Havelock Ellis, 1840-1916, escriptor anglès).
- "Que de part de Déu, que et diu que El perdonis per haver-te fet passar per tant en la vida" (Escollat dir, en públic, per un home, en una església gitana de Filadèlfia).
- "La meditació és descobrir si el cervell, amb totes les activitats i experiències que hi rauen, pot estar absolutament callat, sense forçar-lo, perquè tan aviat com el forceu, hi ha de nou la dualitat. Però si vigileu, si escolteu tots els moviments del pensament, el seu condicionament..., desigs, temors, veureu que s'aquieta extraordinàriament. Aquesta quietud no significa que dormi, sinó que està totalment actiu i, doncs, en silenci: Una enorme dínamo que funcioni a la perfecció a penes produeix cap soroll; únicament hi ha soroll quan hi ha fricció. Necessitem un cos molt saludable, sensible, alerta i un cervell

que funcioni amb gran claredat, no pas de forma emocional ni personal. I és obvi que cap mètode ho aconseguirà; un mètode implica repetició mecànica, la qual cosa esmussa i entorpeix el cervell. La ment en tenir davant quelcom d'extraordinària magnitud, una posta de sol, una computadora meravellosa, calla completament, encara que sol sia una fracció de segon. Però en aquest cas el cervell és silencià per alguna cosa externa. ¿Pot el cervell quedar-se quiet sense que hi influeixi cap factor extern? ¿Sense descobrint cap mètode? Deixeu-me mostrar-vos-ho:...Des que us aixiqueu, mireu i dieu: ¡Quina pluja tan horrible!, o ¡fa un dia meravellós, però molta calor!. Ja hi heu començat!. En aquest instant quan mireu per la finestra, no digueu cap paraula, no reprimiu les paraules, sinó simplement adoneu-vos que en dir tal cosa, el cervell s'ha engegat. Però si quan guaiteu per la finestra, observeu sense dir-vos cap paraula a vosaltres mateixos (això no vol pas dir reprimir-se), simplement observeu, sense que intervingui l'activitat del cervell, hi teniu la pista: Quan el vell cervell no reacciona, neix una nova qualitat en el nou cervell. Podeu mirar-ho tot, sense cap mot, sense comparar" (Krixnamurti, 1895-1986, inclassificable i inflexible pensador de l'Índia, extraordinàriament clar, senzill i antisectari).

- "L'ocell no tem quan la branca cruix perquè sap que té ales" (No en consta l'autor).
- "Déu no podria inspirar desigs irrealitzables" (Santa Tere-sa de Lisieux, 1873-1897, carmelita descalça).

EXPERIÈNCIA ESPIRITUAL, RELIGIOSA

- "Déu existeix si vius una actitud positiva, audaç i generosa, o no existeix, si vius amb actitud amargada, timorata o egoista, encara que resis llibres sencers de jaculatòries i prenguis el bany en aigua beneïda, perquè en definitiva, Déu és una manera de veure la vida i de passar pel món exactament com va passar Jesús. Els éssers humans s'han demanat sempre si existeix quelcom transcendental, molt més real que l'existència quotidiana. Però per no ser capaços de descobrir-ho, han adorat un símbol" (Krixnamurti, 1895-1986, pensador de l'Índia).
- "Hi ha espais de la tristesa que sols poden ser omplerts per Déu" (No en consta l'autor).
- "L'home religiós no és un ésser humà vivint una experiència espiritual, és un ésser espiritual vivint una experiència com a ésser humà" (Autor no identificat).
- "Sols l'home religiós és sempre el mateix. Perquè el seu Déu no canvia" (Joseph Joubert, 1754-1824, autor convers).
- "El Senyor ens ha concedit la gràcia de fer-nos sentir una buidor davant qualsevol cosa que no sia Ell" (Baudouin o Balduí, 1930-1993, rei de Bèlgica).

T. PAINE.

IMMANUEL KANT.

- "La meva ment és la meva pròpia església" (Thomas Paine, 1736 ó 1737-1809, escriptor anglès).
- "La religió és un afer massa important als ulls dels devots

com per a ridiculitzar-la. Si aquests es lliuren a coses absurdes, devem compadir-los, no pas ridiculitzar-los" (Immanuel Kant, 1724-1804, filòsof alemany).

CONTEMPLACIÓ, ASCETISME

- "L'extrema impassibilitat produeix pensaments lliures; però el màxim coneixement ens posa aprop d'aquell qui és supremament incognoscible" (Talassi de Líbia, s. VII, "Centúries", 1:73).
- "Deixa't dominar per Déu i domina la percepció sensible, i, essent més fort, no donis el poder al pitjor" (Talassi de Líbia, s. VII, "Centúries", 4:8).
- "Allò que és la llum per als qui veuen i són vistos, Déu ho és per als qui entenen i són entesos" (Talassi de Líbia, s. VII, "Centúries", 2:29).
- "Els sants de debò tenen llurs ments, en primer lloc, inexpressablement complagudes i adelitades amb les dolces idees de la natura gloriosa i amable de les coses de Déu. I açò és el resort de totes llurs delícies, i de la crema de tots llurs plaers" (Jonathan Edwards, "Religious Affections").
- "Si algú escull el camí de l'ascetisme no sols per por de les tortures de l'infern, sinó també pel desig del regne celestial, vaig afegir, els Pares comparen aquesta acció amb la d'un mercenari. Diuen que la por als turments és la via de l'esclau, i el desig de recompensa, la del soldader. Però Déu vol que anem a Ell com a fills; vol que l'amor i el zel ens empenyin a comportar-nos dignament, i que gaudim de la perfecta unió amb Ell en l'ànima i en el cor". "Enmig d'aquests benefactors conhortos, anava adonant-me que els efectes de l'oració apareixien sota tres formes: en l'esperit, en els sentits i en la intel·ligència. En l'esperit, posem per cas, la dolçor de l'amor de Déu, la tranquil·litat interior, l'èxtasi de l'esperit, la puresa dels pensaments, l'esplendor de la idea de Déu; en els sentits, l'agradívola escalfor del cor, la plenitud de dolçor en els membres, el sotrac de goig del cor, la lleugeresa i vigoria de la vida, la insensibilitat davant les malalties i la dolor; en la intel·ligència, la il·luminació de la raó, la comprensió de les Santes Escriptures, el coneixement del llenguatge de la creació, el desem-pallegament de vanes cabòries, la consciència de la suavitat de la vida interior, la certesa de la proximitat de Déu i de la seva amor envers nosaltres" (Anònim rus, "Relats sincers d'un pelegrí al seu pari espiritual", mitjans s. XIX).
- "L'esperit que triomfa en l'acció corre cap a la prudència; si triomfa en la contemplació, avança cap a la ciència. La primera condueix qui lluita a la distinció entre la virtut i el vici; la segona condueix qui hi participa a la ciència dels éssers corporals i corporals. Quant a la gràcia del coneixement de Déu és obtesa quan, havent atravesat tota la resta amb les ales de la caritat i arribat a Déu, considera amb l'esperit la ciència divina en la mida que és possible per a l'home" (St. Màxim, * ca. 365/375-+ d. 446, a "Centúries sobre la caritat", II, 26. Citat per VILLER, «Aux sources de la spiritualité de saint Maxime», Revue d'Asc. et Mystique, t. XI, abril-juliol de 1930, p. 165).
- "Déu és el lloc en el qual no me'n record de tota la resta" (Joseph Joubert, 1754-1824, escriptor convers). Ω

EL PLAER DE DEIXAR DE FUMAR

DEL DR. MIQUEL MASGRAU

Què passaria si deixar de fumar fos realment un plaer?

El plaer de deixar de fumar és alhora un relat sobre el consum de tabac en les diferents èpoques i cultures, una guia que mostra el camí per abandonar-lo i un assaig sobre la influència del tabaquisme en la psique del fumador i en mentalitat del nostre temps.

Aquest llibre parteix de l'experiència de trenta anys fumant de dos a tres paquets diaris i d'haver compartit el tabac en diferents contextos culturals: tant en el seu estat genuí amb tribus de l'Amazonia més recòndita com als E.U.A i a l'Extrem Orient.

El desplegament de procediments per deixar el tabac solen presentar-ho com una lluita titànica, gairebé impossible de realitzar sense l'ajuda dels seus productes o seguint fil per randa els seus mètodes, com si fossin menors d'edat.

Ben al contrari, basant-se en l'experiència de 25 anys donant suport a persones que han deixat de fumar, el Dr. Miquel Masgrau ofereix en aquest llibre la manera natural d'abandonar el tabac, tal com sempre s'ha fet, sense fàrmacs ni rentats de cervell. Simplement proporciona els elements de reflexió que permet als fumadors sortir del llastimós vull i no puc d'una vegada per sempre.

La pipa de la pau, De venda en farmàcies o el vers del cuplé *Genial, sensual* són alguns dels capítols que, per començar, endinsen el lector en una perspectiva històrica, anecdòtica i divertida, a fi de comprendre l'evolució de la imatge del tabac i el fumador fins arribar als nostres dies, a l'època de *La croada de la por*.

Comença aquí la segona part, l'ascensió a la muntanya encantada, una metàfora eloqüent del procés de deshabitació, que dóna inici a la guia que mostra el camí per deixar enrere l'hàbit de fumar d'una manera agradable i que condueix a *El desengany*.

Per acabar, *L'home estancat*, unes consideracions finals sobre el tabac que es poden fer extensives a tots els elements de la nostra vida quotidiana.

No és pas un manual d'autoajuda sinó que, tot i donar eines per viure millor, és un llibre de lectura tant per a fumadors com per a aquells que no ho són; un llibre per a tots els públics.

FRAGMENTS DE EL PLAER DE DEIXAR DE FUMAR

* Una mica de història ens ajuda comprendre com els temps canvien:

"Pels indígenes americans, del Paraguai al Canadà, fumar era un acte d'amistat, de negociació, de diàleg. Mentrestant, a l'hemisferi nord, feia ja molts anys que s'havia deixat de fumar la pipa de la pau. Ben al contrari que els seus predecessors, els actuals ocupants de les terres dels pells roges atribueixen al tabac l'origen de gairebé tots els mals dels fumadors, fins al punt que les autoritats, vetllant per la salut de la població, els ha declarat la guerra".

* Perquè no es pot oblidar l'ús medicinal que tenia en els seus orígens:

"Els llibres de medicina dels segles xvi i xvii testimonien que es recomanava tabac per a un centenar d'afeccions: la seva naturalesa calenta el feia bo pel reuma, i la propietat del rapé de provocar esternuts purgava els humors nocius del cap o aclaria la vista en cas de cataractes.

Jean Nicot, ambaixador de França a Lisboa, ha passat a la història com a introductor, l'any 1558, del costum d'esnifar tabac en pols, tot i que la principal promotora d'aquest insòlit hàbit fou la mateixa reina, Caterina de Mèdici (1519-1589), a la que la pols del tabac va curar d'unes fortes migranyes. Amb un padrinatge tan regi, "la pols de la reina" va ser aviat conside-

rada una mena de panacea -que, a més, rejuvenia- fins al punt que a la planta del tabac se la va arribar a denominar herba santa i herba per a tots els mals".

* L'adveniment de la cigarreta va representar una veritable revolució social, que transformar el tabac d'herba sagrada a vici:

"Mai una planta no ha desvirtuat ni s'ha desvirtuat tant. Aquest fum que avui debilita l'organisme era bufat sobre els guerrers per donar-los forces; el tabac que avui emmalalteix, el xaman el tirava sobre els malalts per guarir-los; el tabac que era fumats pels indis en estat de gran relaxació avui genera una ansietat que només pot calmar-se amb un altre cigarret; el mateix fet que avivava la intel·ligència de l'indígena, crea la sensació en el fumador d'avui de ser un titella sense voluntat; allò que obria l'accés al món sobrenatural, esclavitzava ara arran de terra".

* La metàfora de l'ascensió a una muntanya deixa ben clar com donar la primera passa:

"Les esfereïdores expectatives de qui prova d'endinsar-se en el temut territori sense fum, que l'imaginari dels fumadors veu com una jungla plena de perills i feres que mena finalment a una terra erma, fan recular molts dels qui s'hi aventuren. [...] Qui vol deixar de fumar i creu que no ho pot fer fa pensar en qui des d'una vall boirosa vol pujar una muntanya. L'opinió compartida unànimement per tots els qui, com ell, estan al peu, fa que sembli una empresa impossible. Els que han fracassat fan córrer que la muntanya és inexpugnable. [...] L'equipatge ha de ser lleuger, per aquest viatge no calen alforges, ans al contrari, és imprescindible desprendre's de tòpics i prejudicis a fi de poder estar més receptiu a les coses bones que s'aniran trobant pel camí. Deixar de fumar no és la marxa d'un soldat cap a la guerra, sinó una plàcida passejada".

* El que el llibre pretén és fer reflexionar sobre els tòpics que envolten el tabac i donar-los el seu autèntic sentit. El mite de la síndrome d'abstinència és un dels més evidents:

"Qui deixa de cop l'heroïna es troba sense producció d'endorfines i amb un entorn social, professional i humà molt deteriorat. Qui deixa els corticoides després d'una llarga temporada es troba amb les suprarrenals buides i gandules. Qui deixa els hipnòtics pot tenir problemes per recuperar el ritme nictemeral. Però, amb què es troba qui abandona el tabac?

L'únic que fa el tabac és tapar la salut i, en deixar-lo, sorgeix un esclat de vitalitat que segueix la llei del pèndol: com més lluny s'estava del punt òptim de salut, més activa i desendreçada serà la reacció, i necessitarà unes quantes oscil·lacions fins a retrobar l'ànim i els ritmes naturals.

Aquest esclat de vitalitat no hauria d'espantar, ja que com més ampli sigui el desplaçament del pèndol més necessari és deixar de fumar, en comptes d'acovardir hauria d'encoratjar a perseverar en la decisió".

* El que cal per abandonar el tabac no és, doncs, posar-hi més voluntat sinó desenganyar-se. Per a això és necessari rebatre, un a un, els pensaments darrera els que s'amaga l'addicció:

"És un bon company amb el qual s'han compartit penes i alegries, que ha ajudat en els moments difícils, que ha prolongat el plaer en moments de tensió i ha distret de l'avoriment. Hi ha qui estableix una relació de parella amb el tabac i, després d'un temps d'idil·li, s'adona que està obligat a continuar amb ell com un matrimoni mal avingut amb tantes coses en comú que encara que desitgi separar-se, no gosa.

I això és el que passa amb el tabaquisme, que deforma la realitat. I pot arribar fins al punt que hi ha qui veu el cilindre del cigarret com un servidor submís a la voluntat del seu amo, com si el dominés pel sol fet de comprar-lo, com si pogués decidir el moment d'encendre'l, com si pogués triar entre fumar o no, com si el fumador no fos també fumats, com si no fos el tabac l'amo i el fumador l'esclau".

* Per això, continua dient el Dr. Masgrau:

"Deixar definitivament de fumar no és tan sols deixar el tabac, sinó acabar amb les ganes de fumar. Per això cal tenir sempre ben present que deixar de fumar no és la ruptura d'un idil·li, no és la fi d'una amistat, sinó una alliberació, un desengany".

* I, finalment, tot reflexionant sobre el paper del tabac entre nosaltres

"Tot fumant hem anat creant una societat addicta, i aquestes addiccions químiques i sobretot emocionals de les quals és tan difícil sostreure's, allunyen l'ésser humà del flux de la vida i l'omplen d'insatisfacció.

L'addicció acaba la llibertat amb la voluntat, enemista dues germanes: fa creure que l'home no és lliure si segueix els dictats del seu enteniment, i dóna a entendre a la voluntat que no pot ni s'ha d'oposar al desig.

En la seva pretensió de ser superior a la voluntat humana, el tabac s'ha convertit en l'addicció per excel·lència, és l'addicció a l'addicció, l'addicció al fum, al no-res".

* I finalment, veiem on ha anat a parar el tabac genuí: "Els indis que no coneixien el secret del curare emmetzinaven la punta de les fletxes i els dards de les sarbatanes amb el suc de la planta de tabac, ja que la nicotina té gairebé el mateix efecte que el temible curare: ambdós paralitzen la musculatura i provoquen la mort immediata per asfíxia, fet que impedia a l'animal ferit fugir cap al seu cau.

Gairebé res no ens ha quedat d'una cultura que explicava cada vespre les llegendes que donaven sentit al seu món: no ha deixat cap escrit, no acumulava res d'un dia per l'altre, no tenia pedres per fer construccions, no feia res que resistís el pas del temps; a la selva, tot era efímer: el mateix indret que era ple de papallones grogues, l'endemà s'omplia de papallones blaves. [...] Tot el seu univers ha desaparegut, fins i tot el seu món, la selva, està essent devastat. I de tot això, nosaltres només hem conservat aquests petits dards empaquetats en capsetes acolorides, embolicats en cel·lofana i protegits per paper d'argent, que dipositen uns quants cops al dia una mica més de verí a l'agosarat *tejón* que, inconscient que profana una herba sagrada, es posa a tir de les sarbatanes de les tabaqueres".

SOBRE EL DR. MIQUEL MASGRAU

El Dr. Miquel Masgrau i Bartis ha fet una carrera professional força peculiar. Després de practicar la medicina oficial a l'Hospital de Sant Pau, s'introduí al món de la bogeria fent de metge a la Clínica Psiquiàtica de la Borde (França). S'interessà per la història de la medicina amb una beca de la Fundació Calouste Goulbenkian (Portugal) i, més tard, s'endinsà en l'antropologia mèdica a l'Amazònia (Brasil). La pràctica de la medicina rural al Cabrerès (Barcelona) va moure'l a eixamplar l'art de sanar amb la medicina de l'Extrem Orient: viatjà a l'Índia; assistí a l'escola de medicina tradicional de l'antic regne de Siam, el temple Wat Phra Jetubon; estudià i practicà la medicina xinesa al costat de metges tradicionals a Hong Kong i Taichung (Taiwan), i a l'Hospital de Medicina Tradicional Xinesa de Pequín. Aplicà més tard aquests coneixements a la medicina estètica (Hawaii) y a la medicina esportiva, (metge de la selecció espanyola de Waterpolo des del 1990 fins a Barcelona-92).

Des de 1985 sintetitza tota aquesta experiència en un gabinet de medicina general a Barcelona.

És autor de El llibre com aliment i editor de El mundo engañado por los falsos médicos, del Dr. Josef Gazo-la. **Ω**

El plaer de deixar de fumar, del Dr. Miquel Masgrau. (Pròleg, 27 capítols, 138 pàg. il·lustrades), Quaderns Vius, Barcelona, 2003.

EL PRIMER CONCURS DE JOESCRIC.COM JA TÉ GUANYADORS

- Són Carles Renau, en la categoria de poesia, amb *Pinzellades de blau*; Sergi Vidal, en la categoria de conte, amb l'obra *El cas de la sandàlia*, i Núria Carulla, en la categoria de novel·la, amb *Ferides obertes*. Cadascun rebrà un premi de 3.000 euros i la publicació impresa de 500 exemplars del seu llibre.
- El portal literari JoEscrib.com va iniciar el seu camí el mes de setembre de 2002, i és una iniciativa emparada per la Fundació Cabana que té com a objectiu principal fomentar la creació literària en la nostra llengua.

Palma, 2 de desembre de 2003. El primer concurs del portal literari d'Internet JoEscrib.com ja té guanyadors. Els triats pels usuaris i els membres del jurat han estat Carles Renau, en la categoria de poesia, amb l'obra titulada *Pinzellades de blau*; Sergi Vidal amb el conte *El cas de la sandàlia* i Núria Carulla amb la novel·la *Ferides Obertes*. Cadascun rebrà un premi de 3.000 euros i la publicació impresa de 500 exemplars de la seva obra. L'acte oficial de lliurament de guardons es farà pròximament a la seu de la Fundació Cabana (www.fundacioncabana.org), institució promotora d'aquest portal i també de YoEscribo.com. A aquests premis han pogut optar autors de qualsevol edat amb una obra original en la nostra llengua, amb independència de la seva nacionalitat, que hagin sol·licitat la publicació virtual de l'obra o de les obres presentades a concurs al portal d'Internet JoEscrib.com.

El guanyador de la categoria de poesia, Carles Renau, va néixer a Castelló de la Plana el gener de 1980. Actualment compagina els seus estudis de Filologia Catalana amb la poesia i la música. Poèticament es declara admirador de «Brossa, Antoni Albalat, Maria Mercè Marçal i Carme Riera. Pel que fa a la música, li agrada Goran Bregovic i qualsevol cant de la terra, sigui d'on sigui». El poemari amb el qual ha aconseguit guanyar aquest premi és *Pinzellades de blau*, un conjunt de moments viscuts, meditats o somiats vora la mar, que actua com a testimoni, escenari i lligam dels diferents poemes.

Quant a la categoria de conte, l'autor que ha aconseguit el premi és Sergi Vidal, que va néixer a la localitat lleidatana de Guissona el 1979 i que actualment compagina els seus estudis de Psicologia amb el treball. A *El cas de la sandàlia* Vidal explica la vida de George, un home molt especial que narra com va ajudar a solucionar aquest peculiar cas.

La guanyadora en la categoria de novel·la ha estat Núria Carulla amb la seva obra *Ferides obertes*. Aquesta escriptora, nascuda a Barcelona, afirma que «des de sempre m'interessa la cultura, la pròpia i la d'altres llocs del món, i l'acció solidària aquí i a fora. Col·laborant en grups de solidaritat, he viatjat una mica per països americans i conec

realitats molt diverses que m'han aportat molt». A *Ferides obertes* Marta, la protagonista, fa un viatge per reclamar justícia per uns crims oblidats. En aquesta experiència, els records i les vivències se li barregen per crear una nova realitat, interior i externa, que la sedueix i l'espanta.

JoEscrib.com

Aquest és un portal literari promogut per la Fundació Cabana que va iniciar la seva activitat el mes de setembre de 2002. En aquest període ja ha rebut la visita de més de 90.000 internautes i té un total de 1.387 usuaris registrats i 440 obres publicades de 149 autors registrats. Els qui visitin aquest portal hi trobaran diàriament notícies relacionades amb el món literari, a més d'altres seccions com l'agenda; els fòrums, per tal que els usuaris puguin donar la seva opinió; el diccionari, i la secció «A la recerca d'un llibre», en què es poden comprar, canviar i vendre llibres usats per un preu màxim de 10 euros. Un dels objectius principals d'aquesta iniciativa és promoure l'ús de la nostra llengua, i alhora oferir un espai obert en el qual tothom que ho desitgi pugui publicar les seves obres de franc (registrar-s'hi és gratuït) i amb un sistema molt senzill, a més de llegir les que ja hi ha publicades. Ω

Guanyadors del concurs JoEscrib

Poesia: Carles Renau – *Pinzellades de blau*
 Conte: Sergi Vidal – *El cas de la sandàlia*
 Novel·la: Núria Carulla – *Ferides obertes*

Dades d'interès (actualitzades dia 1 de desembre de 2003)

Autors: 149
 Obres publicades: 440
 Visites: 96.918
 Pàgines visitades: 258.671
 Usuaris registrats: 1.387

Per a més informació:
 Altaveu Comunicació
 Tel. 971 764 976
 Fax 971 753 787
prensa@altaveu.net

MANIFEST “XÚQUER VIU”

El Xúquer ha estat sempre el riu valencià per excel·lència, el cor de l'aigua per als valencians. Per ell mateix aporta la meitat de l'aigua de tot el País Valencià. Durant molts segles, ha alimentat una agricultura llegendària d'horts, arrossars i tarongerars. Ha mantingut l'Albufera sana i plena de vida. I després de tot açò, encara arribava a Cullera viu i amb força, fertilitzant la mar i renovant la sorra de les platges.

Ara, el Xúquer s'està morint. Al Xúquer li han fet moltes mossegades en les últimes dècades, esgotant els seus aqüífers i carregant-lo de preses, transvasaments, extraccions, i fins i tot, una central nuclear. Però, malgrat tot, seguia resistint-se a morir. Ha estat ara, en un temps on l'especulació urbanística i el saqueig del medi ambient del País Valencià no tenen mesura, quan la mort del Xúquer ha estat legalment segellada i signada amb una doble condemna, per si una sola no en fóra suficient. Primer amb el Pla Hidrològic de la Conca del Xúquer, i després amb el Pla Hidrològic Nacional, amb les conseqüències doblement mortals del transvasament Xúquer-Vinalopó i el transvasament de l'Ebre.

Un riu condemnat a mort no necessita cabal. Per això, els Plans Hidrològics vigents li neguen al Xúquer un cabal mínim de supervivència, que d'altra banda li donen, encara que siga escàs, tant a l'Ebre com al Segura. El Xúquer, encara que parega increïble, no té cap garantia legal de cabal mínim en l'últim tram del riu. Només les aigües residuals del pobles i ciutats de la Ribera.

Les organitzacions polítiques, socials i ciutadans riberenques signants d'aquest document, no estem disposades a que s'execute la sentència sobre el Xúquer, que seria també la mort de l'Albufera i de la agricultura tradicional de la Ribera. No anem a consentir que el Xúquer segueixca el camí del seu riu germà, el Segura, que ha deixat de ser un riu per convertir-se en una claveguera, arruïnant terres i empestant pobles a la Vega Baixa. La política de l'aigua constitueix un eix fonamental de la política econòmica i mediambiental del nostre territori, i ha de ser conduïda amb una gran responsabilitat social i política.

En conseqüència, les organitzacions de la Ribera signants d'aquest document es comprometen a participar activament en la “Campanya Xúquer Viu” que té com objectius:

- Demanar la immediata revisió del Pla Hidrològic de la Conca del Xúquer amb un anàlisi objectiu dels seus cinc anys de vigència.
- Demanar la paralització cautelar de les obres del transvasament Xúquer-Vinalopó, fins a que s'efectue la revisió del Pla del Xúquer.
- Demanar que se determinen i s'apliquen amb criteris científics les necessitats de cabdal ambiental del Xúquer.
- Instar a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer i al Ministeri de Medi Ambient a resoldre, sense demora, les necessitats hídriques del Vinalopó, la qual cosa és possible amb els recursos, infraestructures i tecnologies actualment disponibles.
- Demanar que s'obriga un ampli debat social sobre el futur del riu Xúquer, i que en base a aquest debat es construeixca una nova política de l'aigua, una política democràtica, transparent i ajustada als principis de la Directiva Marc de l'Aigua. Ω

La Ribera 18 de desembre del 2003

BLOC, PSPV-PSOE, ESQUERRA UNIDA, ESQUERRA REPUBLICANA DEL P.V., VERDS, ESQUERRA VERDA, UGT, CCOO, INTERSINDICAL VALENCIANA, UNIO DE LLAURADORS, XÀRQUIA: ALTERNATIVES – ECOLOGISTES EN ACCIÓ, CODERI

MILITARS, EXÈRCITS

RECULL A CÀRREC
D'EN RICARD-JOAN COLOM

NATURA DELS MILITARS

★ “La guerra és l’obra d’art dels militars, la coronació de llur formació, el fermall daurat de llur professió. No han estat creats per a brillar en la pau” (Isabel Allende, *1942, escriptora xilena antifeixista).

ISABEL ALLENDE.

ALAIN CHARTIER.

★ “L’home qui ha tingut res a fer en aquest món mai no ha estat guerrer. Allò que agrada de la guerra és que la guerra “es fa”. I és una solució per al qui no té res emocionant per a fer” (Émile-Auguste Alain Chartier, 1868-1951, filòsof i escriptor francès).

★ “Qui segueix alegrement la música en formació tot desfilant-hi ja s’ha guanyat el meu menyspreu. Ha rebut un cervell gran per error i amb l’espina dorsal certament ja en tindria prou. Sens esperar més, serà menester d’eliminar aquesta vergonya de la civilització. L’heroisme per encàrrec, la brutalitat estúpida, aquesta lamentable actitud de patriotisme, quina malfícia em fa tot plegat! Què n’és, de menyspreable i innoble, la guerra! Jo preferiria de ser esquartrat en bocins abans de participar en una cosa tan indigna. Estic convençut que matar amb el pretext de la guerra no va més enllà d’un assassinat pur i simple” (Albert Einstein, 1879-1955, físic i matemàtic juevoalemany nacionalitzat nordamericà, Premi Nobel de Física 1921).

★ “Un espectacle militar ben compost ha de satisfer la fórmula d’Aristòtil: horroritzar, primer; després, fer llàstima” (Alfred Jarry, 1873-1907, escriptor i assagista francès).

★ “El militar és a l’home el que el torero al toro” (B.N.L.).

★ “Un militar sense cultura, per valent que sia, serà inútil i menyspreable en la pau” (Paul Heinrich Dietrich, Baron von Holbach, 1723 Palatinat-1789 París, filòsof francoalemany, un dels enciclopedistes).

★ “Intel·ligència militar són dos termes contradictoris” (Julius Henry Marx, Groucho, 1890-1977, actor, humorista i escriptor estatunidenc).

A. HUXLEY.

CLEMENCEAU.

★ “Existeixen tres classes d’intel·ligència: la intel·ligència humana, la intel·ligència animal i la intel·ligència

militar” (Aldous Huxley, novel·lista i assagista anglès, 1894-1963).

★ “La guerra és un afer massa important com per a deixar-lo en mans dels militars” (Georges Clemenceau, 1841-1929, estadista i metge francès).

★ “Morir per la pàtria és una glòria; però són més útils els qui saben fer morir per la pàtria als soldats enemics” (Noel Clarasó, 1905-1985, escriptor català).

FUNCIO DE L'EXERCIT

★ “L’exèrcit és una escola d’assassins” (B.N.L.).

★ “L’exèrcit ha estat sempre la base del poder, i ho continua essent. El poder rau sempre en mans dels qui tenen el comandament de l’exèrcit” “Els governs han menester d’exèrcits que els protegeixen contra súbdits esclavitzats i oprimits” (Lleó N. Tolstoi, 1828-1910, autor rus no violent, cristià i socialitzant).

LEV TOLSTOI

OSCAR ROMERO.

★ “Jo voldria fer una especial crida als homes de l’Exèrcit i en concret a les bases de la Guàrdia Nacional, de la policia, de les casernes: germans, són del nostre mateix poble, estan matant els propis germans pagesos i, front a una ordre de matar que doni un home ha de prevàler la llei de Déu que diu: “No mataràs”. Cap soldat no es troba pas obligat a seguir una ordre contra la llei de Déu. Una llei immoral no deu ser complida per ningú. Ja és hora de recuperar la consciència i de creure-la abans que no l’ordre del pecat. L’Església, defensora dels drets de Déu, de la dignitat humana, no pot restar callada davant tanta abominació...us suplic, us prec, us ordeno en nom de Déu: “Cessi la repressió!” (Monsenyor Oscar Arnulfo Romero, arquebisbe màrtir de San Salvador, la vespra del seu assassinat per l’Exèrcit crioll, 23-3-1980).

★ “El militar és una planta de la qual és menester tenir una cura delicada a fi que no fruiti” (Jacques Tati, 1908-1982, actor còmic francès).

★ “No existeix cap Estat el cap del qual no desitgi assegurar-se una pau constant per mitjà de la conquesta de l’univers sencer si això fos possible” (Immanuel Kant, 1724-1804, filòsof alemany).

★ “No admet que la veritat estigui de part de qui crida més, i m’avergonyesc d’una institució que ha de menester de la força per a viure” (Rabindranath Tàgur, 1861-1941, filòsof i escriptor bengalí, convertit al cristianisme).

★ “Front a l’immobilisme degudament constatat del poder, l’exèrcit nacional de desenvolupament ha decidit d’interposar-s’hi per impedir que el país redoli cap al caos i l’anarquia. Des d’ara mateix, la constitució i les institucions són dissoltes” (Del comunicat militar llegit per la ràdio el 30-4-1999 a la Grande Comore, a l’illa de Comores, a “Le monde”, 2-5-1999).

★ “Segons la teoria marxista de l’Estat, l’exèrcit és el principal component del Poder estatal. Qualsevol que desitgi prendre el Poder estatal i retenir-lo, ha de contar amb un poderós exèrcit. Certa gent ens ridiculitza qualificant-nos de partidaris de la teoria de l’omnipotència de la guerra. Sí, som partidaris de la teoria de l’omnipotència de la guerra revolucionària; això no és dolent; és bo, marxista. Amb llurs fusells, els comunistes russos van crear el socialisme. Nosaltres crearem una república democràtica. L’experiència de la lluita de classes en l’era de l’imperialisme ens demostra que sols mitjançant la força del fusell la classe obrera i les altres masses treballadores poden derrotar la burgesia i la classe terratinent armades; en aquest sentit hi cal afirmar que només amb el fusell podem transformar el món sencer” (“Problemes de la guerra i de l’estratègia”, 6-11-1938, Obres Escollides, tom II, de Mao Tsé Tung).

★ “En moltes ocasions han optat per militaritzar als civils, però ¿han intentat alguna vegada civilitzar als militars?” (Autor desconegut).

DISCIPLINA, INDISCIPLINA

★ “La fortalesa d’un exèrcit rau en la disciplina rigorosa i en la obediència inflexible als seus oficials” (Tucídides d’Halinont, 460-400 a. de C., historiador grec).

★ “La disciplina consisteix en el fet que un imbecil faci que l’obeesquen uns altres qui són més intel·ligents” (Jacinto Benavente, 1866-1954, dramaturg foraster).

★ “Els homes tenen més imaginació per a matar que per a salvar” (Francis Picabia, 1879-1953, pintor francès).

★ “I a tal lo pessiga, la cota de malla que fa personatges, torcent-hi lo morro i tal s’és armat, per a la batalla que par embotit, un home de palla que està per al bou, plantat en lo corro” (“La brama dels Llauredors de l’Horta de València”, versos 146-150, poesia satírica d’en Jaume Gaçull).

ARISTÒTIL.

PACO IBÁÑEZ.

★ “Les tropes regulars perden el coratge quan es troben davant perills majors dels esperats i superades pel nombre i les armes de l’enemic. Són els primers a girar cua. En canvi, els homes

de la milícia moren al lloc assignat" (Aristòtil, 384-322, filòsof grec).

★ "En aquest món no hi ha major pecat que el de no seguir l'abanderat... no, la gent no s'estima pas que cadascú tingui sa pròpia fe" (D'una famosa cançó de cantautor francès-occità dels anys 60, cantada en foraster pel cantant antifeixista valencià Paco Ibàñez).

ADOCTRINAMENT

★ "Perdre la individualitat pròpia i acabar en simple engranatge d'una maquinària és impropri de la dignitat humana" (Mahatma Gandhi, 1869-1948, independentista i místic indi).

★ "El seu uniforme era massa gran per a ell. Els seus cabells rapats suprimien tota la personalitat del seu rostre. Ja es trobava amanit per a la mort. Era igual als altres, indistint, adés anònim, adés desaparegut" (François Mauriac, 1885-1970, novel·lista occità afrancesat, catòlic i progressista).

★ "Els cavalls en la guerra eren més feliços que nosaltres els soldats, perquè malgrat que també suportaven la guerra com nosaltres, almenys no els obligaven a creure-hi. Dis-sortats, però lliures,

L.F.CELINE.

L. DURRELL.

els cavalls" (Louis Ferdinand Céline, 1894-1961, escriptor francès).

★ "Des que l'exèrcit descobrí que la imaginació és un factor important per produir covardia, ha ensinistrat en les virtuts antiimaginatives. Una mena d'amnèsia gairebé turca. El menyspreu a la mort trastocat en un menyspreu a la vida... Sols un cervell congelat capacita per seguir una rutina d'excel·lència ensopiment..." ("Quartet d'Alexandria", 1957-60, de Lawrence Sanders Durrell, 27-2-1912 a Jullundur- 7-11-1990, novel·lista britànic).

JURAR BANDERA

★ "Doncs jo us dic: No juris mai; ni pel cel, que és el tron de Déu, ni per la terra, que és l'escambell dels seus peus, ni per Jerusalem, que és la ciutat del gran rei. No juris tampoc pel teu cap, perquè tu no en pots fer tornar blanc o negre un sol cabell. Digueu sí, quan és sí; no, quan és no. El que es diu de més, ve del Maligne" (Jesucrist a l'Evangeli segons Mateu 5:34-37).

★ "¡Reclutes! Davant l'altar i el serf de Déu m'heu donat el vostre jurament d'obediència... M'heu jurat fidelitat, sou [...] els meus soldats; us heu lliurat a mi en cos i ànima. [...] Sols un enemic pot existir per a vosaltres: el meu enemic. Amb les actuals maquinacions dels socialistes, pot succeir que us ordeni de disparar i de matar els vostres propis parents, els vostres germans, o fins i tot els vostres pares (Déu no ho

permeti); i aleshores estareu obligats pel deure, implícitament, a obeir les meves ordres" (Kaiser alemany Guillem II, discurs, 1891).

★ "Hecho: el cardenal primado de España y su antecesor juran la enseña nacional en la Academia de Infantería de Toledo junto a una nueva promoción de soldados para expresar públicamente su amor a la patria y a su unidad, hecho que podríamos calificar de carta pastoral no escrita pero de gesto de desagravio inequívoco, situado en las antípodas de la voluntad de diálogo y paz expresado en las matizadas y nada belicosas palabras de los obispos vascos" (Salvador Cardús i Ros, periodista i sociòleg català, a "Furia española", "La Vanguardia" - 12/06/2002).

WILHELM II

S. CARDÚS.

★ "Sobretot, germans meus, no jureu, ni pel cel, ni per la terra, ni amb cap altra mena de jurament. Digueu sí, quan és sí; no, quan és no. Així no caureu sota el judici de Déu" (Jaume 5:12, Epístola del "germà de Jesús", la més socialitzant de totes, es tracta de l'apòstol suposadament soterrat a Compostel·la -malgrat que mai no sortí de Terra Santa, on morí màrtir- i declarat "patró d'Espanya"). Ω

Un pla ben sincer

La proposta política coneguda com el Pla Ibarretxe parteix d'un plantejament del tot sincer. Els qui han llegit aquest document, menys gent del que sembla, han copiat un llenguatge noble i obert. Aquest punt de partida contrasta amb el llenguatge que gasten els seus detractors. Sobretot determinades veus del PP.

El Pla Ibarretxe reclama un llenguatge de bones maneres, i franca cordialitat. És un document exhaustiu que acaba plantejant molt menys dels que s'entén per una "estat lliure associat". I, cal que la gent se'n adoni, no és un programa polític envers la independència basca. Ben al contrari, és una proposta d'estatut polític de respecte mutu. Una idea política de la pròpia dignitat.

La novetat d'aquesta proposta política és que no reclama un model territorial diferent per l'Estat espanyol. No intenta resoldre els problemes dels espanyols. La proposta vol aplicar un règim d'excepcions per algunes de les disposicions, no moltes per cert, que conté la Constitució espanyola. La idea no és reformar la Constitució, sinó aconseguir que no s'apliqui allà on d'altres formules legals són vigents. És una cèlebre idea que enllaça amb tota la tradició basca, des de Biscaia fins a Navarra, de les excepcions forals. Un exemple actual ben il·lustratiu d'això, és la normalitat amb que els territoris bascos gaudeixen d'un sistema de finançament totalment diferent al de la resta de l'Estat (el concert econòmic)

El document destil·la molta mesura. Totes les propostes són afirmacions per una nova generació decidida a formular les seves idees sense anar contra ningú, d'una manera directa i íntegra. Sense trencar amb res, el lehendakari demana la veu i la paraula per poder obrir el diàleg. Una cosa que segurament

no haurà aconseguit de moment. De ben segur més d'un, des de Madrid o Sevilla, no ha passat de la tercera ratlla. Ni tan sols han volgut estudiar-se el document. No és un document amb grans pretensions, sinó més aviat de mínims nacionals. Cerca una proximitat amb el ciutadà basc. Per això, malda per noves eines administratives. I en cap cas, planteja el repudi i la relació amb l'Estat espanyol.

Tant sols hi ha dues censure directes a la Constitució espanyola, per altra banda molt lògiques: la prohibició constitucional als lligams institucionals entre comunitats autònomes (federació,...) i la cobertura constitucional a les mesures de càstig i coerció envers la comunitat autònoma que no compleix les imposicions de l'Estat espanyol. Llevat d'aquestes dos afronts, tot el document té un marcat caràcter positiu, i no fa sinó ésser una expressió franca i clara d'un desig que rau en el més íntim d'aquest poble.

La proposta Ibarretxe no es desvincula de l'entramat polític espanyol, ben al contrari en molts aspectes el reforça per les seves opcions més lleials. Ara com ara, a la força, els diferents pobles peninsulars han de dissimular les seves pretensions. Aquesta Pla, en canvi, diu que no hi ha res a dissimular si s'acullen les seves idees. I entre altres, ni va contra el Rei ni contra el sistema militar espanyol ni contra el grans àmbits legislatius com el penal, el mercantil o el civil.

El Pla Ibarretxe, el seu nom complet és: Declaració institucional del Lehendakari Ibarretxe i proposta d'Estatut Polític de la Comunitat d'Euskadi, és certament moderat. Ni perseguirà ningú ni posarà en perill res mínimament important. No toca sinó temes administratius i d'àmbit competencial amb una sana pretensió de fer més efectives les polítiques públiques. No pot haver-hi res de dolent en

voler servir millor als ciutadans. D'una manera més pròxima i més contundent.

Un altre tema és el mecanisme escollit pels tres partits bascos promotors de la idea d'un Estatut Polític per la Comunitat d'Euskadi (PNB, EA i EB) per fer prosperar aquesta voluntat de fer properes les diferents polítiques governamentals basques. I no és un tema banal sinó cabdal. L'exercici del dret a l'autodeterminació continua essent un tabú que només la gosadia basca és capaç de trencar. Tant de bo que sí!

I, precisament en això rau la millor novetat, quan les nacions parlen no hi segones instàncies de revisió. Un referèndum nacional és la màxima expressió de la voluntat popular. No cal cap altre tràmit. Ni al Congrés de l'Estat espanyol, ni molt menys al Senat espanyol. Tots tenim el record clar i present de com el Pacte de Sant Sebastià va ésser desvirtuat, en els anys 30, deixant les propostes autonòmiques que catalans i bascos s'havien atorgat en autèntic paper mullat.

I d'aquí el recel basc. No hi ha possibilitats jurídiques per l'autonomia basca, o catalana, o gallega, si el sistema estatal es tanca en ell mateix. Ibarretxe proposa un Tribunal de Conflictes Euskadi-Estat, en una sala especial del Tribunal Constitucional actual, format a parts iguals per representants de l'Estat espanyol i de la Comunitat d'Euskadi. Simplement, genial! Ibarretxe una vegada més no està contra el Tribunal Constitucional, sinó que reclama un tracte singular, o com ell diu, asimètric, envers Euskadi. Està clar que aquesta també és la via per sortir del sotrac jurídic al que igualment ha estat exposada la nacionalitat catalana en els darrers 25 anys. Ω

Ó Llorenç Prats-Segarra
campusjove@correu.vilaweb.com

COLL D'EN RABASSA

Fa un any que en Joan Fullana i en Bernat Reinés han obert el Taller Autoràdio Sò al carrer de les Illes Pitiüses, 18 des Coll. Tel. 871 953 225

Fa 14 anys que na Maria Fernanda Díez, amb la seva germana Irene regenta la Perruqueria de senyores Línia Díez al carrer de les Illes Pitiüses, 8 des Coll. A la foto amb la seva oficiala Jéssica. Tel. 971 266 055

Fa 8 mesos que en Vicenç Serrano ha obert el Taller de Tapisseria Nàutica i en general Veles i Teles al carrer de Josep Vargass Ponce, 20 del Coll d'en Rabassa. Tel. 971 261 524

Fa mig any que en Pep Vic d'Esporles ha obert la botiga d'Animals de companyia Animalades al carrer del Cardenal Rossell, 9 des Coll d'en Rabassa. Tel. 971 261 030

Na Maria Antònia Martorell és la mado-na jove de l'Hotel Ciutat Jardí, un establiment hotelier estil modernista que se va obrir l'any 1921. Són 20 dobles que costen a 140 € el dia amb desdèjuni. Ahores perdudes na Maria Antònia pinta a l'oli, quadres com el que se veu a la fotografia. Tel. 971 260 007

Fa 36 anys que n'Elisabet Martínez i na Maria Ruiz obren la Perruqueria Isabel al carrer de Trafalgar, 6 des Coll d'en Rabassa. Tel. 971 262 506

Fa 2 mesos que na Maria J. Marchal ha obert la merceria, adrogueria, moda i complements S'ESTEL al carrer del Cardenal Rossell, 38 des Coll d'en Rabassa. Tel. 971 261 132

Fa 10 anys que na Concepció Ortega va obrir la Floristeria Natural al carrer Cardenal Rossell, 42 des Coll. Tel. 971 267 539

Fa 12 anys que el doctor Xavier Bayo va obrir la consulta veterinària Ciutat Jardí al carrer Trafalgar, 16 des Coll. Tel. 971 269 381

En Paco Llamas de s'Arenal acaba d'obrir la botiga de compra-venta de cotxes usats Llamas al Polígon de son Rossinyol del Coll d'en Rabassa. Tel. 971 262 027

¡VIVA LA CONSTITUCIÓN!

Al Excmo. Sr. Don José María Aznar y al Partido Popular
En castellano para que los destinatarios mejor lo entiendan
(No cal traducció per noltros mallorquins, encara que algun dels nostres de tant espanyol que se sent, digui que no parla ni enten el català)

Cumple, señoras y señores, veinticinco años
la actual constitución;
de todo mi corazón
deseo que, ella, viva muchos años
De todas ha sido la mejor
y comete un grave error
aquel que ahora pretenda
de izquierda o de derecha,
nuestra carta magna sea hecha
y que de su variante humor dependa.

¡Viva España, el Rey y la Constitución!
Y aquí no tenemos porque lección
recibir de los ayer cachorros de la dictadura
que pregonaban la abstención
y hoy tienen la caradura
de pretender ser los defensores,
únicos y solitarios, de sus valores. Ω

JOAN ANTONI ESTADES DE MONTCAIRE I BISBAL

Maria Alberdina

- Centre de dia per a Persones Majors
- Assistència a Domicili
- Serveis Assistencials
- Activitats

Tel. 24 H
667 447 947

C/ Trencadors, 1 bis
07600 El Arenal
Tel.: 971 445 101

BAR - RESTAURANTE

SOL Y NIEVE

Ramonell Boix esq. Segura • Es Molinar • Mallorca • Tel.: 971 27 28 32

Autos Llamas

COMPRA - VENDA DE COTXES USATS

C/ Cardenal Rossell, 1 • 07007 Ciudad Jardín • Coll d'en Rabassa
Tels. 661 183 674 • 658 842 040 • 971 262 027

CA'N TITO
Restaurante

PESCADOS Y MARISCOS FRESCOS

C/ Passeig d'es Born d'es Molinar, 2
Teléfono 971 271 016
07006 PALMA (El Molinar)

COCINA MALLORQUINA
www.restaurantecantito.com
cantito2001@terra.es

BONET
Electrodoméstics

Electrodoméstics
Làmpares
Televisors
Objectes de regal

tienda futura
vodafone
TIEN 21

Cardenal Rossell, 69-86 • Tels.: 971 262 160 • 971 269 620 • 07007 COLL D'EN RABASSA

E S M O L I N A R

Fa un any que en Mário Escobar ha obert una consulta de massatgista al carrer de n'Aurora Picornell, 8 des Molinar. Tel. 971 913 161.

Fa 17 anys que en Manuel Garrido és l'amo del Taller Forgar al carrer del Tinent Canyelles Alcover des Molinar. Abans era soci amb en Francesc Fortesa que ara s'ha jubilat. Tel. 971 241 531

Fa 11 anys que en José Antoni Rives de Granada, regenta el Bar Nou al carrer Capità Ramonell Boix, 114 des Molinar. Ara la titular és la seva dona Maria Castells des Molinar. Tel. 971 279 053

Fa mig any que els germans Cano de Madrid regenten al Bar Gira sol al carrer del Vicari J. Fuster des Molinar. Sa mare, fa menús casolans que serveixen a 8 €. Els vespres despatxen a la carta el cocido madrileny, els pa amb oli i les tapes. Sempre que demaneu una beguda vos serviran una tapa a l'estil de Madrid. Tel. 971 274 941

Fa 2 anys que en Josep Albert Hernández regenta la Tractoria Lungomare al carrer del Vicari J. Fuster, 265 des Molinar. Se menja a la carta a 12 € de mitjana. Tel. 971 273 448

Fa 18 anys que n'Enric Martín i na Joana Maria Serra regenten el Restaurant can Tito al Born des Molinar. Se menja per una trentena d'eurons a la carta. Tel. 971 271 016

Fa mig any que en Biel Antic regenta la botiga d'animals de companyia Petions al carrer del Capità Ramonell Boix des Molinar. També té perruqueria canina. Tel. 971 241 510

Fa 16 anys que en Jaume Pericàs de sant Jordi és mestre d'obres. Ara fa una casa nova a primera línia des Potitxol. Te el despatx al carrer Asdrubal, 11 de s'Arenal. Tel. 971 269 795

Fa 3 mesos que en Dolors Vega i sa filla Rosa Maria han obert el Restaurant Sol i Neu al carrer del Capità Ramonell Boix, 122 des Molinar. Despatxen menús a 7 € i els festius a 12. També se menja a la carta. Na Dolors ha estat de cuinera a l'Hotel Garonda, i a l'Hotel Son Vida. Ha estat de xef de cuina a les cafeteries de n'Antoni Ferrer de s'Arenal. Tel. 971 272 832

Fa 7 anys que en Rafel Gil va fundar l'empresa de construcció Horgasol al carrer Llorenç Campins, 1 des Molinar. Amb 32 operaris pot envestir a qualsevol lloc. Tel. 971 243 305

Fa 9 mesos que na Francisca Vaquer des Coll d'en Rabassa ha obert la botiga Minipreu al carrer del Capità Ramonell Boix, 75 des Molinar. Tel. 615 400 672

PLOGUI O NO PLOGUI

Les ones destapades

Les emissores de ràdio municipals són un mitjà de comunicació sovint marginat per les grans cadenes de premsa, que sovint no pensen o no volen informar sobre aquestes ràdios petites, tant en mitjans com en cobertura. És sabut que gairebé sempre els grans mitjans de premsa tenen interessos econòmics en ràdios comercials, la competència per excel·lència de les ràdios municipals. Municipis de les Illes Balears com Alcúdia, Marratxí, Es Castell, Formentera, Porreres, Alaró, Calvià, Capdepera, Inca, Algaida, Artà, Muro, Ses Salines i alguns altres, tenen o han tengut en funcionament en algun moment una emissora municipal. Els mitjans en qüestió també estan marginats per les institucions públiques, i paradoxalment pels mateixos ajuntaments, ja que moltes vegades la deixadesa en aquests assumptes és la pràctica habitual. Es a dir, els ajuntaments solen passar de dur la gestió de les emissores que ells mateixos han creat i en fan cessió a alguna empresa o entitat sociocultural. Això desemboca en situacions estrafal·lars que no és necessari definir perquè estan en boca de tothom. No obstant això, s'ha d'agrair que, en certes ocasions, es tengui en compte a les ràdios municipals per les convocatòries de rodes de premsa i altres classes d'actes que tan importants resulten a l'hora de realitzar un treball informatiu radiofònic, que sol requerir presència física en l'esdeveniment. Ω

JOAN SORELL DE PORRERES

Tallers
FORGAR, S.L.

Planxa i Pintura
Mecànica en general

Carrer Tinent Canyelles Alcover, 20
Tel. 971 24 15 31 Es Molinar

El restaurant
Sa Tafona
de la carretera
Militar, 219-D, que
regentava n'Isabel
Alfaro, passa a ser
regentat per Toni
Gelabert i Xisco Horrach

Saló de Perruqueria i Estètica

Línea Díez

Irène y Fernanda

Carrer Illes Pitiüses, 8 baixos - 07007 Coll d'en Rabassa
Concertar hora al Tel. 971 26 60 55

Per un pacte per la llengua

PER PERE MAYANS BALCELLS

Sigui quin sigui el pacte de govern al qual arribin els partits polítics de Catalunya, és evident que una de les qüestions que s'haurà d'afrontar és el sempitern tema de la llengua. La immensa majoria d'estudis ens indiquen que l'ús del català no únicament no avança, sinó que en molts àmbits retrocedeix. I retrocedeix perquè el català no és la llengua necessària per viure a Catalunya. Certament, cal, si es vol un futur per a la llengua catalana, afrontar decididament tot un seguit de mesures per fer-la, justament, necessària.

Les mesures haurien d'abastar tots els àmbits de la política lingüística de la Generalitat de Catalunya. Per fer-ho possible pensem que caldria, en primer lloc, reubicar la Direcció General de Política Lingüística al Departament de Presidència, ja que la política lingüística hauria de tenir una transversalitat que ara no té. Aquesta transversalitat s'hauria de potenciar també en la resta de Departaments. Pel que fa a l'actual Llei de política lingüística, s'hauria d'aplicar de manera exhaustiva, amb una especial atenció a l'activitat socioeconòmica, fins a l'aprovació d'una nova llei que hauria de preveure un

pertinent règim de sancions. En aquesta línia, caldria redefinir també el paper del Consorci de Normalització Lingüística, per tal d'impulsar, de nou, campanyes per afavorir l'ús social de la llengua.

Sens dubte, l'àmbit de l'ensenyament ha estat un dels puntals de la política lingüística del nostre país. Ara bé, malgrat que hom pugui pensar que en aquest àmbit tot està resolt, la realitat no és sempre tan afalagadora. Caldria tornar a potenciar els programes d'immersió lingüística a l'ensenyament infantil i primari. Aquest impuls hauria de permetre contrarestar pedagògicament allò que s'estableix en el desplegament de la *Ley de Calidad*, aprovada pel Partit Popular. D'acord amb el punt anterior, s'haurien de redefinir els plans de formació inicial i permanent dels mestres del país, per assegurar-ne la formació lingüística i didàctica que garanteixi un professorat realment capacitat per fer docència al sistema educatiu català.

En aquesta línia de continuar vetllant per l'ús de la llengua a l'ensenyament, caldria fer un seguiment exhaustiu, des de l'administració educativa, del compliment dels projectes lingüístics dels centres educatius d'infantil, de primària i, especialment, de secundària (on es detecta un grau més alt d'incompliment de la nor-

mativa vigent). Aquest seguiment hauria d'anar acompanyat d'una més gran dotació de recursos humans i materials per atendre l'ensenyament de la llengua (en el cas de l'alumnat d'immersió lingüística i en el cas dels alumnes procedents de fora de l'àmbit lingüístic català i que s'incorporen tardanament al nostre sistema educatiu). Caldria acabar amb la anormalitat històrica que significa que, encara ara, alumnes de fora dels Països Catalans puguin estar exempts de la qualificació de llengua catalana. Es pot donar, per exemple, la paradoxa que un alumne rus que arribi a primer de batxillerat (i que, teòricament, faci tot l'ensenyament en català) estigui exempt de la prova de llengua catalana a primer de batxillerat i a les proves d'accés a la Universitat (a segon se li farà una avaluació ponderada), mentre que, en canvi, mai no podrà estar exempt de les proves de llengua espanyola. Quina llengua interpretarà que és la més important de Catalunya?

També en el camp de l'ensenyament caldria incorporar programes específics de llengua catalana en la Formació Professional, ja que actualment no se n'hi ensenya. També s'haurien d'introduir en els Programes de Garantia Social i similars, com a pas imprescindible per a la presència del català en el món laboral. En la formació d'adults, tant la que depèn de la Generalitat com la dels Ajuntaments, caldria apostar decididament per l'ensenyament

en llengua catalana.

Pel que fa als mitjans de comunicació públics, l'altra gran joia de la corona de la normalització lingüística, pensem que caldria promocionar, sense complexos, els productes culturals en català i d'arreu dels Països Catalans (especialment la música, el teatre i el cinema). Aquesta política també s'hauria d'afavorir en els mitjans privats. Uns mitjans que haurien de promoure, a més, pautes d'ús lingüístic favorables a la llengua catalana i que haurien de potenciar models lingüístics de qualitat (com fan tots els mitjans de les llengües "normals").

Finalment, creiem que tot aquest seguit de mesures haurien d'anar acompanyades d'una política efectiva que treballés pel conjunt de l'espai lingüístic català (amb convenis de col·laboració, quan sigui possible, amb la resta de regions catalanes). En aquest sentit, cal, d'una manera decidida i sense complexos (ho tornem a repetir!), assumir el terme Països Catalans com a denominació normal de la nostra comunitat lingüística, i acabar amb l'omissió vergonyant i sistemàtica del mot en els nostres mitjans de comunicació públics.

La llengua necessita, en definitiva, d'un nou impuls social i, com diria el recordat Joan Fuster, o ara o mai. **Ω**

Pere Mayans és membre de la CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua) de Mataró

En un dels seus poemes, Miquel Martí Pol evoca la imatge d'«una casa blanca, vora mar, amb les finestres sempre obertes» per simbolitzar la llibertat. La casa que ens pinta el poeta de Roda de Ter té tots els números per poder gaudir de molta claror i d'una excel·lent visibilitat. I, per la mateixa regla de tres, com més espaioses són les finestres, més ric és el contacte amb l'exterior. La construcció de les obertures d'una casa d'aquestes característiques, però, ha d'estar feta a consciència. Altrament, un excés de grandària en les finestres és contraproduent. És a dir, si les finestres fossin molt i molt grosses, la casa es podria desplomar perquè les parets mestres cedirien. Si bé és altament positiu i recomanable ser una persona oberta de mires, també hi ha prioritats indefugibles si no vols veure trontollar els fonaments de la teva casa. Amb aquest exemple, Mahatma Gandhi defensava el deure de vetllar pel benestar del nostre llegat natural, cultural i social. Mirar pel bé de l'altre mai hauria de comportar un perjudici en el propi. Perquè aleshores més que de cortesia i de generositat del que hem de parlar és de manca de respecte envers un mateix. Ser curós amb allò que ens és aliè és tan important com ser-ho amb tu i els teus semblants.

En termes biològics, la vida ha estat possible en el planeta a partir que la natura va crear la membrana. La seva principal funció és deixar passar sense restriccions tot allò que ve a sumar i a enriquir l'organisme. Paral·lelament, és impermeable amb tot allò que no s'hi integra. Si ho extrapolem a un àmbit familiar, és comparable a la membrana que tots apliquem a la nostra llar. I no hem d'oblidar que el país és la llar d'una cultura. Quan l'autoregulació d'un organisme no es fa amb prou delicadesa en el moment d'integrar, la possibilitat de quedar desintegrat és molt alta. Sobre tot quan hi ha excessos d'elements externs amb poca sensibilitat envers l'esmentat organisme. Aquests filtres protectors, per tant,

I TANMATEIX, T'ESTIMO

nodreixen i reforcen la supervivència d'un ésser viu. A més de definir els seus límits i fer-lo reconeixible a l'exterior.

En la mateixa línia el sociòleg Salvador Cardús afirma que les fronteres no estan pensades per tancar res, sinó per definir, per identificar, per orientar: «Les fronteres són fonamentalment per ser respectades i, alhora, per ser travessades (...) Tenir una frontera nacional és viure en algun lloc amb nom propi, ser algú, tenir veu i ser escoltat a l'altra banda de la frontera. Tenir frontera vol dir poder dialogar i intercanviar» (Avui, 5-4-2002). Les nacions són les cases comunes dels grups humans. Quan a aquestes se'ls regategen els drets col·lectius, les seves estructures corren també el risc d'ensorrar-se. Haver de caminar amb crosses quan et veuries en cor d'anar al teu aire, és una forma de maltracte que deixa els autòctons en una situació de fragilitat i confusió. Tant és així que el filòleg Pau Vidal constata que la universalització permet gaudir de la mort en directe d'un idioma: «Els catalans hem renunciat a la llengua i així ens quedem, tan amples (...) La mort del català és molt més apassionant perquè la majoria dels seus parlants, per anomenar-los d'alguna manera, encara són vius». La majoria dels catalans pensen que la de la llengua és una batalla perduda. I, per tal d'evitar friccions inútils, fan un posat de despreocupats i ho accepten com si es tractés d'un mal fat. Al costat d'aquest desastre ecolingüístic, que ens toca tan de prop, a Catalunya batem records d'iniciatives de voluntariat i d'ONG's, que sovint es presenten al món com organitzacions espanyoles. En algun cas, fins i tot alfabetitzen en espanyol els darrers pobles ameríndis. Per postres, l'enfocament que els mass-media estan donant del fenomen de la globalització és terriblement desorientador. En aquest sentit, Pau Vidal apunta que «el discurs públic propaga-

dor a través dels mitjans de comunicació de les virtuts del mestissatge (això que en lingüística es diu poti-poti), assegura somrient que res d'això és cert i que el català només s'està adaptant als temps» (El País, 17-8-02).

Les persones tenim la necessitat de mantenir una coherència psicològica entorn les nostres creences i opinions. I quan fa mal als ulls ser testimoni d'un desgavell, fem mans i mànigues per no haver-lo de contemplar. És molt més relaxant. Tres quarts del mateix acostuma a passar a famílies que tenen conflictes de l'alçada d'un campanar. Sota algun pretext desvien la mirada crítica cap a la casa del veí en lloc de posar remei a les seves mancances. I és que els mortals no sempre ens sentim prou forts per afrontar certs tipus de problemes que ens desborden. Seguint aquest fil, l'escriptor Miquel Berga apuntava que els humans som experts en deformar la realitat quan es tracta de nosaltres mateixos: «Els que tenen això ben assumit fugen dels miralls. Una amiga m'explica el seu cas. Té la vista molt malament i per veure bé la pròpia imatge ha de posar-se les ulleres. Com que no suporta la cara que fa amb ulleres, l'única solució possible al problema se li convertia en càstig, un cop baix a la seva autoestima. Va haver de prendre la determinació de deixar d'emmirallar-se. Fa molt temps que no sap ben bé la cara que fa, però viu més tranquil·la» (El Punt, 9-6-2002).

No hi ha dubte que és molt positiu contemplar l'existència de catalans organitzats en ONG's, que lluiten per l'autodeterminació del Sàhara, Palestina i altres nacions orfes d'estat (casualment situades en llocs allunyats). I molt paradoxal que no lluitin per aconseguir aquest mateix dret per als Països Catalans. Sempre he sentit dir que la unió fa la força. Històricament també ha estat així entre independentistes. La simpatia

envers els altres pobles del món és un gest entranyable, que rep el nom de xenofília. La xenofília és el pol oposat al rebuig, l'exclusió, l'odi. És a dir, l'altra cara de la xenofòbia i el racisme. L'esmentada cordialitat amb els de fora és una insensatesa quan passa pel desarrelament i la indiferència cap als propis drets nacionals. El president Francesc Macià no dubtava a sentenciar que un internacionalista que no estima les coses del seu país és com un humanista que no estima els pares o els fills: «Qui no té cor per les coses pròpies i menudes, com n'ha de tenir per a les grans causes?» li fa dir Alfred Bosch, el seu biògraf, a la novel·la *L'Avi*. Amb tot, durant molts anys tant Macià com Gandhi es van sentir totalment identificats amb la dèria imperial espanyola i britànica respectivament. Malgrat els mensyepres de les corresponents metròpolis, ambdós dirigents es van resistir a interpretar inicialment aquest tracte en clau negativa. Arribà un dia, però, que de tan desenganyats van caure del cavall i es van fer independentistes de pedra picada. Amb el pas del temps, el seu atractiu els ha convertit en mites. De fet, l'assagista nord-americà Mark Albion sosté que la gent no canvia fins que el dolor de no canviar és més fort que al por.

Als pobles ensinistrats per a ser servils els costa déu i ajut refer la seva autoestima. Per això no acostumen a agradar-se gaire. I quan s'emmirallen voldrien ser uns altres. Estimar-nos tal com som és estimar-nos amb la intensitat que Gandhi ho feia amb l'Índia i Macià amb Catalunya. No diuen que el llop va perdut quan els xais es tornen agosarats? **Ω**

QUIM GIBERT,
PSICÒLEG I
COAUTOR
D'AUTOESTIMA I
PAÏSOS CATALANS

La Diabetes

Història

1553 a.C

Un paper escrit el 1553 abans de Crist és el primer document, que coneguem, que parla de la diabetis. El va descobrir l'arqueòleg **alemany Ehers a Luxor**. S'hi descriuen els símptomes precisos igual que es fa ara, i es recomana greix de vedella, cervesa, fulles de menta i sang d'hipopòtam per tractar la diabetis.

V a.C.

A l'Orient, el metge hindú **Susruta**, al segle V aC, va reconèixer els mateixos símptomes i va denominar la malaltia el mal "dels rics", perquè s'associava a persones riques, les quals acostumaven a menjar dolços i arròs.

Els metges xinesos havien observat que l'**orina** de les persones que presentaven els símptomes era **dolça**.

I d.C.

A Grècia, l'any 70 (segle I), després de descriure's els símptomes, es va qualificar la malaltia com "un sífó que buida l'organisme".

E.M.

Durant l'Edat Mitjana, a Occident, es van arxivar els coneixements en biblioteques, i no es va avançar gaire. Els **àrabs**, en canvi, tenen en **Avicenna** un investigador que escriu tractats que són lectura obligada a les escoles de medicina de l'Àsia i d'Europa.

XV

Paracels, al segle XV, va afirmar que calia tractar l'anomalia amb medicaments.

XV

Tastant l'orina, **Willis**, un metge anglès del segle XV, va distingir els dos tipus de diabetis. Considerant el sabor dolç de l'orina, anomena la malaltia diabetis "**mellitus**", que significa "mel" en llatí.

XX

Al segle XX, el francès **Claude Bernard** descobreix que el que mengem es transforma en **glucosa**, que passa al fetge, on es converteix en glucogen, i torna a convertir-se en glucosa. Aquest és el procés que necessita la concentració constant de sucre a la sang.

1889

El 1889 **Vöm Merring i Minkowski** van experimentar amb gossos, descobrint que el **pàncrees** era el responsable de tot.

2a meitat XX

A la segona meitat del segle XX ja se sabia del tot segur que el **pàncrees** era el responsable de la diabetis.

Encara ara, la **insulina**, la **dieta**, l'**educació** i l'**exercici** són els pilars fonamentals per a un bon control de la diabetis.

Prevenció

La diabetis és una malaltia crònica, la qual cosa significa que com més jove es contrau, més aviat es veurà afectada la persona pels riscos a llarg termini.

Si per factors genètics (hereditaris) o per problemes de sobrepès, es considera en risc de contraure-la, hi ha un seguit de mesures que poden, en certa manera, evitar-ne l'aparició o endarrerir-ne el desenvolupament en l'organisme.

Faci una dieta adequada (baixa en sal i greixos), controlant els carbohidrats (pa, pastes, midons, etc.), mengi més pollastre que carns vermelles, i prengui productes de gra sencer abans que farines refinades (millor l'arròs i el pa integral).

Mantingui un pes adequat. És indispensable eliminar el sobrepès. Amb ajuda del metge o del farmacèutic, comenci una activitat física regular que l'ajudi a cremar calories i baixar pes.

El control de la malaltia de la diabetis és, fonamentalment, el control de les complicacions que pot comportar.

L'afecció principal es produeix a les artèries, i es pot distingir entre:

- **Complicacions microvasculars:** afecten les petites artèries dels ronyons i dels ulls. Són les causes fonamentals de la insuficiència renal, que precisa diàlisi i pot provocar ceguesa en els adults.
- **Complicacions macrovasculars:** afecten artèries més grosses, com les coronàries, que porten la sang al cor, i poden causar infarts de miocardi o angines de pit. També s'acostumen a alterar les artèries que porten la sang al cervell, i això pot originar infarts cerebrals. Si a aquest risc li afegim el sobrepès, la hipertensió, els nivells alts de colesterol o el tabaquisme, les conseqüències poden ser fatals, sobretot en els diabètics tipus 2.
- **El sistema nerviós** també es pot veure afectat, i produir-se una disminució important de sensibilitat als peus que afavoreixi l'aparició d'úlcers que el pacient no nota, d'infeccions o deformacions, que poden acabar en la necessitat d'amputar.

EL CONTROL INTENSIU DE LA GLUCÈMIA, LA TENSIÓ ARTERIAL I EL COLESTEROL DISMINUEIXEN TOTES LES COMPLICACIONS QUE POT COMPORTAR LA DIABETIS.

Preguntes freqüents / mites

S'encomana la diabetis?

Si pensem que en certes famílies molts dels membres són diabètics, no ha d'estranyar que algú pugui pensar que s'encomana. Però no és així.

Actualment està reconegut que es tracta d'una malaltia endocrina, amb un component hereditari important, tot i que els factors ambientals també hi juguen un paper.

Produeix impotència?

Una diabetis mal controlada, amb el temps, pot comportar alteracions en la funció sexual de l'home. En l'erectió hi intervenen determinats mecanismes vasculars i nerviosos, i en els diabètics que no controlen la malaltia, aquests mecanismes poden estar deteriorats.

Menjar molt de sucre pot causar diabetis?

No. La diabetis es deu a una combinació de factors genètics i ambientals. Tanmateix, s'ha de tenir en compte que quan una persona esdevé obesa, incrementa el risc d'aparició de diabetis tipus 2; per tant, cal controlar el pes quan es pertany a algun grup de risc (ex. antecedents familiars diabètics).

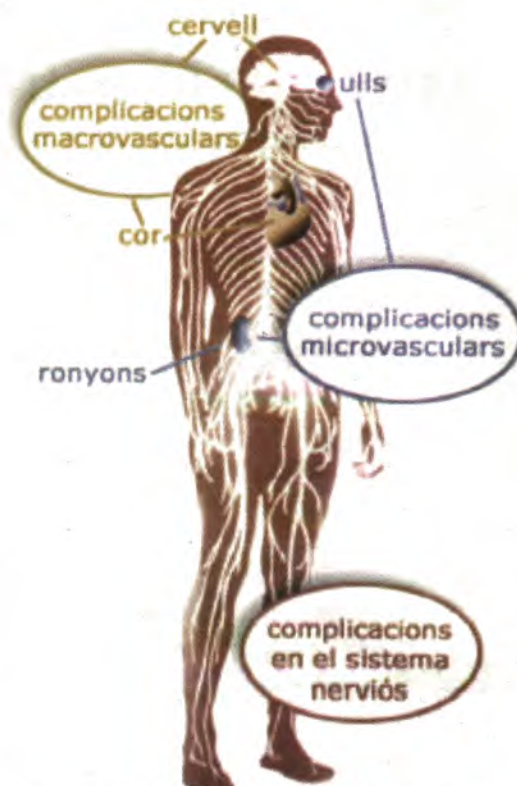
La diabetis pot afectar la seguretat de la conducció?

La seguretat en la conducció del diabètic que segueix un control adequat de la seva malaltia no és inferior a qualsevol altra persona, evidentment partint de la base que la persona que condueix és responsable.

Els diabètics es constipen més sovint?

No. Si ets diabètic no tens més probabilitats de constipar-te, encara que es recomana la vacunació contra la grip. Aquesta recomanació es deu al fet que algunes infeccions poden afectar els nivells de glucosa en sang. Ω

Conseqüències

CONSEQUÈNCIES DE LA DIABETIS

Converses per internet

Ricard Colom. Estimat amic, no és que no tingui gaire feina, sempre en tinc massa, això sols era un copia-i-enganxa, no és cap escrit meu, però teniu raó que no és cap tema independentista, per això us don les gràcies per recordar-m'ho, de vegades em despist, com tothom. Potser perquè no sol haver-hi gaire participació.

Ara bé de vegades la gent com vós que retreieu aquesta mena de coses, amb més o menys raó, no soleu escriure res més: Sols aquests retrets. I a voltes, com ara, amb un to enfurismat quan ni hem estat presentats. Jo, almenys als desconeguts, no els parl així i menys en una "casa compartida" i si no han fet res d'especialment greu. Us deman perdó si no us sóc simpàtic: més aïna és que tampoc no és la meua prioritat (i menys sense cobrar, he, he...). Ja diuen que més val caure en gràcia que ser graciós.

Al capdavant aquell escrit de la bandera d'Euro-pa no tenia gaire suc ni bruc, cert, però no era tampoc res negatiu ni cap injúria personal contra ningú.

Una mica més...i em crec que es tractava d'una aparició de la Srta. Rottenmeier, que s'havia apuntat en aquesta llista per renyar els nins despistats :)

En R. diu a en G.: (...) Ara bé de vegades la gent com vós que retreieu aquesta mena de coses, amb més o menys raó, no soleu escriure res més: Sols aquests retrets.

Marta: R., és tan fàcil criticar! I que difícil opinar...

R.: El que potser és difícil és opinar havent-se estudiant una mica seriosament el tema. Molt sovint la gent opina d'un tema com dient: doncs a mi m'agraden els vestits de quadros grocs...i no és pas això. Això no és opinar, és la frivolitat de Tòmbola. No és si t'agrada o no una cosa, sinó com funciona i què implica i després traure'n conclusions. Però la gent corrent i més els catalans estan encallats en l'agradar o desagradar (=hedonisme dur i eixorc). A mi me la bufa i no me la constipa que a algú li agradi una cosa o una altra, el que és decisiu són les conseqüències reals del que fem. Però els catalans, poble de somiatruïtes empegueïts fins al més absurd fanatisme (l'integrisme somiatruïtes fa estralls a ca nostra!), cada volta més enfonsats en un provincianisme inculte -fossilització de les derivacions de les ideologies futuristes del XIX, d'un futur que no s'ha pas acomplert i que ha fracassat bestialment- fan el camí de la civilització devers la barbàrie, tot amb el nas ben arrufat, esturrufats a la que els dius alguna cosa "que no els agrada". No volen estudiosos ni sinceritat, volen pilotes i pallassos, i tot just això és el que pertot arreu creix com a bolets (la llei de la demanda). No tenen sang a les venes, jo en dic progredi-hos, qualsevol dia els sentirem dir: "A mi no me molesta con el catalanismo, joó". Quan els catalans eren majoria a Catalunya eren catalans per gregarisme però quan estan deixant de ser-ho, què? Què hi compta ser catalans o ser gregaris? Jo trob que, dissortadament eren catalans per gregarisme i quan el gregarisme sia espanyol es faran a poc a poc espanyols, igual que els valencians. En Fuster ja deia que ell endevinava que a Barcelona "acabarien parlant valencià" (referint-se a la dimissió lingüística) i així va essent.

Per això ens estem extingit, els espanyols sols s'aprofiten de totes les immenses facilitats que els donem a causa de la profunda crisi mental per ignorància, desídia i manca de voluntat i caràcter. No tenim ni defensa i el que passa al Nou Camp l'altre vespre ens retrata molt bé: directius de pena, entrenador cap-quadrat, part de l'afició bojós, obsessionats contra Figo (que sols féu el que quasi tots hauríem fet per eixa quantitat de diners, i del qual record unes declaracions en les quals deia entendre molt bé els catalans i llur Història en tant que portuguès, unes decla-

racions molt sinceres)...I tothom callant el gol legal que l'àrbitre anul·là a Kluyvert, també TV3 (eina de primer ordre d'espanyolització mental: per això la fan en català, perquè en castellà el catalanisme hi oposaria més defenses: és com un cavall de Troia) i parlant de clausurar el Nou Camp. Tenim el que ens mereixem i encara ens passa poc, per rucs.

Per aquesta mena de situacions col·lectives, com l'actual, les lectures bíbliques de vegades se'n surten de les pàgines i viuen al teu voltant i no pas com a fantasmes. Jeremies mateix té tantes semblances amb la situació de Catalunya...Rigoberta Menxú i els líders maies solien llegir aquestes lectures i pair-les: humanament, psicològicament i políticament no tenen pèrdua, fins i tot per a un ateu sense prejudicis, que n'hi han. Però els pobres no s'atipen i saben triar bé el nodriment. Els desvagats no.

M: A mi m'agrada molt llegir-te.

R.: És que dir la veritat quan la gent malda per no veure-la és divertit i té molt suc, encara que no sols fer massa amics, però els que fas són bons i valen la pena, podria ser un sistema per no errar-la-hi.

És tragicòmic, és lamentabilíssim, en realitat, que tot vagi tant de mal a borràs, però molta gent està encabotada en l'absurditat tàctica i en fer mal les coses i no volen canviar res, abans la desfeta que canviar la rutineta.

Jo, com sóc tan rar, m'interessa la veritat, ja veus tu, quina pocasoltada, en aquest món. Ja veus, quins "hobbies",

M.: A mi no m'agraden els vestits i de quadros grocs, tampoc.

R.: Potser ets nudista? Isaïes era un profeta nudista, ho sabies? (els progressistes pensen que ells són els inventors del nudisme i de l'ateisme i de no sé quantes coses més, per simple incultura).

M.: Jo sóc frívola també!

R.: Per fer broma pot ser divertit i per fer ironia també, però sabent que hi ha coses que costen molta sang i on la frivolitat no té lloc de cap manera. Fugir d'estudi és l'absurditat tàctica i la desfeta: com la llibreta d'en Van Gaal.

M.: Bona nit a tothom.

M.(fugint d'estudi)

R.: L'etern femení té una certa major tendència que el masculí a la frivolitat com a cosa perfectament acceptable. Que hi ha un etern femení ho veus en textos de tota època, sia el que parla d'Eva o els nostres clàssics medievals, com ara:

"LO SOMINI DE JOAN JOAN (fragment)

"(...)

E si alguna molt parlara
se detenía

per allargar sa cortesia
i sa raó,

puix acabava son sermó,
tantost se seia.

I puix que fon plena l'esgleia,
lo sermonar

sentí entre elles molt cuitar
ans de l'oferta;

puix sabeu quant és cosa certa,
elles ab elles

(i més si són totes femelles)
tantost hi són,

volent parlar de tot lo món,
en tot se meten;

i si callau vos acometen

per traure noves;

i tostemps fan contres i proves
sobre tot hom:

- "I, vós, què feu?. I l'altres, com
se troba hui?"

I dir los mals de son veí,
de sa veïna.

I ara, parlant de medicina,
donen remeis;

i, al·legant los furs i lleis,
en tot se posen;

i en tota res dien i glosen
lo parer seu.

Parlar del cel les oïreu,
i de la terra;

ara de pau, adés de guerra,
i de l'infern,

i de l'estiu, i de l'hivern.

I, sens afany,

vos contaran tot quant en l'any
han començat,

teixit, i ordit, i acabat;

tot, fil per randa,

vos ho diran, sens donar tanda
per a respondre.

I, baix parlant, sentiú compondre
tantes cosetes,

que par que sien oronetes
dins lo seu niu,

que si els sou prop, sols lo "xiu xiu"
basta eixordar-vos;

i si voleu aparellar-vos

ab ploma i tinta,

veureu entre elles com s'hi pinta,
i com s'hi juga

d'un joc que es diu "a la feixuga",
i com repiquen,

i unes ab altres com se piquen
del joc, baixet,

parlant cobert i molt secret,
elles ab elles.

Io, aguaitant i oint los vols d'aquelles,
tan gran plaer prenía de mirar-les,
que desigí que els meus cabells i celles
fossen tornats en aquell punt orelles,
perquè pogués més atent escoltar-les.

(...)

molt baix entre elles raonaven,
dient així:

- "aquelles dos, de vós i mi,
parlen ausades;

que io ho conec en les mirades
que els he vist fer;

mas també es tenen bon terror.

I sabeu com

li havem més nosaltres nom,
per ésser tal?

Na Llepafls de Sandoval,
que és mala carn.

De tot lo món se trau escarn,
que fastig és".

Saltà una altra al través
ab tal raó:

- "Ahir oí io lo sermó
de la Croada;

ja la tenim altra vegada
per dos reals.

Quin temps tenim per ésser mals,
si ho volem ser!

Lo temps de sent Vicent Ferrer

par que s'acosta.
I açò que es diu que hi ha a la costa
tantes galeres!"
Respòs una altra: "Va de veres,
o és falsia?"
-"Senyora, ver crec io que sia,
segons han dit
hui los jurats, que mon marit
(...)"
Jaume Gassull (València, ca.1450-1515)

R.: No es pot veure aquesta web.

JJ: <http://www.redfeminista.org>

Si que es veu. Ho he comprovat amb el Navegador i amb l'IE.

R.: Ahir no apareixia, avui sí.

R.: >Quina Rosa és aquesta, la Rosa d'aPPaNa?

JJ: Em refereixo a la nena nicarauenca de nou anys violada, que va quedar prenyada i encomanada de dues malalties venèries, i que finalment va avortar. L'Església catòlica ha excomunicat als seus pares de la Rosa i a tots el col·laboradors de l'avortament.

R.: Si han estat excomunicats, és una bona oportunitat perquè trobin la veritat de la religió legalista i institucional i s'adonin que la fe és una cosa radicalment distinta a dogmes, a màgia religiosa, etc.

De tota manera, això de les oportunitats, en aquest com en tots els casos, és per a gent que es prengui interès i no tingui por a la veritat, cosa no gaire corrent -i molt menys entre progrés i catalans, espècies molt delicades.

JJ: Ara em voldràs fer creure que no en sabies res de tot això!!!!!!

R.: Idò, tan important és? Doncs normalment no mir les notícies de cap TV, però solc llegir la premsa i mirar Vilaweb, i no hi he llegit res de res. En canvi sí que he llegit prou notícies de tortures de les quals no goseu parlar ningú, la qual cosa deixa de nou les coses al seu lloc sobre l'interès de cadascú

a plantar cara per la llibertat d'expressió, els drets humans i contra la barbàrie espanyola en moments durs. Ja és sabut que la progresia us cercau "enemics" assequibles que no facin por, com ara bisbes "i gent amb faltes". Ja posats, els progrés catalans podrien dedicar-se a criticar les respectives àvies: fos millor per a llur seguretat innegociable per més el món s'enfonsi, perquè criticar tortures pot ser massa compromès per a un aviram de corral tan diabòlicament inconseqüent.

Altrament a mi no m'agrada fer comèdia, ho deix per als progrés catalans, que s'hi han especialitzat definitivament, com tu saps: ja tenen llurs diades amb els mantres estratosfèrics de rigor i les samarretes d'un sol dia l'any (folklore com quan els indis es posen les plomes per als turistes). Ni m'agrada tampoc dir mentides, va contra la meua manera d'entendre el món.

I, finalment, jo no sóc catòlic, per tant, no m'afecta aquesta notícia ni tan sols de biaix. Quan era regidor vaig proposar la despenalització de l'avortament, front a l'integrisme catòlic que em va massacrar al diari local, amb el silenci despreocupat de les encantadores amigues feministes.

Tot un retrat de família siciliana.

[tret de vilaweb-València]

Goigs nacionals a Santa Llúcia

+ Autor/a: Toni Mestre

Oh santa Llúcia galana,
que il·lumines terra i cel,
mantín el poble fidel
a la llengua catalana.

El nostre entorn és obscur
i en ell la nostra nació
ha perdut ruta i guió
i el seu pas és insegur.
En aquest camí tan dur
i sovint sense clariana
mantín el poble fidel
a la llengua catalana.

Els nostres pares i avis,
mantingueren el cresol
encès contra fosca i dol,
i van patir greus agravis.
Per respecte als seus vells llavis
rics de saba, plens d'ufana,
mantín el poble fidel
a la llengua catalana.

Aclareix la nostra ment,
dona llum als nostres ulls,
de l'enemic amantent.
Perquè el nostre pensament
guarde l'arrel valenciana,
mantín el poble fidel
a la llengua catalana.

Que la teua resplendor
il·lumine el bell país,
que el sol trenque el núvol gris
i anuncie un jorn millor.
I perquè aquesta claror
done fruits, oh capitana,
mantín el poble fidel
a la llengua catalana. Ω

La Xarxa de Casals de la Franja de Ponent és una realitat dinàmica. La darre-
ra inauguració del Casal del Matarranya
a Lledó d'Algars és una mostra d'una vitalitat cultural que dona moltes raons per l'optimisme. La constitució dels territoris catalans, tot i lenta, no para de perpetuar-se.

En aquest cas, no obstant, les mancances encara són notables. La subjecció a l'administració aragonesa, tot i el liderat socialista de Marcel·lí Iglesias, company de Pasqual Maragall, ha frenat el reconeixement oficial del català. En tot cas, és un exemple ben clar de les dificultats que posa el PSOE a l'establiment normal del idioma català.

Desconec l'abast polític dels acords entre ERC i el PSOE, però en general, no s'ha fet esment a les vindicacions que ERC sempre ha palesat pel que fa als Països Catalans. La Franja de Ponent ha estat una preocupació constant dels catalans, sigui pels que hi viuen com pels que són d'altres indrets. Tot i així, només Esquerra Republicana de Catalunya ha fet passos concrets per restituir el nivell lingüístic, àdhuc polític, d'aquests territoris.

Segurament, el PSOE no sap amb qui s'ha entès. Esquerra Republicana de Catalunya és un partit independentista. La seva

gent té unes conviccions molt definides. Durant anys, el seu treball ha estat discret i constant. Fins i tot, per molts, era com un núvol que un dia es fondria al horitzó. I no ha estat així, sigui com sigui, ha sortit il·lès de totes les crisis. Algunes certament greus. Qui se'n recorda d'aquells anys en que Colom i Rahola hi van dur la veu cantant? I tot i així ha sobreviscut, i s'ha enfortit... Diguin el que diguin, les seves propostes polítiques tenen una coherència que no ha desvirtuat el pas del temps. Quan Francesc Macià va fundar Esquerra Republicana de Catalunya, després d'abandonar a la seva sort Estat Català, va encertar en que les classes populars catalanes havien de tenir un referent polític que les representés. Aquesta és l'ambició que va deixar per la posteritat. Per tant, la missió que té al davant ERC és menjar-se l'espai polític d'IC-EV i tot el que quedi de PSC al PSOE. És una missió difícil, però igualment rellevant pel futur de Catalunya. És l'esquema que ja havia predicat Francesc Macià sobre la representació política de les classes populars, obreres i menestrals, d'aquest país.

La referència als anys trenta és obligada. Molt catalans, mobilitzats en la defen-

sa de la democràcia i de la legalitat republicana, van estar destacats sobre els territoris d'Aragó, en una llarga línia de front. En l'anar i venir d'aquelles contrades, hom va veure com era de gran aquest país. No sols per la gran varietat de la seva gent, sinó per aquells territoris, de la Franja de Ponent, que hom quasi descobria del no res. Paisatges de gran contrast i força. Pobles i viles plenes de vida i d'estil català.

Per això, no es estrany que s'hagi constituït un grup organitzat per preservar aquests valors. Amics de la Franja de Ponent és un grup per fer possible aquest continu redescobriments d'aquells territoris catalans, i donar-hi tota mena de suports. És per felicitar-se'n.

No obstant això, l'empenta clau és la Llei de Llengües que el president aragonès socialista té adormida. Cal que l'oficialitat del català arreu de la Franja de Ponent sigui una realitat completa, sense excepcions municipals ni conjuntures polítiques. És una assignatura pendent del PSOE, ara que finalment ha decidit, pel que sembla, pel desenvolupament territorial dels "territoris hispànics". ERC ho haurà inclòs en "el pacte del canvi" per fer combregar amb rodes de molí el PSOE? Tant de bo.

Han patit tant els catalans d'allà...

Moltes persones han estat pendents del que succeïa a la Franja, i n'han informat amb detall, com Joaquim Monclús, Josep Masllorens, Esteve Renom,... a fi de mantenir viva la seva realitat entre tots nosaltres, i entre els propis habitants de la Franja de Ponent, territori allargassat i mal comunicat. Gràcies a aquest treball de divulgació cada dia resulta menys estrany parlar sobre els seus problemes, sigui de Fraga sigui de Calaceit.

Una trista nota negativa és la que ha donat un dels principals líders polítics catalans, Josep Antoni Duran Lleida. Aquest polític fill de el Campell, poblet situat entre Tamarit de Llitera i Alfarràs, no ha sabut ajudar prou bé els dèficits de tota mena que pateixen aquests territoris catalans. No cal dir que els qui més han de treballar per fer possible aquest progrés català arreu de la Franja de Ponent són els directament originaris d'aquest territoris, i aquest polític hi podia haver coadjuvat de moltes diferents maneres. Però com els que més haurien de fer, sovint no fan prou, és responsabilitat de tots els catalans, posar-hi el coll. Ω

Ó Llorenç Prats-Segarra

campusjove@correu.vilaweb.com

Els vents d'Aragó

Fado do ciúme

Se não esqueceste
O amor que me dedicaste,
E o que escreveste
Nas cartas que me mandaste,
Esquece o passado
E volta para meu lado,
Porque já estás perdoado
De tudo o que me chamaste.

Volta meu querido,
Mas volta como disseste,
Arrependido
De tudo o que me fizeste,
Haja o que houver
Já basta p'ra teu castigo
Essa mulher
Que andava agora contigo.

Se é contrafeito
Não voltes, toma cautela
Porque eu aceito
Que vivas antes com ela
Pois podes crer
Que antes prefiro morrer
Do que contigo viver
Sabendo que gostas dela.

Só o que eu te peço
É uma recordação,
Se é que mereço
Um pouco de compaixão,
Deixa ficar
O teu retrato comigo,
P'ra eu julgar
Que ainda vivo contigo.

Destí de la gelosia

Si no vas oblidar
l'amor que em dedicares,
i allò que vas escriure
en les lletres que em vas enviar,
oblida el passat
i torna al meu costat,
perquè ja estàs perdonat
de tot el que em vas dir.

Torna estimat meu,
però torna com vas dir,
Repenedit
de tot el que em vas fer,
Tenint el que de tenir-ho
ja n'hi ha prou per al teu càstig
Aqueixa dona
Que anava ara amb tu.

Si te n'has desdit
No tornis, vés amb compte
perquè accepte
que visques abans amb ella
perquè pots creure
que abans preferesc morir
que no pas amb tu viure
en saber que t'agrada ella.

L'únic que jo et deman
És un record,
si és que meresc
una mica de compassió,
Deixa'm ficar
el teu retrat amb el meu,
Per tal de poder pensar
que encara visc amb tu. Ω

Català i valencià, dues assignatures diferents a les escoles oficials d'idiomes a l'Estat?

INFORMA: PAUR.

Sembla que de la mà de Francisco Camps ens arriba un nou lamentable espectacle secessionista català-valencià. Ara entre el Ministeri de Cultura espanyol i la Generalitat Valenciana volen fer possible que s'ensenyi el català separat del valencià i a la inversa. Aquesta ha sigut la reacció des d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV) mitjançant un comunicat:

ACPV qualifica de despropòsit la intenció d'incloure l'ensenyament del valencià independent del de català en les escoles oficials d'idiomes de tot l'estat.

La decisió del Ministeri de Cultura respon al més gran dels absurds i representa un nou atac a la unitat i la dignitat de la nostra llengua.

Des d'ACPV considerem intolerable que des del Ministeri de Cultura, i amb la complicitat de la Generalitat valenciana, es pretenga oficialitzar el secessionisme lingüístic arreu de l'estat. La decisió d'aprovar l'ensenyament del valencià a part de l'ensenyament del català —com de si de dues llengües diferents es tractara— sols es pot qualificar d'atac directe a la raó i a la llengua compartida per valencians, catalans i balears. Igualment, respon al tractament discriminador que la drete espanyola fa de les llengües de l'estat que no són l'espanyola. Ja posats a legalitzar barbaritats filològiques, podríem incloure el murcià o l'extremení, com a llengües diferenciades i independents de l'espanyol, dins els plans d'estudi de les escoles d'idiomes de l'estat espanyol.

Com ja deia al principi, català i valencià dues assignatures diferents? Sembla que el govern espanyol creu que sí...

Diàleg

-Ministeri d'incultura.

-Saben perfectament el que es fan. Aquí els únics que fem el passerell, com sempre, som els catalans, ja siguem els del nord com els del sud.

-Això ja va de temps enrera i hi ha molts més alumnes als cursos de valencià que no pas als de català... ja que al curs de "català" no el validen a València, mentre el curs de "valencià" és vàlid tant a Catalunya com al País Valencià

-Es una vergonya, i una discriminació, que no sigui vàlid un curs de català a València, i això qui ho diu un Zaplana que no sap ni parlar català ?

-Si el PP es vol entestar que volen fer cursos de valencià, doncs que treguin els de català i ja està, els principatins no tenim pas cap problemes ni complexes, anant a classes de valencià tots en som conscients que estem aprenent català! si el nom és el de menys. Potser d'aquesta manera els del PP veuran que la seva estratègia de divideix i venceràs no els porta enlloc.

- A tot lo que dieu fa falta afegir una cosa, i es que ací al PV tots els mestres de català i/o de valencià, com ho vullgau dir, son nacionalistes, qualsevol que parla bé la seua llengua coneix la seua història; i si volen fer açò...qui es voldrà presentar per a donar classe en valencià? Com no vullguen agafar titulats en filologia catalana ho porten clar, el blaverisme ja està quasi mort Ω

[Rondalla publicada als Fòrums del Racó Català]

<http://www.racocatala.com>

EL CARRER DE SEPHARAD

Hi havia una vegada un carrer molt brut. Per aquest motiu tots els veïns de les cases es van reunir per veure què feien. Hi havia un veí amb bigotet, que era el president de l'Associació de Festes del carrer, que sempre es volia significar i va dir a la resta, amb un to molt solemne:

-Tinc l'única manera possible de solucionar el problema!!!

I va començar a parlar, bla, bla, bla...però no deia res d'efectiu i cada vegada feia servir un to més crispat per acabar dient:

-Això, només es pot solucionar així com jo he dit i qui pensi el contrari és que no té cap intenció de trobar una solució. És més, si no pensa com jo, segur que és un dels que embruta el carrer!!!!

La majoria dels veïns van anar cap a casa seva amb el convenciment de que havien de fer cas a les paraules del senyor del bigotet. Altres, més escèptics van esperar a veure com se'n sortia aquell homenet del bigoti amb les seves "solucions".

En un dels blocs hi vivia un home amb mostatxo prominent, que li costava dir les erres. Fart de veure que no es solucionava res, un dia va decidir agafar una escombra i netejar el seu tros de vorera. Se'n va tornar cap a casa, i no va dir res.

Però un dia, el senyor del bigotet se'n va assabentar del que havia fet el senyor del mostatxo, i es va enfadar molt. Va començar a cridar i a insultar al veí que no havia fet res més que netejar la seva vorera. Tots els veïns, condicionats per les amenaces del home del bigotet, també es van enfadar molt i van acusar al veí dels mostatxo d'insolidari, com si hagués de ser responsabilitat seva netejar tot el carrer i hagués estat ell qui hagués promès a tot el carrer que acabaria amb la brutícia.

I això no és tot el que va haver de sentir el senyor del mostatxo, que no sabia pronunciar les erres, per haver agafat l'escombra, enlloc de fer discursos. Fins i tot alguns dels veïns que vivien al mateix bloc que ell, i es beneficiaven de que hagués passat l'escombra, es van

enfadar.

Un home gran, que tus quan parla i sempre ha estat el president de l'escala, li va dir que allò que havia fet no era bo. Un altre veí que vol ser president, amb el cabell blanc i que sembla que baixi d'Arbeca, el va acusar d'immadur i un que té un parlar molt xava i va de "progre" per la vida, li va dir que havia fet una temeritat.

I ja tenim l'embolic al carrer de Sepharad. Vet aquí un gos, vet aquí un gat, aquest conté ja s'ha explicat. Continuarà...

1939: UNA, GRANDE Y LIBRE

1998: ESPAÑA VA BIEN

Jose Maria Asnar volia que correus fes un segell amb la seva fotografia per ajudar al pp en la campanya presidencial ja que així ho veuria tothom cada cop que hagués d'enviar una carta.

Va exigir un segell d'altíssima qualitat.

Els segells van ser dissenyats, impresos i posats a la venda. En Jose Maria estava que no cabia a la pell!!

Al cap de pocs dies es va començar a posar furiosos sentir que el segell no s'enganxava als sobres. Va i convoca els responsables i va ordenar una investigació profunda sobre el tema.

Els experts van fer intensos treballs de camp en les oficines de Correus de tot l'estat, i van aconseguir detectar el problema:

Senyor president, "No hi ha res que estigui malament en relació a la qualitat dels segells, el problema consisteix en el fet que la gent escup al cantó equivocat"

A L'ESTAT ESPANYOL NO HI HA SEPARACIÓ DE PODERS. I ON NO HI HA SEPARACIÓ DE PODERS NO HI HA DEMOCRÀCIA

Denuncia contra la nota de premsa

D. BELLÉS . VITÒRIA

El govern basc i l'empresa editora del diari clausurat Egunkaria van presentar ahir separatament un escrit al Consell General del Poder Judicial (CGPJ) en què exigeixen que s'obri «una investigació» sobre la nota de premsa que va fer pública el Ministeri de l'Interior i l'Audiència Nacional el dia de l'operació policial contra el rotatiu basc, l'únic que s'editava íntegrament en euskara. Segons van informar fonts judicials el mateix dia de l'operació policial, la nota de premsa sobre el que havia passat va ser redactada pel Ministeri de l'Interior, que la va enviar al jutge perquè hi donés el vist-i-plau. Aquest fet va ser desmentit l'endemà tant pel jutge com per Interior, però el fiscal en cap de l'Audiència Nacional, Eduardo Fungairiño, va confirmar la notícia que la nota de premsa havia estat pactada. Aquest fet ha generat una gran polèmica en els àmbits polític i judicial, ja que consideren que posa fi al principi de divisió de poders en tractar-se d'una «intromissió» del Ministeri de l'Interior en l'àmbit de la justícia. Precisament, el conseller de Justícia del govern basc, Joseba Azkarraga, va denunciar la «intromissió escandalosa» del Ministeri de l'Interior en l'àmbit jurisdiccional i va reclamar una investigació per aclarir els fets. Ω

Aquest "paio", l'espavilat del rei que va elegir en Franco per a tots nosaltres, no té res de beneit. Sap perfectament que la llei que pretén legitimar-lo, la Constitució de 1978, ens la van "colar" amb el cos del dictador encara calent. Aquest "paio" sap perfectament que la gènesi de la Constitució de 1978 no és democràtica i només es pot mantenir mitjançant el que ell, i tots els que hi són darrere mamant, anomenen "consens", és a dir amagant i callant la intervenció dels poders fàctics en la redacció d'aquesta anomenada "carta magna". El "consens" a que feia menció aquest espavilat en el discurs d'ahir consisteix a xiular, dissimular i mirar cap altre costat quan es planteja la legitimitat democràtica d'aquesta Constitució. Quan el parlamentari de CiU, un dels grups responsables d'aquella "empassada", Xavier Trias manifestava ahir: "El rei ha cridat a recuperar l'esperit de la Transició" ens estava tornant a dir que calia tornar a aquells temps en què "amb el cagalló al cul" CiU i PCE, accedien a baixar-se els pantalons davant d'allò que se'ls posava davant com un plat de lleties. Respecte el PSOE no cal posar-lo en aquest "paquet" del PCE/CiU perquè, des d'USA via Alemanya, era part fonamental de la comèdia que se'ns estava representant.

I això que dit per nosaltres, els republicans i sobiranistes valencians, pot no semblar suficient veritat, ho han reconegut des del mateix sistema, que tots cofois de l'èxit obtingut per "colar" tan requetebé la seua Constitució, fins i tot ho van deixar escrit:

P.Lucas Verdú en "La singularidad del proceso cons-

El discurs del Rei

tituyente español". Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1978 i J.Ferrando Badia en "Teoría de la instauración monárquica en España". IEP, Madrid, 1975. Aquest dos juristes del sistema han acceptat que el procés va ser "singular, sui generis i heterodox". - "singular" en la mesura que no existeix una ruptura legal i per la presència "dels poders fàctics que han conservat intacte el seu poder"; - "sui generis", "per la disminució (absència diríem nosaltres) del poder constituent en la seua qualificació de sobirà i originari"; i - "heterodox", "per no seguir els canons tradicionals de la dogmàtica democràtica constitucional". És a dir per l'absència d'un govern provisional encarregat d'organitzar la transició pacífica del règim anterior al nou; la inexistència d'una Assemblea unicameral encarregada de redactar la Constitució, la qual va ser substituïda per una Ponència reduïda on faltaven el PSP, tots els grups bascs i els partits catalans republicans i sobiranistes; i, finalment, l'absència d'una convocatòria feta per part dels "constituents" en aquest sentit.

Però també des del sistema, es vol justificar l'empassada al dir que si bé, en origen, va faltar un veritable procés democràtic, aquest va anar adquirint aquesta condició amb l'anomenat "consens" i pels objectius que es van marcar. Lucas Verdú ve a dir: "la irregularitat o heterodòxia del procés constituent espanyol pot jutjar-se segons els resultats als que arribe (...)

La gènesi de la imminent Constitució ha sigut heterodoxa; els seus efectes, si aconsegueix consens i duració, ortodoxes". És a dir la fonamentació de l'empassada del 78 obliga el manteniment continu del "consens" per part del "bloc constitucional" i al manteniment del seu silenci per a fer-la "ortodoxa", malgrat que el sistema no permet el ple reconeixement de la pluralitat nacional de l'Estat i nega el dret d'autodeterminació de les nacions no castellanes; no permet una possible opció federal entre comunitats, ni contempla la igualtat jurídica de les llengües de l'Estat; per no parlar dels altres dos temes que van ser imposats: la monarquia i el model social de societat. Caldria al respecte llegir allò que Jordi Solé Tura va escriure (Nacionalidades y nacionalismos en España. Alianza Editorial, pàgines 99 i 100) - en la seua qualitat de president de la ponència constitucional - de com va rebre el paper escrit a mà, provenint de la Moncloa, on se l'instava redactar l'article 2 de la Constitució amb l'ordre que no moguéss "ni una coma", doncs aquell era el text literal de l'acord pres per "los sectores consultados".

Així doncs el "paio" sap molt bé que cal mantenir el "consens" per a seguir uns quants mamant de la mamella.

I l'oposició tan contenta!!

Però realment són l'oposició o tots són el mateix? Ω

València, 7 de desembre 2003

Víctor Baeta i Subias d'Esquerra Valenciana

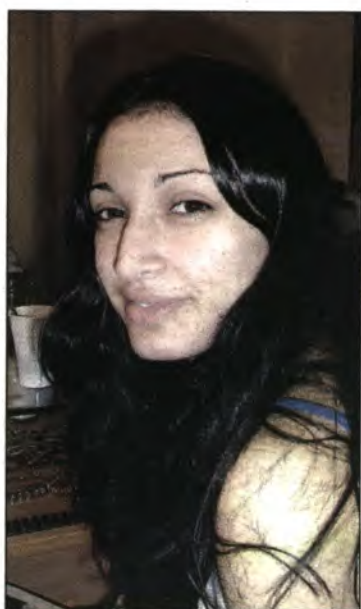
S'ARENAL DE MALLORCA

Fa 3 anys que en Gerard Rayo regenta el Restaurant Messon Alborada a la carretera Militar, 69 de s'Arenal. Despatxa menús a 7 €. També despatxa a la carta plats combinats, pop a la gallega i tapes. Tel. 971 266 025

Fa mig any que en Joan Amat i na Vanesa López regenten la cafeteria Nord i Sud al carrer Cannes, 1 al costat de l'Ambulatori de s'Arenal. Despatxen els plats combinats i les tapes. En Joan ha passat la seva joventut a la nit arenalera. Les discoteques Joy, Zorbas i Skorpio foren els seus llocs de feina. El trobareu al 971 261 463

Fa mig any que n'Angèlica de Sousa de Porto Alegre al Brasil ha obert la botiga de moda Bruna Shopping al carrer del Trasimè, 37 de s'Arenal. Tel. 619 825 922

En Toni Gelabert i en Xisco Horrach acaben d'obrir el Gran Cafè Xapó a la carretera Militar, 219, al costat de l'Ambulatori de s'Arenal. Obren a les tres de l'horabaixa fins a les dues de la nit. Caps de setmana i festius obrin al migdia i fins a les quatre de la matinada. Tenen tres ambients: per sopar, jocs de taula i de copes. Tel. 615 847 135

Fa un mes que en Damià Horrach de Consell i na Xaro Sánchez de s'Arenal regenten al Bar La Giralda al carrer del Torrent, 34 de s'Arenal. Durant 5 anys regentaren el Restaurant Bonaire al costat de l'Ambulatori de s'Arenal. A La Giralda despatxen les tapes, els variats, els caragols, la freixura mallorquina i els pollastres i paelles per endur-se'n. Tel. 961 440 466

H U M O R

També volem un racó per als acudits. Si en saps cap més, ens el pots fer arribar a info@lesbifem.org.

— Què diu una vampiressa lesbiana a una altra?
— Fins al mes que ve.

A una colla de feministes se'ls fon una bombeta. Què fan?

— Constituir-se en assemblea i debatre les possibles solucions.

A una colla de lesbianes se'ls fon una bombeta. Què fan?

— Fer un quarto fosc.

A una colla de lesbianes feministes se'ls fon una bombeta. Què fan?

— Constituir-se en assemblea i debatre els pros i els contres de fer un quarto fosc.

Si l'homosexualitat és una malaltia, demà truquem totes a la feina i diguem que estem malaltes.

A San Francisco, a la consulta d'una dermatòloga.

— Doctora, el meu nuvi no hi ha manera que

es tregui la samerreta de la Universitat, ni tan sols quan fem l'amor, i m'ha quedat una marca vermella en forma de H. És que va a Harvard, sap?

Més tard, una altra pacient.

— Doctora, el meu nuvi no hi ha manera que es tregui la samerreta de la Universitat, ni tan sols quan fem l'amor, i m'ha quedat una marca vermella en forma de Y. És que va a Yale, sap?

Al cap d'una estona, entra una altra pacient, es treu la samerreta i se li veu una marca vermella al pit, en forma de M.

— No m'ho diguis!, diu la doctora, el teu nuvi estudia al MIT.

La noia, sorpresa: — Gairebé ho encerta, la meua núvia estudia a Wellesley, i...?

Dos clitoris es troben pel carrer.

— Òndia! Quant de temps sense veure'ns. Per cert, com va tot? No sé qui em va dir que últimament no estàs gaire fi.

— Res, no en facis cas. Són les males llengües.

En una revisió ginecològica.

— Està tot bé. A més, té la vagina molt neta.

— Oh, és que tinc una dona que em ve dos cops per setmana.

— En què es diferencia una parella de lesbianes d'una parella gai?

— Les lesbianes, al cap d'una setmana de conèixer-se, l'una se n'ha anat a viure a casa de l'altra; els gais, al cap d'una setmana de conèixer-se, l'un se n'ha anat de casa de l'altre.

Una noia fa poc que se n'ha anat a viure amb la seva companya. A la mare li ha dit que comparteix pis amb una amiga. Un dia ve a sopar la mare, que ja està una mica mosca amb la vida privada de la filla. Durant el sopar intenta treure-li alguna cosa, però la filla res de res. En acabar el sopar, entre totes tres desprenen taula i renten els plats. L'endemà al matí les dues noies no troben la cafeteria enlloc. Després de molt buscar, truquen a la mare.

— Mare, no trobem la cafeteria. La vas desartar tu, o tens idea d'on pot ser?

— Si la teva "companya de pis" dormís al seu llit, ja l'hauria trobada. ☹

XAPÓ
TU NUEVO AMBIENTE

GRAN CAFÉ
PAMBOLERÍA
SALA DE BILLAR

Ctra. Militar, 219 - D 615 847 135
07600 - El Arenal 607 515 141

Cafeteria La Giralda

Tapes, Plats Variats
Pollastres i Paelles
Per endur-se'n

C/. Torrente, 34 S'Arenal Mallorca tel. 971 44 04 66

Xisco's Cards

Artesania y decoración

C/ Rabat 5
07002 Palma de Mallorca
Tel. 67 04 32 89

VOS DON ELS MEUS MOLTS ANYS !

Mana el costum i la santa tradició per les festes de Nadal a parents i amics, donar-los els molts anys doncs a cadascú li dic que no li vull gens de mal i tampoc cap dany.

Salut li doni, sempre, el Senyor!

Jo em tenc per home intel·ligent, la vostra opinió, m'és ben indiferent.

La meua és la que compta!

Jo mai de comte ni de marquès en la vida he pretès.

Vosaltres mai m'ho heu entès!

De casta de senyor i de pagès, jo venc

Sóc pels quatre costats fornalutxenc.

tenc arrels campaneteres

també de pobleres i mureres ;

algunes de valldemossines.

Totes són ben mallorquines,

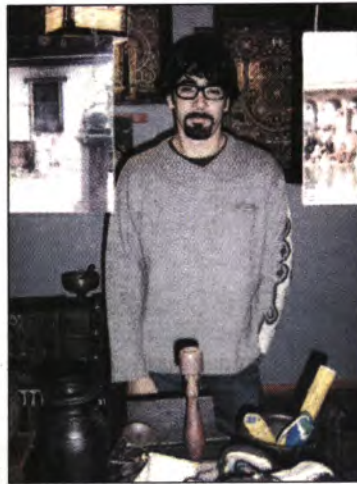
cap n'hi ha d'estrangeres! Ω

Joan Antoni Estades de Moncaira i Bisbal

CIUTAT DE MALLORCA

Fa 3 anys que n'Alexandre Frontera regenta la botiga Peluts i Pelats al carrer Andrea Dòria, 37 de Ciutat. També té perruqueria canina. Tel. 971 452 161

Fa un mes que en Ramon Clemente de santa Catalina ha obert la botiga Mòn al carrer d'en Rubí, 8 de Ciutat. Ven articles d'art del Tibet i del Nepal. Tel. 971 720 829

Fa 16 anys que na Susanna Ferreira regenta la botiga DESS al carrer de Jaume II, 7 de Ciutat. Tel. 971 714 105

Fa 25 anys que en Carles Puigserver fa ceràmica al seu taller del Poble Espanyol de Ciutat. Fa estar un any a l'Aquacity de s'Arenal quan aquest complex se va inaugurar. Tel. 600 817 746

En Sergi Jiménez és l'amo jove de la Fonda Espanya a la Plaça Major de Ciutat. Despatxa menús a 6 €. Tel. 971 721 052

Fa un any que na Paola Vilasoa de A Corunha ha obert la Botiga de joies en plata Ibaris a la Via Sindicat, 4 de Ciutat. Tel. 971 714 643

Fa mig any que n'Antoni Diaz i na Maria Palacios regenten el Bar es Cunyats al carrer de Soló, 10 a son Cotoneret. Despatxen els plats combinats a 5 €. També organitzen soparets. Aquest local l'obriren els cunyats fa 40 anys. Tel. 871 943 081

Fa 5 anys que en Jeroni Sureda de son Carrió regenta el Restaurant Il Grotto a la Plaça Major de Ciutat, a la mateixa casa que va néixer el Beat Ramon Llull, pare major de nostra raça. Se menja a la carta per una quinzena d'euros. Reservau al 971 726 019

BALEART

N'Esteve Holden i la seva esposa Jackie fan bisuteria a Cala Llonga d'Eivissa. Varen anar a la fira de Balear. Tel. 971 196 084

Salutació de Nadal

De cap manera vull deixar d'aprofitar l'ocasió de dirigir-me a vosaltres per felicitar les festes de Nadal, una tradició que arranca des de molt lluny, una tradició mil·lenària que anualment retorna amb força renovada, amb renovats esforços per a què totes les persones rebin amb esperança l'arribada d'un nou any.

Aquesta nova força és la que desig que tots tinguem per afrontar un 2004 que es presenta carregat de projectes i d'esperances que, de tot cor, esper que puguin fer-se realitat. Estam a Nadal, un temps per a retrobar-se i establir noves fites, que són les que el pròxim any hem d'aconseguir tots junts.

Tant de bo que aquest Nadal ens doni la pau d'esperit necessària per a què sapiguem afrontar amb serenitat i optimisme els reptes que tenim per davant, les iniciatives que volem plasmar en realitats en els pròxims mesos. És aquest un temps en el qual tots tenim la convicció que serem capaços de dur a bon port allò que ens hem proposat.

Que a l'any 2004 tot siguin paraules d'amor. Ω

Maria Antònia Munar i Riutort
Presidenta del Consell de Mallorca

BARCELONA:

Presentació del llibre
Autoestima i Països Catalans
(La Busca edicions)

Dia: Dijous 29 de gener de 2004

Hora: Dos quarts de vuit del vespre

Lloc: Sala d'actes de l'Ateneu Barcelonès

(carrer Canuda 6, Barcelona)

A càrrec de Pere Esteve, diputat del parlament, i Ferran Suay, doctor en psicologia per la Universitat de València

ANNA notícies sovint tradueix al català notícies del Levante-EMV.

L'àrea d'influència d'aquest periòdic va des de la comarca de La Marina, pel sud, on ja comparteix tirada amb el periòdic Informació d'Alacant i que és de la mateixa editorial, fins al Baix Maestrat, pel nord, amb importants edicions pròpies en les distintes comarques.

La llengua utilitzada per aquest periòdic és l'espanyol, però en les col·laboracions i cartes al director, respecta la llengua catalana en la que venen escrites. Cosa que no fa l'edició valenciana d'El País que impedeix l'expressió en català i només, una vegada a la setmana, fa un suplement cultural en català.

El fet que ANNA notícies sovint còpia i tradueix articles de l'espanyol, del Levante-EMV respon a l'interès que tenim perquè els nostres lectors del Principat i de les Illes puguin polsar allò que passa al sud del seu territori i que per a molts valencians és un projecte de futur compartit: els Països Catalans. La informació que des del País Valencià es té de Catalunya és molt gran: començant per TV3, Canal 33, Catalunya Ràdio 106.3 FM, Catalunya Cultura 87.6 FM i seguint pels periòdics que es poden trobar en el barri més extrem de València o en el poble més amagat del País Valencià, com el diari AVUI, La Vanguardia i El Periódico. No obstant això, en el camí contrari, la informació que es té del País Valencià a Catalunya és molt minsa i parcial —més bé caldria dir limitada— per alguns articles de l'AVUI i per la revista El Temps, informacions que marquen l'opinió generalitzada dels catalans relativament interessats per allò que passa al País Valencià i que, malgrat la greu situació que pateix el valencianisme per les actuals majories absolutes del PP i abans del PSOE, a vegades els èxits i els avanços, per distints motius "no ha interessat" divulgar-los, no han interessat publicitar-los. Posem d'exemple l'importantíssim moviment d'"Escoles en Valencià" o els èxits municipals del Bloc Nacionalista Valencià, realitat menystinguda quan no sistemàticament atacada en revistes en català; sent com és el BNV la força política més important del nacionalisme valencià i fusteria que ha estat a punt de trencar en les dos últimes legislatures l'espanyola barrera del 5% per entrar al Parlament Valencià.

Publiquem articles del Levante-EMV per a que allò que succeeix al País Valencià sigui conegut i arribi a l'últim racó dels PPCC, de la mateixa manera que els mitjans del Principat arriben a tots els PPCC. I el fet que avui publiquem aquesta editorial del periòdic de més tirada al País Valencià és per fer veure que si bé la situació creada pel PP, una vegada més, d'atac a la llengua catalana que parlem els valencians, sembla que ens aboca a una situació irreversible i sense solució, la realitat és que no tot està perdut que malgrat tot estem avançant i una prova la tenim en aquesta editorial del periòdic en més tirada del País Valencià i que s'alinea sense embuts per la unitat de la llengua catalana]

[Editorial del Levante-EV traduïda al català per ANNA notícies]

De nou la divisió lingüística entre valencians

EDITORIAL

La mateixa llengua és el que ens separa, deia Robert Musil d'Alemanya i el seu país, Àustria, la decadència del qual va descriure literàriament amb genialitat. I en efecte, la unitat lingüística no té per què pressuposar un altre tipus d'afinitats, ni culturals ni ètniques i, per descomptat, tampoc patriòtiques o nacionals.

L'exemple de l'alemany, llengua vehicular de civilització durant la Baixa Edat Mitjana en bona part d'Europa, no és l'únic. Les primeres pel·lícules parlades de producció britànica havien de ser doblades a la fonètica nord-americana perquè els habitants del mitjà oest no entenien la docta pronunciació dels actors anglesos. I el mateix ocorre en ocasions amb el doblatge de pel·lícules en castellà amb dues versions: l'espanyola i la del mercat hispano-americà. El portuguès, servísca un últim exemple, no ha pogut unificar-se en l'àmbit televisiu perquè en els culebrons brasilers no estan disposats a parlar seguint les normes de Camoens... En cap cas, no obstant, s'ha pretès crear un nou idioma, anomenat austríac, nord-americà o brasiler. La unitat lingüística no significa ni més menys que això i admet la floració constant de variants dialectals, de múltiples formes de la parla i de nombrosos girs i vocables territorials.

A la Comunitat Valenciana, no obstant això, una força centrífuga proposa ara la creació d'un idioma valencià segregat del català. La iniciativa només compta amb justificacions polítiques i torna als valencians als temps fantasmagòrics del secessionisme lingüístic que es va avivar durant la transició i que tant de retard polític i cultural va comportar per a la Comunitat. És cert que en el marc de la construcció identitària catalana s'ha tingut escassa sensibilitat per a abordar els problemes dels veïns del sud, els valencians, a qui una certa eufòria pueril integra en un marc global sense atendre a les importants diferències existents entre catalans i valencians.

Aqueix infantilisme ha servit durant molt, massa temps, com a coartada per als arguments de la secessió.

El nominalisme, el malaltís malament del nominalisme que ja analitzés Joan Fuster i que impedeix la natural relació de veïnat en la diferència amb els catalans i mallorquins, o la pròpia cohesió valenciana de castellonencs i alacantins, torna a resultar un problema insalvable que ni l'Acadèmia de la Llengua Valenciana sembla capacitada per a resoldre d'una manera satisfactòria. Vint-i-cinc anys després de la Constitució, la Comunitat Valenciana viu un déjà-vu idiomàtic, una sensació de tornar a viure quelcom viscut: la profunda divisió dels valencians per la denominació i definició de la llengua que parlen, una divisió incitada per sectors ultramuntans del PP als que es pleguen els més liberals amb tal d'evitar ser assenyalats com a antipatriotes per un fals dit acusador. Ω

Naixement i mort de Jesús

CLIMENT GARAU D'ALGAÏDA

S'Historia sol senyalar,
Del món sa tan grossa empresa,
El bon do, de sa poblesa,
Al qui la pot ensenyar.
Un tot sol se'n pot contar,
A dins tot lo mon rodó,
Que llum d'amor i passió,
En be de tot ser humà.

Dins zona de Galilea,
Família pobre hi hagué,
Son pare era fuster,
Sa mare conrant la terra.
S'anava ferra qui ferra,
Per viure en aquell temps,
Els reis i les nobles gents,
Ballant amb so de guitarra.

Les gents pobres ells vivien,
Dins coves i mals porxats,
Eren ells els assenyalats,
Per les obres que es farien.
Esclaus a ells los tendrien,
Gent de tota explotació,
Eren criats des senyor,
Per feina ells s'emprarien.

Josep i Maria eren,
De sa classe d'explotats,

Seguien els grans dictats,
Feien lo que los digueren.
Dins una cova visqueren,
Lo mateix que molts germans,
Igual que els fermats cans,
Que molta fam patigueren.

De somera en disposaven,
Per sa llenya tragar,
Un poc de terra conrar,
De tot això se'n cuidaven.
Sa parella demostraven,
Un gros sentit de l'amor,
Tenien la il·lusió,
Amb un fill ells somiaven.

El seu somni s'acomplí,
Maria se transformava,
Aquell canvi assenyalava,
Un nin o nina tenir.
A molta gent succeí,
Aquesta gran novetat,
Tenien dificultat,
Roba per l'infant vestir.

El pensament los vingué
Una menjadora emprà,
De palla l'infant tapà,
Altra solució no hi hagué,
Sa bona calor tengué,

Dels alens de sa somera,
Una bona foguetera,
Sa cova encalentré.

Aquell dia gloriós,
D'aquest modo s'arreglaren,
Sa vida del nin salvaren
D'un modo miraculós.
Amb penúries i dolors,
Aquell ninet surarien,
De Ell mai esperarien,
Que escampàs tantes llavors.

El ninet dins sa misèria,
Poc a poc anà creixent,
Era ben intel·ligent,
Contemplava el gros desveri.
Hem de llevar el misteri,
Per s'ordre equilibrar,
Molta de lluita vendrà,
Això va ser el seu criteri.

Una veu dolça tenia,
I facultat en parlar,
A poc a poc demostrà,
Cosa que es desconeixia.
Amb sos més vells discutia,
Malgrat ésser jovenet,
Ell anava ben cap dret,
El bon camí los vendria.

Se va atrevir a predicar,
La justícia i la pau,
A dins un ordre lluitau,
Que no és just ni és humà.
El seu parlar i obrar,
Agradava als seguidors,
El vestit a un leprós,

Un bon dia li donà.

A davant tanta bondat,
Molta de gent el seguia,
Es mando observaria,
Aquella tal novetat.
-Mos durà mal resultat,
si els peus no li aturam,
noltros no li toleram,
veure s'ordre canviat.

Al Rei Herodes donaren,
Conte d'aquest nou present,
D'aquell jove element,
El seu obrar observaven.
Ses lleis velles canviades,
Eren la gran solució,
Sa pena de mort major,
Els governants acordaren.

Que fos penjat a una creu,
Amb sos braços eixamplats,
Aquests foren els dictats,
Que aquest home fos s'hereu.
A dins tot el món se veu
Del Jesús seva figura,
Que passà molta penúria,
Els humans ho admeteu.

El Govern del Rei Herodes,
Molt lliure se va trobar,
A dins el món escampà,
De l'arbre seves violes.
Fins i tot amb falses obres,
Per a la gent enganyar,
El Pare Etern l'envià,
Per ensenyar coses noves. Ω

H O M E O P A T I A

La homeopatia consisteix en tractar les malalties emprant dosis infinitesimals de substàncies que hom suposa que a dosis més altes, produirien a l'home sà, els símptomes que hom tracta combatre. La homeopatia en definitiva estimula la defensa de l'organisme per uns símptomes específics.

Les substàncies emprades en la Homeopatia comprenen tant el regne animal. Com vegetal com mineral.

Aconsellam homeopàtia per la prevenció d'al·lèrgies, d'herpes labials i refredats. També fa el següents tractaments homeopàtics per a la menopausia, alletament matern i per la preparació al part.

Especialitats homeopàtiques

Especialitats homeopàtiques dels Laboratoris Heel	
Oscillocoquinum	
Avenoc	
Arnica	
Cocculine	
Coryzalia	
Homeoplasmine	
Paragripe	
Sedatif PC	
Stodal	

Medicaments genèrics

Tubs en grànuls	
Tubs unidisi en Glòbuls	

Complements alimentaris

Especialitats homeopàtiques veterànies

Especialitats homeopàtiques veterànies

OLIGOELEMENTS

LABCATAL	
----------	---

Per a més informació no dubti a consultar-nos.

BON NADAL en llengües sota apartheid o sense Estat propi

Aleut - Kamgan Ukudigaa.
 Alsatian - E gueti Winächte & E glecklichs Nej Jahr!
 Apache (Western) - Gozhqq Keshmish.
 Aragonese - Nabidà! & Goyosa Añada benién.
 Aramaic - Edo bri'cho o rish d'shato brich'to!
 Aranese (Gascon, Occitan) - Bon Nadau!
 Arawak - Aba satho niw jari da'wisida bon.
 Asturian - Bones Navidaes & Gayoleru anu njevu!
 Aymara - Sooma Nawira-ra.
 Basque - Zorionak eta Urte Berri On!
 Breton - Nedeleg laouen na bloav ezh mat.
 Catalan - Bon Nadal i feliç any nou!
 Cherokee - Danistayohihv & Aliheli'sdi Itse Udetiyvsadisy.
 Cheyenne - Hoesenestotse & Aa'e Emona'e.
 Chichewa - Moni Wa Chikondwewero Cha Kristmasi.
 Cornish - Nadelik looan na looan blethen noweth.
 Corsican - Bon Natale e Bon capu d' annu.
 Dinka - Miet puou yan dhiedh Banyda tene Yin.
 Dine/Navajo - Ya'at'eeh Keshmish.
 Flemish - Zalig Kerstfeest en Gelukkig nieuw jaar.
 Frisian - Noflike Krystdagen en in protte Lok en Seine yn it Nije Jier!
 Friulian - Bon Nadâl e Bon An Gnûf.
 Galician - Bon Nadal e Bo Ani Novo.
 Greenlandic - Juullimi Ukiortaassamilu Pilluarit.
 Guahibo - Pexania Navidadmatabi piginia pexaniapewanawai paxainaename.
 Guarani - Avyaitete ahi ko Tupa ray arape qyrai Yy Kapyryin rira.
 Hawaiian - Mele Kalikimaka & Hauoli Makahiki Hou.
 Hmong - Nyob Zoo Xyoo Tahiab.
 Igbo - Ekelere m gi maka Keresimesi na ubochi izizi afo ozo.
 Ilocano - Naimbag a Pascua ken Naragsac nga Baro nga Tawen!
 Irish (Gaelic) - Nollaig Shona Dhuit.
 Iroquois - Ojenyonyat Sungwiyadeson homungradon nagwutut & Ojenyonyat osrasay.
 Karelian - Rastawanke Sinun, Uvven Vuvenke Sinun.
 Kaqchiquel - Dios tik'ujie' avik'in.
 Kurdish - Seva piroz sahibe u sersala te piroz be.
 Ladin - Bon Nadel y Bon Ann Nuef.
 Lakota - Wanikiya tonpi wowiyuskin & Omaka teca oiyokipi.
 Livonian - Jovi talshpivdi un Vondzist uto aigasto.
 Manx - Nolllick ghennal as blein vie noa.
 Maori - Kia orana e kia manuia rava i teia Kiritimeti e te Mataiti Ou.
 Maya/Yucateco - Utzul mank'inal.
 Monégasque - Festusu Natale e Bona ana noeva.
 Occitan - Polit nadal e bona annada.
 Palauan - Ungil Kurismas.
 Pangasinan - Maabig ya pasko & Maliket ya balon taon.
 Pennsylvania German - En frehlicher Grischtidaag unen hallich Nei Yaahr!
 Quechua - Sumaj kausay kachun Navidad ch'sisipi & Mosoi Watapi sumaj kausay kachun Quiche'.
 Rapa-Nui - Mata-Ki-Te-Rangi & Te-Pito-O-Te-Henua.
 Rhetoromance - Bella Festas daz Nadal ed in Ventiravel Onn Nov.
 Romani (Caló) - Bachtalo krecunu Thaj Bachtalo Nevo Bers.
 Sámi - Buorit Juovllat ja Buorre Oddajahki.
 Sardinian - Bonu nadale e prosperu annu nou.
 Scots Gaelic - Nollaig chridheil agus Bliadhna mhath ur!
 Sicilian - Bon Natali e Prosperu Annu Novu!
 Sorbian - Wjesole hody a strowe Nowe leto.
 Tamazight - Asseggwas Ameggaz.
 Tarifit - Asuggas Asa'di.
 Welsh - Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda.
 Yiddish - Gute Vaynakhtn un a Gut Nay Yor.
 Yoruba - E ku odun, e hu iye' dun!. Ω

PACTES I PACTES

Sorgeix la inevitable polèmica entorn del pacte de govern a què han arribat PSC, ERC i ICV per fer-se càrrec de l'executiu principal durant els pròxims quatre anys. Al propi Principat de Catalunya, han sorgit moltes veus -intuesc que molt majoritàriament convergents- que, afirmant haver votat ERC a les eleccions autonòmiques, es consideren traïdes per l'acord a què ha arribat aquest partit amb socialistes i eco-socialistes. Aquests, de manera generalitzada, argumenten que, havent guanyat les eleccions CIU -cosa que, en principi, no els hem de discutir, atenent a la llei electoral vigent- i existint la possibilitat de formar un govern CIU-ERC, aquesta hauria estat la sortida més lògica. (Entre parèntesi, s'hauria de comentar que aquesta mateixa lògica s'hauria pogut aplicar a l'últim govern Pujol. L'aleshores president de la Generalitat, per formar govern, podia escollir entre ERC i el PP per assolir la majoria absoluta (i tant ERC com el PP tenien aleshores 12 diputats). Havent-hi, doncs, empat tècnic, la solució més raonable per a un partit nacionalista, que vol més autogovern per a Catalunya i que compta amb unes àmplies bases sobiranistes, se suposa que hauria estat un acord amb ERC. En aquell moment, emperò, CIU va optar per pactar amb el PP, perquè, en paraules de Marta Ferrussola, ERC no li podia "donar res" a Catalunya i, en canvi, el PP, sí. No té gaire sentit, ara, fer retrets sobre allò que s'ha triat, quan és bastant obvi que CIU, fa quatre anys, va optar per una solució notablement pitjor.

El pacte entre PSC i ERC se sustenta en alguns pilars fonamentals, que entenc que resulten del tot adients per fer avançar el Principat tant pel que fa a la qüestió nacional com pel que respecta al progrés social: d'una banda, tenim la creació d'una Agència Tributària catalana independent de l'espanyola, i d'una revisió a fons del finançament autonòmic. De l'altra, s'iniciarà la redacció d'un nou estatut d'autonomia que confereixi a Catalunya el seu caràcter "nacional" i que la

faci completament indestruïble de les autonomies nacionalment espanyoles (llegeixi's castellanes, per extensió del terme). En ambdues coses, en bona lògica, el nou govern de la Generalitat de Catalunya hauria de comptar també amb el suport ferm de Convergència i Unió. Només un deu per cent d'electors i de diputats, idò, en quedaran al marge (la migrada representació obtinguda pel Partit Popular).

Aquests elements fonamentals, amb les correccions que calgui, atenent a la nostra realitat sociopolítica, haurien de servir de base per als pactes que es puguin fer a nivell del conjunt de les illes Balears, a nivell local, a Eivissa i Formentera. L'any 1993, quan ERC formà la seua secció d'Eivissa, promogué una campanya molt activa per aconseguir el Concert Econòmic per a les illes Balears i Pitiüses (i, naturalment, per al País Valencià i per al Principat de Catalunya). Aquesta entenc que continua sent la reivindicació més immediata a realitzar per part de la nostra comunitat (nimigsemi)autònoma. Sense finançament, no existeix autonomia possible. Això ho entengueren molt bé els bascos a principi de la transició i sembla que, un quart de segle després, també ho van entenent els catalans del Principat. Havent-hi tants economistes com hi ha al govern de les Balears, això també s'hauria d'entendre sense més explicacions.

Juntament amb la millora del finançament, caldria consensuar un eixamplament de l'autonomia: quan es formarà la policia autonòmica de les Balears? Quan tindrè competències en ports i aeroports, del tot elementals per a una autonomia illenca? Quant de temps haurem d'esperar per comptar amb una Agència tributària pròpia? Sense tot això, afirmar que les Balears són una comunitat autònoma, ens deixa entre la indiferència, la rialla i el plor. Ω

BERNAT JOAN I MARÍ

La Coca-Cola a Colòmbia

‘El producte negre, un símbol de l'imperialisme’

ANNA FIOI

Luis Eduardo García és un dirigent colom-bià del sindicat d'aliments i refrescs SINALTRAINAL. Va Estar a Gran Bretanya com part del seu gira internacional de denúncia a la Coca-Cola, per explotació, assassinat i 'desplaçament' dels seus treballadors i gremialistes. Vam sostenir una xerrada llarga, amb arepes i xocolata a Brixton, el barri negre del sud de Londres, favorit de la policia.

Luis Eduardo té 49 anys i des de fa 25 treballa per a Coca-Cola. Labora vuit hores per dia com distribuïdor de l'empresa i en el seu propi temps és responsable de l'àrea de drets humans del sindicat.

'Vostè sap', em diu, amb un parlar pausat i expressió concentrada, 'a Colòmbia ésser dirigent sindical és una activitat d'alt risc ja que pensar diferent al model, oposar-se al FMI, oposar-se als abusos de l'estat colom-bià i oposar-se a les seves reformes en seguretat social, pensions, laboral i oposar-nos a la globalització de les multinacionals, implica que ens relacionin amb la rebel·lió armada i diguin que la nostra no és una lluita sindical'.

SINALTRAINAL i el Fòrum Social Mundial van llançar al juliol d'aquest any, un boicot internacional contra la transnacional Coca-Cola, que en aquests mesos ha crescut per a incloure als estudiants nord-americans i als treballadors de l'acer (United Steel Workers), sectors socials i comunitats a Colòmbia, Mèxic, Brasil, Canadà, Irlanda, Escòcia, Londres, Gal·les i a treballadors de Coca-Cola organitzats en Kerala, Índia.

El boicot creix en solidaritat, en denúncia i en resistència a les polítiques de Coca-Cola. Segons explica Luis Eduardo, 'la proposta de boicot no pretén acabar amb l'empresa, sinó amb les seves polítiques agressives de discriminació i mort. I és Coca-Cola la qual defineix fins quan durés aquesta campanya que han iniciat les organitzacions internacionals, perquè en les seves mans està la solució. Nosaltres ja col·loquem els morts, els presos, els desplaçats i els aturats. Ara que ella col·loqui en mans de SINALTRAINAL i d'una comissió internacional la solució a aquest conflicte que ella mateixa ha generat'.

Cada any a Colòmbia són assassinats més sindicalistes que en tots els països de la resta del món sumats: 4500 durant la dècada del 90, 130 en 2000, 150 en 2001 [1].

En els últims 10 anys 19 dirigents de SINALTRAINAL van ser assassinats, 48 treballadors afiliats al sindicat van ser 'desplaçats' (a Colòmbia desplaçat és qui deu abandonar al costat de la seva família, el seu treball i localitat en menys de 24 hores sota pena de mort) dos exiliats, dos desapareguts, 65 amenaçats i molts detinguts injustament.

'Coca-Cola és la primera empresa en repressió i explotació del moviment obrer. És l'empresa model de la globalització i és una de les empreses model de la superexplotació', assegura Luis Eduardo.

De les seves 20 plantes embotelladores a Colòmbia, Coca-Cola ha acomiadat 10.000 treballadors en els últims 12 anys i els ha reemplaçat per contractes temporals (contractes precaris), que obliguen a treballar 12 i 14 hores diàries tots els dies d'any, sense beneficis de salut o retir. Per a convertir-se en una indústria sense gremis i per tant sense drets labo-

ral, Coca-Cola ha seguit una política conseqüent de fustigació, repressió i mort en col·laboració amb els paramilitars colom-bians.

La transnacional va tancar 10 centres embotelladors i els ha convertit en centres només de distribució. Està creant mega plantes, que són plantes gegants i centralitzades que s'encarreguen de produir per a regions. Aplica les màquines i subcontracta algunes activitats a altres empreses que usen mà d'obra gairebé esclava. Els obrers, explica Luis Eduardo 'han de comprar-li a Coca-Cola el que a Colòmbia vam cridar la dotació, la roba de treball, han de comprar els elements de seguretat industrial. El 86% dels treballadors de Coca-Cola està en aquestes condicions. El 14% som treballadors directes i d'ells un 8% aquesta afiliat a SINALTRAINAL'.

Per a detenir les accions criminals d'una de les transnacionals més grans del planeta, SINALTRAINAL ha presentat una demanda penal contra Coca-Cola davant la justícia a Florida, Estats Units, invocant la llei Aliens Torts Claims Act de 1789. 'Imagini's', em diu, 'la solidaritat internacional ens ha mantingut vius com organització sindical i com persones. Amb motiu de la impunitat a Colòmbia, la justícia és procliu a les multinacionals i les nostres oportunitats de justícia són molt poques. Coca-Cola està una mica preocupada, no va pensar que els obrers arribaríem a aquests espais'.

El boicot és el fruit laboriós de tres Audiències Populares Internacionals realitzades l'any passat en Estats Units, Bèlgica i Bogotà, a Colòmbia.

Durant aquestes Audiències els treballadors de SINALTRAINAL i les famílies i les vídues dels obrers assassinats van donar testimoni i van oferir proves sobre la guerra de Coca-Cola contra el sindicat i els drets humans dels treballadors.

Coca-Cola, l'espurna de la mort

En el mes de maig de 1886 la farmàcia Jacobs de Atlanta va posar en venda el primer got de Coca-Cola, beguda preparada amb fulla de coca, nou de cua, cafeïna, unes essències i diversos olis. Avui, la Coca-Cola Company utilitza fulles de coca en la seva famosa fórmula 7X, per a això, tots els anys importa 500 tones de fulla de coca des de Perú i Bolívia [2].

Explica Luis Eduardo que 'Coca-Cola va arribar a Colòmbia fa 60 anys quan ja existien embotelladores de refrescs regionals i nacionals. Es va establir en Cali i es va estendre a Santander.

Els obrers treballaven en condicions inhumanes, molts dormien en els cellers i menja-

ven en les plantes. En 1952 els obrers organitzen en primer sindicat i comencen els acomiadaments i les persecucions'.

Coca-Cola és la sisena empresa de Colòmbia d'aliments i refrescs.

De les 20 plantes que té a Colòmbia, 17 són de Panamco Colòmbia S.a. Les altres tres, situades a Florència (Caquetá), Leticia (Amazonas) i Carepa (Antioquia) són manejades per particulars.

Coca-Cola no accepta públicament que és l'ama de les plantes i amaga la seva relació amb elles després de diverses façanes legals.

Els treballadors d'aquestes embotelladores estan organitzats en SINALTRAINAL, fundat en 1982, encara que les seves arrels tenen més de 50 anys, quan amb l'arribada de Nestlé a Colòmbia es va formar el primer sindicat de base. SINALTRAINAL agrupa als treballadors de transnacional es com Coca-Cola, Nestlé i Corn Products Corporation, a més d'algunes empreses nacionals.

'A Colòmbia SINALTRAINAL és part del moviment obrer', explica Luis Eduardo, 'som part del moviment antiglobalització, som part de la resistència al ALCA que arruïnarà el poc que queda de la indústria nacional. El ALCA significarà l'acomiadament immediat de 40.000 treballadors, el tancament de la petita indústria i estarem en una condició de dependència alimentària. Estan monopolitzant la terra. Les multinacionals estan comprant les terres de les quals els paramilitars han desplaçat centenars de milers de camperols'.

En 1992, recorda Luis Eduardo García, 'José Gabriel Castro, el gerent de Coca-Cola en Bucaramanga va reunir als treballadors per a dir-los que en el futur, qualsevol reclam sindical seria considerat un acte de terrorisme. A partir d'aquest dia, els treballadors, els dirigents i els activistes hem estat constantment perseguits pels paramilitars'.

En 1995 l'empresa va decidir suprimir els beneficis de salut a les famílies dels obrers. 'Cinc treballadors ens vam veure obligats a anar a la vaga de fam' explica Luis Eduardo. La vaga de fam va durar sis dies i va obligar a Coca-Cola a retrocedir. Però, a l'endemà, José Ignacio Quiroga, un gerent de l'empresa es va personar a la planta 'per a dir-nos, que la vaga havia tingut costos i que ens preparessim a pagar-los'.

És probable que el funcionari de la multinacional s'estigués referint exactament al que va passar després: Coca-Cola va acusar a SINALTRAINAL i a una llista de treballadors de posar una bomba dins de la fàbrica. Com a conseqüència, el 5 de març de 1996, Luis Eduardo i dos companys van ser

detinguts dintre de l'empresa. Per a Luis Eduardo, l'experiència de la presó va ser molt dura. Després de sis mesos en la presó model de Bucaramanga 'amb proves i testimoniatges vam poder demostrar-li a la justícia i a Coca-Cola nostra innocència, i que l'empresa havia fet un muntatge per a eliminar al sindicat, restar-li credibilitat i deslegitimarnos. La justícia colom-biana va deixar vèncer els termes de les nostres demandes i la fallada final diu que Coca-Cola no té a veure amb els fets. La nostra detenció sobre proves falses i fabricades va quedar en la impunitat'. Si bé l'empresa mai els va pagar els salaris dels mesos de presó, va haver de reincorporar-los.

A Carepa, un departament d'Antioquia que està copat pels paramilitars i l'extrema dreta, Coca-Cola té una planta. Des de sempre, Coca-Cola ha tractat d'eliminar al sindicat, acomiadant treballadors en alguns casos o intentant comprar-los en uns altres, perquè renunciïn a la vida sindical. No obstant això, diu Luis Eduardo, 'els treballadors de la planta de Carepa feien resistència malgrat tot, perquè ells també havien construït l'empresa amb el seu esforç i anys de labor. Per això, en 1995 comença una seqüència d'assassinats als obrers directius del sindicat. En maten cinc, a dos d'ells dintre de la planta. Un dia ingressen els paramilitars a la planta amb tota llibertat, reuneixen al personal i els lliuren una carta en la qual intimen a renunciar en 24 hores i 'desplaçar-se' a tots els obrers sindicalitzats. Van cremar i van saquejar la seu sindical. Tots els afiliats al sindicat van renunciar. Les autoritats de la localitat van ajudar a algunes famílies i treballadors a embarcar-se en els bussos per tel·l'evitar que fossin assassinats. Les famílies ara estan en la ciutats, aturades, alguns fills estan en els carrers mendicant per a sobreviure. La seu sindical va ser saquejada i cremada pels paramilitars i avui en dia ja no podem recuperar-la. SINALTRAINAL ja no té presència en Carepa'.

Tota aquesta agressió contra els treballadors sindicalitzats de Coca-Cola els ha convertit en el que Luis Eduardo defineix com un sindicat petit: 'Érem 5.300 afiliats i tot aquest fenomen de guerra, de violència, de penalitzar l'activitat sindical, d'assassinar els seus dirigents, d'acomiadaments injusts, de pressionar-los perquè renunciïn al sindicat visitant a les seves famílies per a amenaçar-los. Avui en dia tenim 2000 treballadors només, però encara que ens persegueixin i siguem petits no anem a renunciar a la defensa de la vida, del treball i als nostres principis de classe'.

La següent vegada que ens trobem, Luis Eduardo i jo estàvem en mig d'una gentada que corria per tot el centre de Londres fins Trafalgar Square. Més de 200.000 veus festives i furioses contra la visita de l'emperador. Luis Eduardo duia una pancarta que deia Assassins Coca-Cola i una camisa vermella amb la llegenda: NO BEGEU Coca-Cola. Això és, la nostra simple col·laboració amb la seva lluita contra els poderosos de la terra: Deixem de beure Coca-Cola!

El boicot i la denúncia internacional es poden acompanyar a www.SINALTRAINAL.org i aquí a Londres a través de Colòmbia Solidarity Campaign www.colombiasolidarity.org.uk. Ω

ENDERROC INDIGNANT A S'ARENAL

És veritat que s'ha aprovat o s'aprovarà properament, el que s'enderroquin molts edificis de les primeres illes de cases enfront del mar?

D'on surt aquesta bogeria?

Realment la CEE dedicarà diners a aquesta acció havent-hi tantes necessitats a cobrir dins de la Comunitat Europea?

Com es suposa que es traurà de les seves cases a tanta gent totalment arrelada al seu barri?

Crec que és un projecte indignant.

Segurament si investigau qui és el propietari dels hotels que quedaran acarats a mar amb l'enderrocament hi trobaríeu sorpreses. Ω

Jaume Quetgles i Mas

El nou govern primarà els contractes amb empreses que utilitzin el català

LLISTA DEL RACÓ CATALÀ

El negociador d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), Joan Puigcercós, ha titllat de satisfactoris els acords amb el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) en matèria de política lingüística, que preveuen impulsar l'ús social del català. D'entrada han decidit que l'Administració primi els contrac-

tes amb multinacionals i empreses de béns i serveis que tinguin productes etiquetats en català.

Josep Lluís Carod-Rovira, conseller en cap, assumirà les competències en política lingüística, que passaran del Departament de Cultura a la Conselleria en Cap. Puigcercós també ha explicat que ERC estendrà a l'ESO la immersió lingüística, que fins ara arribava només a primària, i també que ampliarà el català al cinema, amb subtítols i doblatge. El republicà ha afirmat que el govern de CIU 'ha deixat el català als peus del mercat'.

Nota del Racó: És un bon moment per recordar els contractes de telefonia que la Generalitat de Catalunya presidida per CiU va realitzar amb Nokia, companyia que discrimina el català, mentre que empreses com Siemens o Alcatel tenen la nostra llengua disponible en els seus menús. O bé la Llei de Política Lingüística, que a dia d'avui, encara no ha servit per efectuar cap sanció, tot i els centenars de denúncies. O el fracàs del cinema català (el que es fa aquí), i el cinema traduït i/o subtítolat al català. La llista és molt llarga... Esperem que les coses canviïn a partir d'ara!

Diàleg

-Molt bé, a veure si ho compleixen, m'alegrarà molt. Conveniència molt de parlar però el català està pel terra.

-Per cert, jo he estat a punt d'enviar la notícia aquesta, ho havia vist a Vilaweb-El punt. Mai citeu les fonts?

-ERC lluitarà més per la llengua que CiU.. no ho dubteu!!!

-No costarà molt que ERC lluiti més que CiU, amb que faci quelcom ja n'hi ha prou perquè els de CiU no han fet res.

-Recordeu que vam pagar perquè Mocosoft fes programes en català? A veure si deixem de pagar per fer coses que amb pressió es fan de franc, clar que si no pagues no tens comissió, jeje

-Fantàstic, que agafin als sociats pels collons i que comencem d'una puta vegada a donar dignitat a la llengua d'aquest país, collons.

-Jo ja fa temps que reclamo que s'apliqui aques-

ta mesura. La Generalitat de Catalunya és un gran client en molts àmbits, que per tant, pot condicionar el model d'actuació de moltes empreses.

-Si el servei de càtering de la Generalitat fes servir Aigua de Ribes o Aigua de Sant Aniol, veurieu com Font Vella perdria el cul per etiquetar en català.

-I això és un exemple minúscul de la pressió que podrien exercir en molts àmbits.

-El que no es pot repetir és la financiació de la traducció del Windows i Cia. al català. És molt senzill... si no volen traduir, doncs que no tradueixen. Són lliures de fer-ho. Ara bé, nosaltres també som lliures per comprar, no? Si no ens agrada el que ens ofereixen, doncs anem a una altra companyia que ho faci com ho volem. I en el cas del Windows... res més fàcil que fer servir sistemes de codi lliure, ja traduïts al català i de franc!

-Jo fa temps faig servir programari lliure, traduït per gent del país, voluntaris que treballen per estima a la llengua.

-També compro el màxim de productes etiquetats en català a la llar.

-A la feina compro (és el meu treball) el màxim a qui atén, escriu i factura en català.

-Doncs mira, abans de governar i ja han adoptat una mesura molt més valenta que qualsevol presa per CiU en més de 20 anys! A més, tot i que no descarten fer-ho més endavant, no imposen cap tipus de sanció econòmica. El que fan és discriminació positiva: Si fas servir el català, compraré el teu producte. Us imagineu si, no només la Generalitat, sinó tots nosaltres féssim el mateix? Tothom inclouria (com a mínim) el català de seguida! Jo ho faig amb el que puc (compro Aigua de Ribes i Aigua de Sant Aniol, per exemple). A part d'això, els felicito i els faig saber que compro la seva aigua pel seu respecte al país. I per últim, envio correus a les empreses que etiqueten només en castellà dient-los que no els compro l'aigua per aquest motiu. Que n'aprenquin... :)

Per cert, on són els que tant criticaven el pacte i que han sortit com bolets?

Com ha dit més d'un company, en 4 dies ja han fet més que en 23 anys els regionalistes. Som-hi nois!

Altres cop felicitats !!

-Faig servir els productes etiquetats en Català a la llar i a la feina.

-Al contestar el telèfon sempre parlo en català, a més de fer país espanta els pocasoltes del marqueting agressiu, sobretot els de la província de Madrid.

-Ara qui tremola altre cop són els de ciu, les empreses de ciu que no podran optar als contractes per no etiquetar en català. Cal dir noms ?

Visca Catalunya Lliure

-Amb això del telèfon no hi havia caigut, ara ja sé com treure de sobre els borinots dels enquestadors i de les companyies de telefonia. Gràcies.

Més que mai, Visca Catalunya Lliure

-Altres propostes del nou govern:

Maragall i el seu conseller d'obres públiques proposaran un AVE Barcelona-Sevilla per anar a Brussel·les.

Maragall i el seu conseller de cultura proposaran traslladar a Madrid el Fòrum de les cultures i la Copa Amèrica de Vela.

-La primera proposta es va fer amb el pacte ciu-psoe a Madrid...i encara esperem la via a Barcelona. La segona proposta es va fer amb el pacte ciu-pp, per sort es va quedar a Barcelona. Encara que València va ser moneda de canvi amb Vandellós...

-Ara són nous temps i veurem canvis. ciu era un 600, ERC te 16 vàlvules. Sebastià

-Està molt bé que Esquerra intenti catalanitzar les empreses. Però també cal que ho faci amb els sindicats espanyols a Catalunya que són els majoritaris. Lo millor seria que s'impulsi un SINDICAT NACIONAL CATALÀ fort. Fins i tot a Galícia tenen un sindicat nacionalista important. PITU

-Trobo aquests comentaris molt més positius que els fins ara solien estar als forums, i tant de bo tots els qui s'anomenen nacionalistes al Principat tinguessin les idees tant clares com la gent que defenseu la identitat al País Valencià.

-Per molt que ens intentin dividir, estem amb vosaltres. Avui, demà i sempre. on sols es cridava si traïdors, etc. etc. Fem entre tots una Catalunya millor! Trobo aquests comentaris molt més positius que els fins ara solien estar als fòrums, on sols es cridava si traïdors, etc. etc. Fem entre tots una Catalunya millor -Vos felicite en matèria de política lingüística a Catalunya i pel nou govern que ha pensat de seguida per la llengua. Ànim i continueu així!

Salutacions des del País Valencià.

-Tan de bo, ens alliberarem nosaltres dels dinosaures que tenim al País Valencià i formularem propostes semblants. Des de l'Alacantí i les Valls del Vinalopó.

-Com no sels havia acudit una mesura tant senzilla i alhora tant eficaç a les llumeneres de Convergència.

Potser perquè les seves empreses són les primeres a NO etiquetar en català???

-Només felicitar als catalans pel triomf de l'independentisme a les darreres eleccions. Animar al mallorquins, menorquins i eivisencs a votar partits d'aquí i desempallegar-nos dels quintacolumnistes del PP. **Ω**

La poesia a les Illes

Trenta anys de fidelitat a la poesia

PER ANTONI VIDAL FERRANDO

No tots els dies ocorren esdeveniments culturals tan importants com el de l'edició d'*Antologia (1972-2002)*, una síntesi de l'obra poètica de Miquel López Crespí, apareguda a la col·lecció "El Turó", que dirigeix Pere Rosselló Bover. Es tracta d'una mostra de 89 poemes extrets de 21 llibres -cinc dels quals són inèdits- escrits per López Crespí els últims trenta anys. Trenta anys, per tant, de fidelitat a la poesia d'un dels autors més fèrtils i més dialèctics del nostre panorama literari, i trenta anys de consolidació d'una veu contundent i inquietant, concebuda dins la línia de les millors avantguardes.

Potser més que mai, a *Antologia (1972-2002)* es torna a posar de manifest que tots els llibres de López Crespí són indissociables de la seva trajectòria existencial. D'aquí el seu discurs visiblement unitari, que deu ser el resultat d'una vida lliurada, des de l'adolescència, a les mateixes inquietuds culturals i polítiques. Com que, després de tantes batalles, l'autor no ha traït els seus compromisos, l'univers poètic que ha anat bastint no s'ha desviat gaire de les línies inicials. Tant des del punt de vista formal com des del punt de vista temàtic.

De fet, amb un altre títol, *Antologia (1972-2002)* podria funcionar perfectament com un llibre de versos, escrit d'una sola embranzida literària i a partir d'una sèrie d'eixos argumentals: els mals de la història ("Si no penses com nosaltres/ podràs canviar d'amo cada quatre anys"); la fragilitat humana ("Només sóc un hoste./ un rostre calcinat per les circumstàncies./ simple plugim d'estiu./ un poblador de l'infern quotidià..."); la lluita per la llibertat ("La llibertat/ pàtria antiga./ el matís exacte que esperàvem./ una mar remuntant dolors./ devorant els violents esglais de la mort."); l'amor com a necessitat de compartir ("Érem dos/ fugint de la metralla dels anuncis"); el paradís perdut a la infantesa ("En la cambra del l'avia hi hagué sempre/ ramells de flors coral·lines..."); el conflicte perpetu entre realitat i utopia ("Arravatada realitat inflexible./ obscura ànsia del cor/ entre els llunyans i misteriosos/ roquissars abruptes."); els mites estètics i ideològics de l'autor -persones, ciutats, pel·lícules, efemèrides- ("Aurora Picornell/ retrobada/ jeia al sol/ tota nua/ suggerint tornassolats colors malves i daurats/ En la boca tenia encara gust de mel i de taronges...").

Tant per l'extensió que se li concedeix com pel missatge que conté, aquests ingredients mítics són el nucli que dona consistència i que marca el to general del recull antològic de López Crespí. A mi, aquest recull m'ha fet pensar que, efectivament,

Pere Rosselló és el director de la col·lecció de poesia "El Turó"

-tal com ha escrit José Carlos Llop- la literatura és una conseqüència de la sensació de pèrdua: es tractaria d'omplir de paraules el buit provocat per la pèrdua de no se sap ben bé què. Encara que, a vegades, ho podem intuir. Quan López Crespí parla de miratges, de noms oblidats, de desfetes, d'exilis, d'aloses ferides o de les petites coses que ningú ja no estimava sembla que parla d'ideals malaguanyats; i jo diria que de l'esfondrament dels de tota una generació. El món en què el poeta havia somniat tantes vegades ha esdevingut "aqueferat concert de pols/ en un final i definitiu scherzo". Ara, a ell, no li queda res més que les possibilitats de les paraules.

Les paraules i els mites: Eisenstein, Marilyn Monroe, Charles Chaplin, París, Berlín, Leningrad, el Maig del 68, Aurora Picornell, Emili Darder, Josep M. Llompart, i els rebels de la història, que han anat configurant algunes de les pàgines més definitives de l'èpica humana. Amb tot això, a *Antologia (1972-2002)* i, per extensió, al llarg de tota la seva obra poètica, Miquel López Crespí n'intenta crear uns espais de llibertat on es pugui sobreviure dignament i, si és possible, seguir subvertint i alimentant els somnis.

Per aconseguir-ho, utilitza sempre el vers lliure. Fins al punt que alguns poemes del recull, a vegades ja els havíem trobat com a fragments en prosa al dietari *Breviari contra els servils*, publicat per l'autor, uns mesos abans. Un menyspreu dels gèneres literaris ben propi d'algú que ha escrit tota la vida al marge de les modes i de les acadèmies; sense acceptar més imperatius que el del treball diari i el de la passió amb què viu la literatura. Ω

2.000 HECTÀREES DE SÒL RÚSTIC QUEDARAN DESTROSSADES PER LES OBRES D'AQUEST PLA

EL GOB ESTUDIA DUR EL PLA DE CARRETERES DAVANT ELS TRIBUNALS

L'aprovació ahir dilluns del Pla de Carreteres per part del Pla del Consell obri la porta a la construcció de noves autopistes i autovies a Mallorca. En concret se possibilita les següents autopistes:

- Inca- Manacor
- Inca - sa Pobla
- 2n Cinturó de Palma
- Palma - Universitat
- S'Arenal - Lluçmajor
- Variant de Lluçmajor
- Palmanova - Peguera

Això pot tenir les següents conseqüències:

- un consum de territori superior a les 2.000 hectàrees,
- l'afectació de més de 4.000 propietats,
- la destrucció de més de 120 hectàrees de garriga, pinar i alzinar,
- l'arrasament de més de 290 edificacions residencials, agrícoles o ramaderes.
- les excavadores llevaran d'en mig de l'ordre de 70 km lineals de parets agrícoles, gran part d'elles parets seques
- una aposta decidida pel transport privat en detriment del transport públic
- una destrossa paisatgística als paratges que travessa
- un cost econòmic exagerat (87 mil milions de pessetes)

El GOB estudia la presentació d'un recurs

A més de les conseqüències ambientals, socials i paisatgístiques que comportarà la construcció d'aquestes autopistes, el GOB observa alguns indicis d'il·legalitat amb l'aprovació d'aquest Pla de Carreteres, per la qual cosa en aquests moments s'està estudiant la possibilitat d'impugnar aquest Pla de Carreteres. Ω

Nova adreça i nous telèfons:

GOB

C/ Manuèl Sanchis Guarner, 10 baixos

07004 Palma de Mallorca

Tel: 971 496060

Fax: 971 496078

www.gobmallorca.com

¿Vols deixar de beure?

PODEM

AJUDAR-TE

Tel: 616 08 88 83

Alcoholics Anònims

prou agressions
dels estats espanyol i francès
a la nostra llengua
Volem viure plenament
EN CATALÀ
PLATA FORMA VIDA LLINGUA

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE TOT CATALUNYA

APOGEU DE L'ESPANYA
NEGRA: 1989-90

PER RICARD COLOM

e com els espanyols reescriuen la Història.

les capitulacions de Sta. Fe els Catòlics concedien a Colom un 10% de totes les possessions que descobrís en el seu viatge. Lluís de Santàngel, ric hom valencià tresorer de la Confederació catalanoaragonesa, pagava l'expedició.

Quan els Catòlics s'adonaren de què havia des-cobert Colom, maniobraren per fer-se arrere en això del 10%: era massa.

En aquella època Castella tenia uns 8 milions d'habitants i la Corona catalanoaragonesa sols un milió, en molta inferioritat política i militar (Fernando, anomenat "catalanote" i "viejo catalán" per la xenòfoba aristocràcia castellana deia: *la boñigas de Castilla son oro en Aragón*). Fou aquest "catalanote" qui, segons el mateix Felipe II, preparà i dissenyà el gran Imperi dels Àustries.

Castella anà maniobrant durant els pròxims anys per a quedar-se en exclusiva amb tot l'or americà.

Llegiu aquest documentat estudi d'en Puigneró i Bilbeny: <http://www.unitat.org/colomn.htm>

Durant els Àustries tot llibre sobre Amèrica era estretament vigilat, censurat i reescrit, els vaixells sistemàticament escorcollats a fi d'amagar el gran Genocidi contra els amerindis, amb més de 100 milions de morts en dos segles, més a muntó més també després fins i tot en els actuals Estats jacobins criolls igualment racistes: www.laneta.apc.org/cdhbcasas/. D'això en digueren la "leyenda negra inventada por los luteranos".

"Espada de infieles, martillo de herejes y forja de Imperios", però en realitat "picaros, soplones, inquisidores y caciques". Ja els coneixem, no cal ni que ens ho expliquin. Allò negre són els fets, no pas que en parlin i sien coneguts: la dita "Leyenda Negra", que, segons la propaganda de l'espanyolisme enraciat oficial són "exageraciones de los enemigos de España" i del complot judeomacònic, és la pura veritat coneguda arreu del món, excepte a l'Estat Espanyol, on les autoritats i la burocràcia espanyolista sempre han maltratat de moltes maneres per amagar, sota una obsessiva censura i manipulacions obscurantistes, els propis tenebrosos crims que tan clarament els denuncien a la llum de tot el món. Parlem d'uns fets que, a més a més, qualsevol pot conèixer -si vol- estudiant i ajuntant dades històriques que no tenen cap doble lectura possible i que són clares com el sol del migdia.

"Estim la Llibertat,
i l'estim més a mesura que conec millor
la submissió del poble
a l'esclavatge, a l'opressió i a la tirania,
i a horribles ídols del passat
que brillen, lluits pels ressecs llavis
dels esclaus.

Però, en aquest amor per la Llibertat, també estim aquells esclaus, perquè cegament van besar els morros de bèsties ferotges, en calma i beneïda inconsciència, sense sentir el verí dels escurçons i cavant, sense saber-ho, llurs tombes amb llurs pròpies ungles".

(Jubran Khalil Jubran, escriptor i artista libanès emigrat als Estats Units).

24-12-1588: Un comitat papista francès reconeix el Cardenal de Bourbon com a rei de França.

5-1-1589: La intrigant Catherine de Médicis mor. Primers-1589: La Lliga Catòlica fa empresonar els fidels al rei. Charles de Lorraine succeeix Henri de Guise al cap de la Lliga.

3-1589: La Lliga escampa el propi poder arreu França, mentre el rei s'alia amb Enric de Navarra, l'huganot, contra els ultrapapistes.

FRANCIS DRAKE.

4-1589: La reina d'Anglaterra, tot aprofitant el desastre naval hispànic -i com a venjança de l'intent espanyol d'envair l'illa-, vol treure'n profit tot atacant Lisboa per tal de reinstaurar-hi dom Antonio de Portugal, prior de Crato, i capturar vaixells. L'expedició dirigida per Lord Norreys i Drake, amb 150 vaixells, i amb la pròpia reina com a accionista, és un fracàs absolut: si bé ocupen La Corunya, després no entren per la desembocadura de Lisboa perquè pretenen atacar vaixells a mar obert. Desembarquen a Peniche però, sense suport artiller naval, no poden fer res contra Lisboa. Sense botí, amb prou baixes per malalties i amb naus enfonsades per les tempestes, en tornar a Londres, Drake ja sap què

li espera: una reina enfurida. El famós corsari cau en desgràcia.

30-4-1589: Enric l'huganot és oficialment nomenat hereu pel rei.

2-5-1589: El Procurador Patrimonial de Sa Majestat increpa els "Oficials" de Bocairent per haver estat cobrant "el terçdelme" des de la incorporació de Banyeres. Els "Oficials" hi recorren i l'assumpte es perllongarà durant quatre anys. Acaba, naturalment, amb una sentència contra la Vila de Bocairent.

7-5-1589: Victòria dels dos Enrics sobre la Lliga a Tours.

6-1589: Antonio Pérez, empresonat per Felipe II des del 1579, havia estat jutjat per corrupció, però tenia rondant l'acusació d'assassinat d'Escobedo, un altre alt secretari, enmig d'un afer homosexual. Aquest procés s'allargà i Pérez fou damnat a dos anys de presó i 10 de desterrament però alhora començà el procés d'assassinat, amb acusació formal i la consegüent tortura de l'acusat. Pérez es veu perdut i comença a pensar a fugir-se'n.

Antonio Pérez alliberat (quadro).

1589: Gran Pesta arreu el Principat. Pesta menor al regne valencià. Desabastiments i fams entre el baix poble.

El Consell de Cent demana al monarca la construcció i conservació de 6 galeres municipals, la creació d'un Banc a la ciutat, el bastiment d'un port artificial i l'excavació del canal d'Urgell.

Queixes per la tria de catedràtics de l'Estudi General de Barcelona, feta pels consellers municipals.

Publicació de les "Excel·lències de Barcelona", d'en Dionís Jorba.

Reedició revisada de "Grammatistica linguae graecae", d'en Pere Joan Nunyes (València 1522-1602).

"Estos días [1589] se convirtió a nuestra Fee Católica un gran judío y gran rabbi y letrado en su ley, y muy principal y hombre que mandaba muchísimo dinero; y el rey católico por todo ello le quería y tenía voluntad. Quiso bautizar y ser cristiano, y el Rey Católico, con la serenísima Infanta fueron sus padrinos. Bautizose en la Iglesia del Escorial. Hubo aquel día un grande acompañamiento" (J. de Sepúlveda: *Historia*, 1603, p. 74).

Lope de Vega es trasllada a València amb sa muller, on durà una activa labor literària. Escrigué el "Primer florilegio de romances". Coneix Francesc Tàrraga i Guillem de Castro.

Fiquen ceps als bascs d'Esteribar (Nafarroa) "sólo porque piden el salario debido a su trabajo".

Anglaterra envia tropes per ajudar Enric IV contra la Lliga i els espanyols. Recommençen les persecucions religioses angleses comandades per Richard Topcliffe contra part dels catòlics, especialment contra els intolerants jesuïtes, involucrats ocasionalment en actes terroristes contra els protestants. Tanmateix la reina s'hi oposa, convoca un Consell i ordena la suspensió d'aquests programes amb aquests mots textuais: "No en vull més".

El Reverend William Lee (Cambridge) inventa la primera màquina filadora.

Lleis sobre la caiguda dels cossos i de pènduls de Galileu.

Primer ús de les forquilles en el menjar (a la Cort francesa).

"The Principall Navigations and Discoveries of the English Nation" (Richard Hakluyt).

L'Església ortodoxa russa s'independitza de Constantinoble i Moscou s'esdevé patriarcat autocèfal.

7-1589: Els dos Enrics s'emparen de Jargeau, Pithiviers, Étampes i Pontoise. Ja hi albiren París. El rei s'estableix a Saint Cloud.

ENRIC III.

ENRIC IV.

1-8-1589: Assassinat d'Enric III de França per un monjo dominicà fanàtic, Jacques Clément, el qual apunyala el rei francès: Fi de la dinastia dels Valois. Segons la successió sàlica, l'hereu de la corona francesa és l'huganot Enric IV.

8-1589: Enric IV, el primer Bourbon francès, succeeix oficialment el darrer Valois. Fi de la fase de guerra "dels Tres Enrics" i començament de la guerra del Bourbon i aliats contra la Lliga i els Habsburg (dins la vuitena i darrera guerra civil de religió a França). Enric de Navarra proclama que el catolicisme és la religió oficial de França, però que el protestantisme hi és tolerat. Charles de Lorraine, sempre decidit, proclama el cardenal de Bourbon com a rei de França amb el nom de Charles X. Es dirigeix amb molts milers d'homes devers Dieppe on Henri IV s'ha refugiat. Altrament Felipe II reclama el tron per a la seva filla Isabel Clara Eugènia, filla d'una reina de la casa de Valois.

20-21-9-1589: L'huganot nordnavarrès derrota els de la Lliga a Arques.

Finals-10-1589: El rei huganot pren Saint Cloud i Meudon, sense poder emparar-se de París.

11-1589: Enric IV de Borbó pren Le Mans.

1589-1610: L'huganot Enric IV (finançat pels països veïns protestants) lluita contra la Lliga Catòlica i les tropes castellanes (finançades per Madrid).

7-1-1590: Ja hi ha 11.792 morts a Barcelona per la Gran Pesta.

Primeries-1590: Els catòlics proclamen el Cardenal Carles de Borbó, amb el nom de Charles X, com a rei en desafiament a Enric IV, Felipe II encoratja els prínceps catòlics francesos per llur nou rei. Mentrestant, molts dels vells caps huganots que havien deixat Enric de Navarra quan havia pactat amb el rei, ara hi tornen atrets per la vigoria de la seva administració.

14-3-1590: Abans de la batalla a les planes d'Ivry, Henri de Navarra crida solemnement al Cel per la justícia de la seva causa, tots els huganots pregunten. Henri de Navarra venç les forces papistes, molt superiors, de la Lliga amb reforços espanyols i alemanys: hi ha desenes de milers de morts en una terrible batalla de dues hores.

19-4-1590: Antonio Pérez ateny Aragó i s'acull al dret foral, i hi addueix la seva condició de fill d'aragonès. El rei no pot jutjar en Aragó un reu que havia comès el seu crim a Castella, en tant que són Estats independents jurídicament, així que fa ús de l'únic tribunal amb competències arreu la Península i que li és totalment dòcil: la Inquisició.

CHARLES X.

ISABEL CLARA EUGÈNIA.

8-5-1590: Mort del pretendent papista, el cardenal de Bourbon "Charles X".

5-1590: Henry IV i els seus aliats monàrquics i protestants assetgen París. Els espanyols entren directament en la guerra per deslliurar París del setge. Felipe II, enecat per l'ambició de pretendre el tron francès per a si mateix o per a sa filla Isabel Clara Eugènia, ordena a Farnesi duc de Parma de retirar tropes dels Països Baixos per ajudar la Lliga a derrotar l'huganot francès. Decisió imprudent per la qual el duc protesta inútilment i que aprofitaran els independentistes neerlandesos per fer-s'hi forts.

6-1590: Tot aprofitant la nova guerra civil francesa, Carles Emanuel de Savoia envaeix Provença, però fracassa a causa de l'acció del mariscal huganot Lesdiguières.

1590: Bandositats a Mallorca entre les faccions dels Rossinyol i dels Sanglada.

Començament del bastiment de la façana de la casa de la Diputació de Catalunya.

Guerra oberta entre Felipe II i Enric de Bourbon a dins de França. Felipe II ja hi havia enviat, prèviament, diners i tropes i, finalment, hi envia l'Exèrcit de Flandes i desembarca tropes a Bretanya, que marxen també cap a París.

Cervantes, potser fart de l'ambient tancat a la Península, demana permís al rei per a marxar a Amèrica, que li és denegat.

"Historia natural y moral de las Indias" (José de Acosta).

Anvers, una de les ciutats renaixentistes més riques d'Europa, després d'anys de repressió i barbàrie espanyola a Flandes, ha caigut en sols 20 anys de 100.000 habitants el 1570, a 40.000 el 1590. No sols n'han fugit els protestants sinó també els comerciants i intel·lectuals.

Galileo Galilei publica "De Motu", descripció d'experiments, hi gosa descriure investigacions contràries a les teories comunament acceptades, mentre Giordano Bruno publica *De minimo* obra on es mostra adversari de les religions positives, a les quals sols reconeix interès educatiu. Sosté la infinitud de l'Univers i l'autonomia de la raó. Tots dos

acaben davant el tribunal de la Inquisició de Venècia i mentre Galileo se'n surt amb una abjuració, Bruno, després d'un llarg procés, serà finalment damnat a la foguera a Roma.

GALILEO GALILEI.

GIORDANO BRUNO.

Invenció del microscopi simple per Jannsen. Lippershey patenta el telescopi, mentre Ramelli descriu en un llibre 109 màquines d'utilitat. Fraccions decimals, algebra literal (François Viète).

Comença la mineria al Ruhr.

"Henry VI", per William Shakespeare.

El xa Abbas de Pèrsia firma la pau amb els otomans.

27-8-1590: Sixtus V mor de malària i és soterrat al Sta. Maria Major.

15-9-1590: El Cardenal Giambattista Castagna, nat a Roma, succeeix Sixt V com a Urbà VII

27-9-1590: Urbà VII mor als 12 dies de ser proclamat Papa.

Finals-10-1590: Els espanyols deslliuren París del setge d'Enric de Navarra.

5-12-1590: Nicola Sfondrati és elegit nou papa amb el nom de Gregori XIV, viurà sols 9 mesos.

Ca. 1590: Els terços espanyols mantenen encaixonat els calvinistes neerlandesos a la zona més marítima (Frísia, illes de Zelanda, Holanda, Utrecht) i controlen tot el sud i est dels Països Baixos. Tanmateix les Províncies Unides progressaran espectacularment quant a comerç i indústria, a causa de la munió de refugiats protestants, mentre que la zona espanyola queda progressivament aturada econòmicament.

1590-1591: "Torbacions d'Aragó": Pérez és acusat calumniosament d'heretgia i malden per traslladar-lo a la presó inquisitorial, amb l'oposició del jove *Chusticia* d'Aragó, Chuan de Lanuza, en veure, com els furs aragonesos no són respectats per Madrid. Aquests fets provoquen una revolta a Saragossa –probablement farts de la paor inquisitorial i de la tirania reial-, Pérez aconsegueix de fugir a França i Felipe envia un exèrcit contra l'Aragó que posa fi als avalots i a la vida del *Chusticia*. Un cop Antonio Pérez arriba a França, rep el suport d'Enric IV, en tant que li posa entre mans interessants projectes desestabilitzadors contra l'Imperi Habsburg. El fracàs dels intents d'invasió francesa motiva el trasllat de Pérez a Anglaterra on també comptarà amb importants ajuts.

Papat de Gregori XIV, nat a Cremona.

1590-1594: Campanyes sense rematar del Duc de Parma a França contra Henri IV. Els independentistes flamencs aprofitaran l'ocasió per fer-se forts i avançar posicions.

1590-1609: Tendència demogràfica a la baixa del Regne valencià, empantanat enmig una ultra-repressiva Contrareforma.

D. 1590: Les draperies i sederies castellanes fan fallida.Ω

APUNTS SOBRE ELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS (ENP)

Les Directrius d'Ordenació del Territori no són un bon punt de partida per esbossar com han de ser els Espais Naturals Protegits (ENP). El referent ha de ser evidentment, la normativa legal superior a n'aquestes, és a dir la normativa legal marc tant estatal com europea sobre conservació d'espais naturals i de flora i fauna i encara també els convenis signats per l'Estat i que marcaren la filosofia que impregna la legislació mediambiental.

L'any 1991, abans d'aprovar-se la Llei dels Espais Naturals que creava les ANEI (Àrea natural d'especial interès) ja anaren alerta els governants del PP i UM a fer només previsions per un futur indeterminat de possibles ENP: *"Disposició addicional tercera. El Govern promourà la declaració d'Espais Naturals Protegits d'acord amb allò que preveu la Ley 4/1989 de Conservación de los Espacios Naturales y de la Flora y Fauna Silvestre, a l'àmbit de les àrees següents: Mallorca: Mondragó, Es Trenc-Salobrar de Campos, S'Albufereta, Sa Dragonera i Àrees representatives de la Serra de Tramuntana. Menorca: (...). Eivissa: (...)"*.

Es dedueix de manera clara, doncs, que les ANEI no són ENP, sinó tan sols una figura urbanística de protecció autonòmica que com hem pogut desgraciadament comprovar és fàcil de canviar al gust de l'urbanitzador de torn.

L'article 12 de l'esmentada Llei 4/1989 diu que els espais naturals protegits se classificaran en alguna de les següents categories: a) Parcs b) Reserves Naturals c) Monuments naturals d) Paisatges protegits. Al seu article 21 diu que les Comunitats Autònomes podran establir altres figures diferents de protecció, però evidentment s'haurà de fer referència a n'aquesta Llei i no a una altra normativa posem per cas de tipus urbanístic. Al País Valencià, per exemple, s'ha creat la figura de micro-reserves naturals que entren plenament dins la categoria d'ENP. El grau de protecció i sobretot de les previsions per a la seva conservació són molt superiors en aquestes autèntiques figures d'ENP que no a les ANEI o ARIP (Àrea rural d'interès paisatgístic).

La Directiva europea relativa a la conservació de les aus silvestres (79/409/CEE), mal transposada a l'ordenament jurídic estatal mitjançant la Llei 4/1989, crea una figura d'ENP molt important: les ZEPA's (Zones d'Especial Conservació per a les Aus). Tenen aquesta figura de protecció a les Balears: es Salobrar de Campos i es Trenc, s'Albufera de Mallorca, que a més és parc natural, a Menorca s'albufera des Grau, parc natural i a Eivissa ses Salines d'Eivissa i Formentera que són reserva natural. No cal recordar que les directives europees, una vegada acabat el plac de transposició legal als estats membres, són d'obligat compliment. Les ZEPA's són espais naturals protegits per Europa i la Comissió Europea ha de

saber de qualsevol projecte que pugui afectar la zona.

L'any 1992 es va aprovar la directiva relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres o "Directiva hàbitats". Transposada al legislatiu estatal des de l'any 95, es basa en el model de la "directiva aus" on per primera vegada es defineix una xarxa integrada coherent amb criteri ecològic a partir de les prioritats de conservació en base a llistats d'espècies. Crea la XARXA natura 2000 on totes les espècies amenaçades i hàbitats d'importància hi estaran representades. Les ZEPA hi queden integrades automàticament i les Comunitats Autònomes redactaran un llistat de llocs, LIC's (Llocs d'importància comunitària), que una vegada aprovats per la Comissió Europea les Comunitats Autònomes declararan ZEC's (Zones d'especial conservació) fixant-ne les prioritats i aplicant-hi mesures de conservació. Seran aquestes figures les que integraran la xarxa natura-2000. El darrer que sabem al respecte és que la Comissió ha comunicat que s'han de declarar més espais naturals protegits d'interès comunitari a la vegada que el Govern del PP minva fins deixar en un no res els pocs parcs naturals de les illes o quan el que vol és urbanitzar ANEI's a Eivissa i ZEPA's i LIC's com el Salobrar de Campos o fer túnels, quan no passar per sobre dels darrers alzinars del Pla declarats ANEI d'alzinar.

Una coincidència i greu mancança de les directives i lleis estatals són la seva nul·la consideració del fet insular, tant important i condicionador per assolir equilibris en clau de sostenibilitat i conservació. Aquesta mancança és evident que podria ser subsanada per la classe política autòctona a l'hora d'aplicar una bona legislació mediambiental i conservacionista, però sospita que la seva no és precisament una consciència sensible als interessos proteccionistes insulars.

També existeixen nombrosos convenis internacionals signats i ratificats pel Regne d'Espanya relacionats amb la conservació natural: Conveni de la Diversitat Biològica (Rio 1992), Conveni de Ramsar sobre zones humides (1971), Conveni de Bonn sobre espècies migratòries d'animals silvestres (1979) etc.

Per altra banda al nou Codi Penal quan es mencionen els ENP (Espais Naturals Protegits), ho fan fent referència a la Llei 4/89 o a les directives transposades, és a dir que el que a un Parc Natural, Reserva Natural, Lloc d'Interès Comunitari o Zona d'Especial Conservació per a les Aus pot ser un delictes o falta ben tipificada, a una Àrea d'Especial Interès, Àrea Rural d'Interès Paisatgístic o Àrea d'Alt Nivell de Protecció no ho seran. **Ω**

JOAN VICENÇ LILLO I
COLOMAR. ALARÓ A 15 DE
DESEMBRE DE 2003.

EL SANT CRIST DE LA SANG HA TORNAT

A l'horabaixa d'un dissabte passat

milers mallorquins, especialment ciutadans

acompanyaren totalment adobat i restaurat

el Sant Crist de la Sang

en un passeig més que triomfal

cap a l'església de l'Hospital.

L'han acompanyat per places i carrers

senyors de molts diners i també obrers;

gent creienta, en Déu i Maria, devota

i altra supersticiosa talvolta

o que simplement li agrada fer la pilota

i lluir una mudada ben planxada.

I és que per tot mallorquí ben formal.

sigui ell cristià catòlic

o pel contrari un ferotge agnòstic

el nostre estimat Sant Crist de l'Hospital -

a qui fa un any

un dèbil mental

causà materialment tant de dany

és Ell un signe d'identitat

de la nostra popular religiositat. **Ω**

Joan Antoni Estades de
Moncaira i Bisbal

Concentració contra l'exèrcit a Balaguer

Balaguer/Els passat 27 i 28 de Novembre una trentena de persones es van concentrar davant un autocar d'allistament i propaganda de l'exèrcit a Balaguer. Els assistents, molt joves, protestaven sota el lema "L'exèrcit ni aquí, ni a Lleida, ni a Iraq, ni enlloc". L'autobús de l'exèrcit intentava donar una imatge positiva i moderna de la institució, però, potser gràcies a la concentració, sembla que gairebé no es va acostar ningú als militars, que van romandre tot el dia asseguts sense fer res. **Ω**

Contra-Infos 02/12/03

La cultura en els Països Catalans

País Valencià: Gran festa de la cultura a Xàtiva

La gran festa de la cultura celebrada a Xàtiva el divendres dia 21 de novembre marcava novament el pols de la cultura catalana. Com ja se sap, juntament amb el premi "Carles Riba" i amb els "Octubre" de València, els Premis "Ibn Hazm" de poesia editat per la prestigiosa editorial Bromera del País Valencià i el "Blai Bellver" de narrativa, editat per l'Ajuntament de Xàtiva, esdevenen uns dels màxims indicatius del nivell assolit per la literatura dels Països Catalans.

obtingut el "Ibn Hazm 2002". L'autor de *Ciutat remor* oferí al públic assistent una escollida selecció de material del seu poemari.

Joan-Baptista Campos i Cruaïes (El Grau de Castelló, 1961) és metge d'urgències i actualment treballa a la unitat de SAMU de l'Alcora. Com a poeta es dona a conèixer amb l'obra *Encenalls de la memòria*, que va obtenir el premi "Miquel Peris i Segarra". Després ha publicat els poemaris *Illes* (Ajuntament de Benicarló, 1999), *La sang*, premi Sen-

va en les seves modalitats de Narrativa i Poesia, respectivament.

El premi Blai Bellver de Narrativa, dotat amb 10.000 euros, ha estat per a l'obra *Les rares pedres fines*, de Tomeu Matamalas Grimalt. El premi Ibn Hazm de poesia dotat amb 3.000 euros ha correspost a l'obra *Lletra de batalla*, de Miquel López Crespí. (...) El pròxim 21 de novembre serà el lliurament dels premis a la Casa de la Cultura de Xàtiva i la presentació de les obres guanyadores el 2002".

Actualment té diverses seccions fixes a diaris i revistes. Entre 1996 i 1998 va publicar més de dos-cents articles referents a la història de Mallorca en el *Diari de Balears*. D'ençà 1999 ha escrit centenars d'articles en català en el diari *El Mundo-El Día de Baleares*. *Última Hora* i de la revista de l'Obra Cultural Balear *El Mirall*.

D'ençà començaments dels anys setanta ha publicat més de quaranta llibres de narrativa, poesia, teatre, memòries, novel·la i assaig.

alzó con l'Encobert".

Josep Lluís Cebrián i Molina va néixer a Xàtiva (1963). És llicenciat en Geografia i Història. Ha treballat com a bibliotecari municipal i professor de secundària. Ha publicat els llibres: *L'oratori i la torrassa del palau dels Borja a la Torre de Canals* i *L'ermita del Puig de Xàtiva*. Fou coautor de República i Guerra Civil a Xàtiva (1931-1939). El 1983 va guanyar el premi de narrativa l'Encobert, dels IV Premis literaris Ciutat de Xàtiva, amb *Cartes de l'Aljama*.

L'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí va rebre el Premi de Poesia "Ciutat de Xàtiva 2003" per la seva obra "Lletra de batalla".

El manacorí Tomeu Matamalas rebé el Premi de Narrativa.

El jurat que ha lliurat el XXIII premi de poesia Ibn Hazm de poesia al poemari *Lletra de batalla* de Miquel López Crespí era format per Vicent Soriano Ginés, escriptor i guanyador del premi d'investigació Carlos Sarthou 2001, Joan Baptista Campos i Cruaïes, guanyador del premi Ibn Hazm 2002 i Josep Lluís Cebrián Molina, guanyador del premi Carlos Sarthou 2002. El jurat del premi de narrativa era format per Vicent-F. Garcia Perales, doctor en Filologia Catalana, Vicent Ribes Iborra, historiador i novel·lista i Enric Salom Ramon, professional de l'ensenyament i escriptor. Col·laborador dels suplementos de cultura dels diaris de les Illes, Miquel López Crespí ha publicat centenars d'articles dedicats a la literatura i també a la història de Mallorca i del moviment obrer català i interna-

En el mateix acte que comentam, el lliurament dels Premis Ciutat de Xàtiva 2003, també es va presentar el llibre *Montsant: la ruta del cister a Xàtiva*, de Josep Lluís Cebrián i Molina, que havia guanyat el Premi Carlos Sarthou 2002 d'assaig.

El diari *Levante* de 21-XI-03 va escriure: "El libro de Cebrián que ve la luz hoy, *Montsant: la ruta del cister*, aborda la historia de esta orden religiosa y su repercusión en las tierras cercanas a Xàtiva y en la propia capital de la costera. La presentación de la obra, ganadora del Carlos Sarthou de ensayo, correrá a cargo del cronista oficial de Xàtiva, Agustí Ventura. Con este trabajo, Cebrián gana casi veinte años después uno de los premios literarios de Xàtiva ya que a principios de los ochenta su novela *Cartes de l'Aljama* se

En la festa cultural de Xàtiva hi participaren igualment els màxims responsables del Departament Comercial de l'Editorial Bromera, les autoritats de Xàtiva, entre elles la regidora de Cultura, Elena Llopis. Elena Llopis comentà les novel·les i poemaris guanyadors i destacà l'alta participació d'obres presentades i la seva qualitat. Posteriorment intervingué la regidora de Cultura de l'Ajuntament de Manacor, Maria Antònia Mercant, arribada especialment des de Mallorca per donar suport al manacorí Tomeu Matamalas, guanyador del Premi de Narrativa. La gran festa cultural dels Països Catalans celebrada a Xàtiva esdevenia així una mostra de la germanor entre aquestes dues terres de parla catalana: el País Valencià i les Illes. Ω

(Redacció)

Aquesta gran fita cultural de la poesia, l'assaig i la narrativa té el suport de l'Ajuntament de Xàtiva, l'Editorial Bromera i la Diputació de València. Enguany l'esdeveniment s'ha celebrat en el marc de la Casa de la Cultura. El Saló d'Actes de la Casa de Cultura era ple de gom a gom. En la festa del lliurament dels Premis "Ciutat de Xàtiva 2003" han participat, a part dels guanyadors, el poeta Joan-Baptista Campos, autor del poemari *Ciutat de remor* (Alzira, Editorial Bromera, 2003) que havia

yoriu d'Ausiàs March (Editorial 3 i 4, 2002), *Istambul* (Editorial 7 i Mig, 2001), *Quadern de l'Índia* (Brosquil Edicions) i *Pavelló d'Orient*, premi Marius Torres (Edicions 62, 2003).

La premsa de les Illes, sota els titulars "Dos mallorquins guanyen els premis 'Ciutat de Xàtiva'" (vegeu *Diari de Balears*, 1-XI-03), havia destacat en el seu moment l'esdeveniment: "L'escriptor Tomeu Matamalas Grimalt i el poeta Miquel López Crespí, de Palma, han obtingut els XXIII Premis Literaris Ciutat de Xàti-

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. IX LLIBRE

(Les lluites dels anys vuitanta)

La lluita antiimperialista els anys vuitanta (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

“Tot seguint les idees de Gramsci i Che Guevara t’he de dir que tenc una idea clara de la funció de l’intel·lectual (metge, escriptor, professor, sindicalista, etc.) al món que ens ha tocat viure. No em crida l’atenció el professional tancat a la seva torre de marbre -i a Mallorca torres de marbre n’hi ha moltes- preparant la seva tesi doctoral, imaginant com a pujar de categoria, perfeccionant només la seva feina personal. Professionalment aquesta gent pot ser molt vàlida. Per a mi això no té cap valor si no va lligat a una lluita per l’alliberament de l’home. Admir més al professional compromès, la qual cosa no significa que no pugui fer un treball a nivell personal correcte. Jo em deman quins intel·lectuals (mestres, escriptors, professors, polítics, advocats, etc.) treballen avui a les organitzacions populars”. (Carles Manera, *Última Hora* 17-VI-1984)

Cap a la primera setmana de juny de l’any 1984, i sota el pseudònim de Joan Pere Bach, fèiem una entrevista al professor Carles Manera. L’entrevista va ser publicada al suplement de cultura del diari *Última Hora*, en el qual jo m’encarregava de les entrevistes amb els escriptors dels Països Catalans i de la crítica de llibres.

L’entrevista, sota el títol “Carles Manera: una concepció gramsciana de l’intel·lectual”, comença amb aquesta petita nota introductòria: “Carles Manera fa de professor d’història de Mallorca a l’Escola Municipal de Mollorquí (Manacor). Actualment està investigant les famílies comercials mallorquines al segle XVIII. Ha publicat diversos treballs sobre història comercial, a part de col·laboracions periòdiques a la premsa local (*Mallorca Socialista*, *Última Hora*, etc.) i catalana referides al conflicte centreamericà i política internacional. L’any 1979 viatjà a Centreamèrica motivat per la lluita l’alliberament social i nacional dels pobles d’aquella zona. Fou un dels responsables polítics dels Comitès de Defensa Sandinistes a la regió de León i Chinandega, al nord de Nicaragua, actuant també com a internacionalista en les organitzacions revolucionàries salvadorenques. En el moment present és un dels membres promotors del Casal d’Amistat Mallorca-Cuba”.

Han passat molts d’anys d’ençà que es va fer aquesta entrevista! D’ençà 1987 -com explica el *Qui és qui a Mallorca?*- Carles Manera és professor titular de la Universitat de les Illes Balears i des

Anys setanta. En la fotografia podem veure alguns dirigents antifeixistes i antilimperialistes (OEC) de la lluita contra el franquisme. D’esquerra a dreta: Miquel López Crespi, Carles Maldonado, Pere Tries, Antònia Pons, Francesc Mengod, Jaume Obrador, Mateu Ramos, Tomeu Febrer (actual dirigent del PSM -Menorca-).

del 2000 n’és catedràtic d’història i institucions econòmiques del Departament d’Economia i Empresa. Fou secretari del Departament de Ciències Històriques (1988-95) i, des de 1996, és vicerector de Planificació Económicoadministrativa.

Però parlem de mitjans dels anys vuitanta. Aleshores l’amic Carles ja era un home prou conegut en els cercles de l’esquerra antisistema de les Illes. L’any 1983 havia guanyat el premi Ciutat de Palma d’investigació i a partir de 1984 eren prou comentats els seus interessants articles sobre el pensament polític, econòmic i militar del Che Guevara publicats, setmana rere setmana, a les pàgines de Cultura. També va participar activament en el procés de consolidació del Comitè de Solidaritat amb Amèrica Llatina i en la fundació del Casal d’Amistat Mallorca-Cuba. Va col·laborar des del primer número a la revista *Nostra Paraula*, òrgan d’expressió del PCPE-PCB, ajudant així, malgrat que fos de forma indirecta, a la consolidació del grup prosoviètic que dirigia Josep Valero i que havia sorgit d’una escissió del PCE carrillista. Des de les pàgines de *Nostra Paraula* Carles Manera va escriure nombroses col·laboracions defensant activament els moviments guerrillers antiimperialistes d’Amèrica Llatina.

* Amb l’amic Carles Manera i amb altres membres del Casal d’Amistat amb Cuba anam durant molts mesos per pobles i barriades de Ciutat explicant les realitzacions de la revolució cubana i la lluita armada dels pobles d’Amèrica Llatina contra l’imperialisme ianqui

Són els anys en els quals, al costat de Francesca Bosch, Manel Domènech, Aina Salom, Miquel Planas, Tomeu Sancho i diversos companys del PCPE i independents, s’organitza el Casal d’Amistat Mallorca-Cuba del qual Carles Manera és un dels màxims dirigents. Les reunions les fem al local del PCPE de la Via Sindicat, al bar de Miquel Planas del carrer de l’Argentina o a la seu de les Entitats Ciutadanes del carrer de Montenegro (molts abans de la reforma que el convertiria en un dels indrets de Ciutat més aptes per a tot tipus d’activitats culturals i polítiques). Amb l’amic Carles Manera i amb altres membres del Casal d’Amistat amb Cuba anam durant molts mesos per pobles i barriades de Ciutat explicant les realitzacions de la revolució cubana i la lluita armada dels pobles d’Amèrica Llatina contra l’imperialisme ianqui.

En l’entrevista de la qual parlàvem al començament d’aquest article, Joan

Pere Bach demanava a Carles Manera l’origen dels seus viatges solidaris a Amèrica Llatina. Carles Manera ens contestava: “Els viatges obeeixen a l’interès per a conèixer els processos d’alliberament nacional centreamericans, fonamentalment la revolució sandinista que aleshores estava instaurant-se. Jo havia teoritzat les revolucions llatinoamericanes, fins i tot havia realitzat un estudi comparatiu dels moviments socials a Mèxic, Cuba, Xile i Centreamèrica. Tenia, doncs, unes lectures prou amples sobre problemàtica politico-econòmica del Tercer Món: subdesenvolupament i, com a factor de context, la crisi capitalista. Els principals escrits de Gunder Frank, Samir Amin, Frantz Fanon, T. dos Santos, Che Guevara, els vaig sistematitzar. Podríem dir que disposava d’una base teòrica que explicava la readaptació del capitalisme en aquesta crisi, assenyalant que al Tercer Món, el tradicionalment oblidat pels estudis sociològics i històrics, es troba la principal resposta popular als mecanismes de reestructuració capitalista. La decisió de partir fou radical, i el trencament momentani amb persones i possibilitats de treball fou dolorós. Tota decisió dràstica ho és. A Nicaragua vaig comprovar la il·lusió d’un poble en lluita per encarrilar llur revolució, única sortida a totes

les lacres que possibiliten l'explotació. Vaig comprovar també que l'agressió nord-americana no és un simple titular de premsa sensacionalista: des del triomf revolucionari, les bandes de mercenaris actuen a Nicaragua assassinant pagesos i mestres que van a alfabetitzar a les zones rurals. A El Salvador els fets són parells: els pagesos són massacrats sistemàticament per l'exèrcit oligàrquic; la tortura és pràctica habitual; la mort forma part, malauradament, de la cultura quotidiana del poble. Enfront això les opcions mitjanes són gairebé nul·les; la lluita armada esdevé, doncs, un instrument legítim, un medi de contenció del genocidi".

Aleshores, amb l'amic Carles Manera i altres companys, principalment des de l'"Ateneu Popular Aurora Picornell", del qual jo era vice-president, intentàvem recuperar l'original esperit revolucionari del marxisme fet malbé per les burocràcies de la socialdemocràcia i l'estalinisme. Per aquí, des d'aquesta perspectiva, va ser on coincidírem amb Carles Manera. Segons Carles Manera, recuperar el pensament del Che Guevara era actualitzar l'ideari comunista. Molts dels militants de l'esquerra revolucionària dels anys setanta estàvem ben d'acord amb aquests plantejaments.

Érem molts els esquerrans que pensàvem que els hereus de l'estalinisme (PCE) no podien dir-se "comunistes", ja que des de feia dècades havien renunciat públicament a totes les idees del socialisme i del comunisme: recordeu el rebuig de les idees de la Revolució Socialista i fet en el mes d'abril de 1978 per la plana major del PCE.

El IX Congrés del PCE seria conegut arreu com el de la campanya antileninista del carrillisme, ja que s'hi con-

sagrà oficialment el rebuig de l'herència d'octubre, el leninisme i la lluita pel socialisme (entesa com a combat pel poder dels treballadors). Abans, el 22 de gener, el Comitè Central del PCE ja havia anunciat la seva intenció de portar endavant aquesta campanya contra les idees del socialisme (la consagració oficial de l'històric revisionisme pràctic de l'estalinisme espanyol).

Si hom llig amb cura el Manifest del Partit Comunista de K. Marx i F. Engels constatarà que no és "comunista" qui diu de paraula ser-ho. Tan sols la pràctica en la lluita contra el sistema i la defensa d'uns determinats principis en aquest combat pot garantir l'"autenticitat" del "comunisme" que es diu tirar endavant de paraula. Els autèntics defensors del socialisme (a part del programa de reivindicacions transitòries que puguin defensar) són gent de principis. Els principis són les idees bàsiques d'una política o d'un partit. Per als marxistes (d'aleshores i d'ara mateix) són principis les idees relatives al caràcter de classe del partit (res d'interclassisme petitburgès: el partit ha de ser clarament dels treballadors), als seus objectius (el comunisme, la societat sense classes socials), als seus mètodes (l'acció revolucionària), a la seva teoria (el marxisme revolucionari), i a tot el que hi ha de més sòlidament establert en l'ideari del partit. La política del marxisme és política de principis, en el sentit que rebutja en general les maniobres i les combinacions que els contradueixen.

Tot això que hem dit... tenia res a veure amb la pràctica de ferotge oportunisme que els hereus de l'estalinisme han practicat aquest darrer quart de segle? Recordem una mica algunes coses essencials fetes pel PCE en temps de la

transició: s'oblidà la lluita per reforçar els corrents d'esquerra del sindicats (que foren extirpats com un càncer); es deixà de banda (i es combaté a mort pels Càmar-Vílchez i tots els seus ajudants!) la defensa del consellisme i la democràcia directa, l'anticapitalisme, el republicanisme històric dels treballadors.

Apoc a poc, el gran moviment sociopolític de la transició, aquelles grandioses experiències de Coordinadores de Fàbrica que -per exemple, a Vitòria-Gasteiz el març del 76- posaren en perill la manobra continuista del règim, foren enterrades davall tones de ciment armat i s'anà bastint un sindicalisme de serveis copiat del que feien els buròcrates reformistes de la CEE.

A mitjans dels anys setanta ja era clar que s'anava covant la idea d'un pacte social (això es concretaria amb els Pactes de la Moncloa) que farà recaure la crisi capitalista damunt l'esquena dels treballadors i, consolidada la divisió obrera, impedirà una forta contraofensiva popular contra aquests projectes conjunts de burgesos i reformistes (PCE i PSOE, especialment).

Fent tornar monàrquics uns militants fins aleshores republicans; atacant la lluita de classes i rebutjant l'herència revolucionària dels grans clàssics del socialisme; destruint el que restava de partit dels treballadors per a convertir el PCE en un simple front electoral sense cap mena d'unió amb el comunisme; propiciant -com es veuria de seguida- la signatura de munió de pactes antipopulars que carregava damunt l'esquena del poble el pes de la crisi capitalista; desgastat per haver estat anys i més anys lluitant contra les experiències més avançades del moviment obrer -la democràcia de base, el consellisme, la

unitat obrera enfront la divisió sindical; lluitant aferrissadament per fer oblidar l'heroica lluita guerrillera dels 50 i 60 contra el feixisme, les tortures i assassinats de la dictadura contra el poble de totes les nacions de l'Estat (qüestió tabú per al carrillisme)... el PCE poca cosa podia fer ja per a la burgesia que no hagués fet en els darrers temps. La legalització que els ofería el darrer cap del Movimiento era el pagament que el sistema donava pels seus inestimables serveis a la causa de la consolidació de la reforma del sistema.

Recordam l'assassinat de bolxevics (la vella guàrdia del 17 fou exterminada de rel) només per a "situar" el paper del PCE en la lluita (ja antiga) contra l'herència de la Revolució d'Octubre. El combat contra el marxisme revolucionari i les idees de l'Octubre Roig (poder dels treballadors, control obrer damunt la producció...), ja es fa fer evident en temps de la guerra civil (1936-1939) amb l'atac contra les conquestes revolucionàries dels treballadors en el primer any de la guerra. Els estalinistes espanyols del PCE-PSUC varen ser l'avantguarda en la lluita contra les col·lectivititzacions agràries a l'Aragó, País Valencià i Catalunya, oposant-se a la mateixa idea de revolució socialista. Els homes de Carrillo i Líster s'encarregaren de la feina bruta de desarmar i militaritzar les milícies obreres antifeixistes, d'acabar amb el control obrer de les fàbriques autogestionades i amb tota mena d'experiència popular de democràcia obrera. La fase final (maig de 1937) va ser ja la de l'extermi físic de les avantguardes (principalment del POUM i de la CNT-FAT) que volien mantenir aquestes conquestes revolucionàries del començament de la guerra. Ω

“La violència obliga als Estats Units a realitzar in viratge de 180 graus”

Així és com, sota un titular encapçalant tota la seva primera plana, el *Financial Times*, l'altra dia, caracteritzava i explicava el gir pres per la política d'ocupació USA a l'Iraq.

En que consisteix el nou pla fet públic sobre l'Iraq, després de la consulta del govern americà amb en Paul Bremer? Se tracta de posar al dia, escrivia el *Los Angeles Time* "un govern provisional similar al govern instal·lat a l'Afganistan amb en Hamid Kazai, que elaborarà una Constitució i organitzarà eleccions. Els Estats units podran llavors tornar-los el control".

La situació a l'Afganistan és coneguda. El país segueix totalment devastat, però la producció de l'opi allà bat rècords. Envoltat per les forces d'ocupació de la OTAN, el govern de Karzai no exerceix cap poder més que a la capital, Kabul. Afganistan segueix dividit en dominis de senyors de la guerra que tracten amb l'autoritat ocupant dos anys després de la invasió del país.

I no se compren que, com descriu La Monde, "el pla de transmissió del

poder a l'Iraq deixava escèptica a una població que no vol més guerra ni creu en les promeses americanes. Aquest pla no hauria vist la llum del dia sense la resistència ferma armada dels bagdadies que no són tots radicals sunites".

En quant a la "democràcia" de la que en Bush continua repetint que és l'objectiu, Quina estranya democràcia aquella en que la potència ocupant nomena un govern provisional, nomena un "consell de notables" i hi delega, sota la tutela militar sostinguda, algunes tasques polítiques!

La modificació del curs seguit per la política de la Administració Bush a l'Iraq, no procedeix, en absolut, de la democràcia; del respecte al dret dels pobles i de la seva sobirania, no disminueix en res la realitat de la crisi i del viratge.

Els pretextes mentiders (armes de destrucció massiva dirigides cap als països occidentals), per les que en Bush i en Blair pretenien justificar la invasió de l'Iraq, no podien dissimular els motius reals. Se tractava en realitat d'as-

segurar el control de les riqueses petrolíferes de l'Iraq i de reforçar el dispositiu de dominació americana a la regió, monopolitzant de pas allò que estava disponible de les riqueses de l'Iraq, cosa que ha realitzat primer amb la adjudicació de contractes lleonins a les grans empreses americanes més lligades a la Administració Bush. Però simultàniament, se tractava, encara més, de: "remodelar el mapa a l'Orient mitjà", proclamaven els estrategues del Pentàgon i de la Casa Blanca. En altres termes, la sort imposada a sang i foc al poble iraquí era a la que s'havia de sotmetre a tots els pobles de la regió. Aquesta política que expressava el contingut de la "guerra indefinida" declarada per Bush, s'integrava en una impug nació - a escala mundial- de la sobirania de les nacions, de la seva unitat, mitjançant una voluntat de dislocació de les nacions, que condueix a la destrucció dels pobles.

L'aplicació d'aquesta política ha trencat, malgrat el terror, malgrat els cops donats als pobles, a la seva resistèn-

cia; no hi ha, tots ho sabem, pitjor opressió per un poble, que la opressió armada d'una força militar estrangera. Tota la política posada en pràctica a l'Iraq per les autoritats americanes, pretén el desmembrament del país, la dislocació del poble iraquí, separat geogràficament, repartit entre "comunitats" ètniques i religioses. La realitat quotidiana de l'ocupació, el pillatge i, les exaccions, els atemptats als drets més elementals -començant pels drets obrers i sindicals, que s'informen en les conclusions de la comissió d'investigació obrera internacional-, alimenten, com reconeix un informe de la CIA, una resistència nacional.

Les tropes d'ocupació se troben front a una vertadera insurrecció popular i ja no és possible seguir mantenint el mite d'una "guerra sense morts", més que entre els adversaris de la coalició. Diàriament se contenen més de trenta atacs contra les tropes americanes, tots els dies cauen soldats... Ω

Pere Felip i Buades

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

Es lloga tercer pis a sa Pobla, completament equipat en lloc cèntric. 120 m², cuina, bany, saleta gran menjador, 2 dormitoris dobles i un individuals, balcons... Tel. 652 225 818 - 971 547 823.

Venc a ses Rotes d'Alaró adossat forrat de pedra. Tres dormitoris, tres sales de bany, saló amb xemeneia. Vistes molt bones i molt de sol. Portassa per a dos cotxes i traster. Preu 420.710 €.

A Binissalem, venc casa. Dues altures, 12 metres de façana, 3 dormitoris, 1 bany, terrassa, garatge, porxo, jardí. Opcional caseta de convidats. 144.243 €. Centric. Tel. 661 427 008.

Colònia de Sant Jordi. Venc taller nàutic 360 m². Amb vivenda de 80 m². Tel. 658 846 065.

Binissalem. Ven casa dues altures, dos dormitoris, cuina amoblada, bany, porxo, terrassa, portassa i pati. 144.420 €. Tel. 661 427 008.

Binissalem. Traspàs bar al carrer del Fang, completament equipat i pantalla de cine amb tot

l'equip de projecció. Tel. 667 516 011 - 600 443 924.

Particular ven estudi-apartament de 35 m. a Cala Pi, moblat i en perfecte estat. Zona tranquil·la, aparcament i jardí comunitari. Petita comunitat i vistes a la mar. Poques despeses. Tel. 699 212 404.

Es lloga pis al carrer del Corall, 13. Zona tranquil·la a s'Arenal. Moblat, 3 dormitoris, cuina menjador, bany, dutxa, gran sala amb foganya, 2 terrasses, jardí, garatge opcional, a 80 metres del bus i 200 de la platja. Tel. 696 751 319.

Venc àtic, Aragó-Via Cintura. 100 m². + 60 terrassa, moblat, aire condicionat, fred i calor. Molt solejat, 3 dormitoris, 2 banys complets (un en suite) armaris emportats, cuina amb vitroceràmica i electrodomèstics, pocs veïnats, garatge, ascensors, climatització i persianes mallorquines d'alumini, Envelats. 33 milions de pessetes. Tel. 971 474 046.

A Alaró venc solar hort de 500 metres. Amb sòls per animals, aigua, llum, i arbres fruiters. 8.500.000. Tel. 661 872 342.

Venc casa nova a estrenar a la vila de sant Joan. Tel. 615 514 409.

Inca. Particular ven planta baixa nova, 3 dormitoris. Carrer tranquil. 33.000.000 ptes. Tel. 666 212 404.

Particular ven a Cala Pi apartament 36 m². Bon estat bones vistes damunt Cabrera, jardí comunitari, aparcament, pocs veïns i porques despeses. 11 milions i mig de les antigues pessetes. Tel. 666 212 404.

SERVEIS
PROFessionALS

Duet de cançons en català s'ofereix per tocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredembarra. El Tarragonès, 4 3 8 3 0 <http://paisoscatalans.org//tres>.

Comunions, festes. Gran espectacle de pallsos en català. Tel. 677 898 462.

Comunions, festes. Gran espectacle de Màgia en català. Tel. 658 117 262.

Al.lota de 21 anys, cerca feina pels caps de setmana. Experiència en bar/restaurant. Vehicle propi. Zona nord de Mallorca, pla i raiguer. Maria Magdalena. Tel. 651 779 659.

Afinació de pianos. Sol·licitar termini al 639 518 471.

Senyora mallorquina de 53 anys, no fumadora, seriosa i responsable, s'ofereix per tenir cura de nins o ancians a casa seva. Tel. 666 212 404.

PERSONALS

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommiem en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Lloveres. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180

Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Òscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

Som na Lledoneta Tàrrega tenc 16 anys i m'encantarà intercanviar correspondència amb

al.lots nacionalistes mallorquins, menorquins o eivissencs. Lledoneta86@hotmail.com o a l'avinguda de Barcelona. Urb. Vilamar, 50 * 12.560 Benicàssim

A noia mallorquina, de 21 a 40 anys, s'ofereix home madur universitari, per les seves estades a Barcelona. Seriositat. Tel. 619 979 762 de 19 a 21 hores dies feiners.

Al.lota de 26 anys, s'ofereix per a fer feina a tintoreria amb experiència de 6 anys. Entre Palma i Inca. Tel. 971 870 532.

La Colla Castellera des Raiguer cerca gent castellera per pujar, fer pinya o tocar la gralla o el tabal. Assatgem els divendres a les 8'30 a can Beia d'Alaró. Tel. 620 776 181.

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriviu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaüt de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Llengua (Ensenyansa a distància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com/lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berri-papera (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2-01020 Victoria Gasteiz.

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Escaiola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Des de l'Arxiu de Documentació i Propaganda Política-ADP estam fent un gran fons documental de la propaganda edi-

tada pels partits polítics, sindicats i moviments socials. Si teniu per casa adhesius, calendaris de butxaca, targetes reivindicatives...que no les faceu servir ens les podeu fer arribar a: ADP Ap. de Correus n° 1.106 07080 Ciutat de Mallorca. Correu elec.: adp@mallorca-web.net. Disposam d'un fons de material repetit per intercanviar amb altres arxius o particulars interessats.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

Venc ciclomotor Mobilette Rural, primera mà, 5 anys. 390 euros. Tel. 655 417 727. Joan, sa Pobla, horabaixes.

VENDES

Venc taula de cuina 80 x 80 i 4 cadires, tot de fusta del nord a estrenar, 290 €. Tel. 661 872 342.

Particular ven estudi/apartament 35 m². a Cala Pi amb perfecte estat a moblat. Zona tranquil·la, aparcament i jardí comunitari. Comunitat petita i vistes a la mar. Poca despesa. Tel. 669 212 404

Mobles estil modern de menjador. Taula grossa i 6 cadires. \$21 €. Tel. 661 427 008

Ven moble de rebedor amb 2 cadires estil classic. 120 €. Tel. 616 427 008.

Particular ven estudi moblat a Cala Pi. Vistes a la mar, terrassa de 6 metres, tranquil, jardí comunitari, aparcament. Tel. 666 212 404

Venc vidre per a taula 180x90. Cantons rodons totalment ulselat. 120 €. Tel. 971 445 183.

Venc entradeta: moble llarg, dues cadires i raconera. Tot nou. 115 €. Tel. 661 427 008.

Es ven en el terme municipal de Lloseta, casa senyorial d'uns 300 m². amb varies habitacions, salons, cuina, soterrani amb celler, amplex jardins amb arbres fruiters i palmeres. Solar de 1.200 m² dels quals afectes de cadastre són 5 solars. Abstenir-se immobiliàries. Tel. 649 656 159.

Es ven nínxol nou al Bon Assossec. 1'88 m². 3.000 €. Escritura i impostos a càrrec del comprador. Tel. 971 735 439.

Se regalen dos moixets, nascuts fa 2 mesos. Zona Pont d'Inca. Tel. 971 601 249 - 686 176 047.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....

Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca.
Telefonau-nos a l'Estel.
Tel. 971 265 005

CUINA DELS PAÏSOS CATALANS

Llangosta amb ceba

Ingredients:

Llagosta, el mateix pes de ceba, alls, julivert, oli, vi blanc, aigua i sal.

Preparació:

S'agafen les llagostes, es maten i se'ls neteja el budell, com explica la recepta anterior. En una cassola a poc foc, es sofregeixen unes quantes dents d'all. Després, s'hi tira la llagosta, a talls, fins que la carn es torni blanca. Llavors es retira. Si tira el fetge i els ous i es remena bé, durant uns minuts. Després s'hi tira la ceba tallada pel llarg i es remena sense parar, perquè no es cremi cap tros. S'hi va tirant uns quants raigets de vi i, si cal, unes gotes d'aigua, fins que la ceba sigui ben confitada. Llavors s'hi posa la llagosta, es sala i es deixa coure uns deu minuts més, abans de servir. Es pot aromatitzar amb espècies (pebre, nou moscada...)

Llangosta a la brasa

Ingredients:

Llagostes, oli, suc de llimona, sal i pebre blanc. Per acompanyar, maionesa i romesco.

Preparació:

En un bol es barreja una bona quantitat de suc de llimona amb oli, pebre blanc i sal. S'obren les llagostes pel mig, pel llarg, i es posen amb la clova cap a sota. Es recull el suc que hagin fet en tallar-les i es torna a dins les cloves. S'amaneixen bé cues i caps amb la barreja i es deixen macerar, a la nevera, durant dues o

tres hores. Passat aquest temps, es couen a la brasa, mullant-les amb més barreja. Sortint del foc es serveixen, amb les salses en dues salseres.

Guisat de tortuga

Ja no es pesquen tortugues, però a Eivissa la feien així, quan n'hi havia

Ingredients:

Tortuga de mar, alls, patates, pèsols, carxofes, tomàquet, ceba, julivert, unes llesquetes de pa torrat, ametlles i alls torrats, nyores, oli, aigua, pebre vermell, nou moscada, pebre, safrà i sal. Hi havia qui també i posava cansalada i sobrassada.

Preparació:

Es bullen un parell d'ous. Es neteja a fons la carn de la tortuga, rasant-la amb un ganivet i procurant que no hi quedi ni rastre de greix, que és amarg. Després es frega amb una bona grapada de sal i s'escalfa. Llavors es talla a trossos petits i es sofregeix en una cassola amb oli i un pessic de sal. Acte seguit, s'hi afegeixen unes quantes dents d'all, un grapat de pèsols, unes quantes carxofes tallades en quatre trossos, un tomàquet, mitja ceba i una mica de julivert, tot picat ben fi. Quan està ben sofregit, s'hi afegeix un bon raig d'aigua, unes patates tallades a daus i una mica de pebre vermell.

Es fa una picada amb uns quants alls, unes ametlles i unes llesquetes de pa, tot torrat, unes nyores fregides i els rovells dels ous durs. S'hi afegeixen les espècies i es tira a la cassola, remenant-ho bé. S'hi posa la sal i es deixa coure fins que el suc s'hagi reduït a la meitat.

Generalitat de Catalunya

PREMIS CIVISME

PRESENTACIÓ DE TREBALLS FINS EL 2 DE FEBRER DE 2004

012

**atenció
ciutadana**

Per a més informació, podeu adreçar-vos a la Direcció General d'Acció Cívica del Departament de Benestar i Família, a l'Oficina de Benestar i Família més propera, trucar al 900 300 500 o bé per internet: <http://www.gencat.net/benestar>

IX PREMI CIVISME ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Produccions
televisives

Produccions
radiofòniques

Prensa escrita
Pàgina web

XXII PREMI SERRA I MORET

Per obres i treballs sobre Civisme

PREMIS JAUME CIURANA 2003

A l'actuació cívica juvenil

Assaig

Guió de
curtmetratge

Còmic

Treball
pedagògic

En favor de
les persones

Millora de
l'entorn natural

FIRA DE SA PERDIU DE MONTUÏRI

Fa 9 anys que em Llorenç Maiol i na Joana Rigo regenten can Joan des Forn al carrer del Calvari, 4 de Montuïri. El pare d'en Llorenç va obrir aquest forn fa 50 anys. Tel. 971 646 067

Na Francesca Ribes està preparant la reobertura, després de 25 anys d'estar tancat, del bar restaurant can Xorri a la Plaça de l'Església de Montuïri. Fa comptes d'obrir-lo per pasco. Hi haurà menú diari i els vespres sopar a la carta. Tel. 971 648 280

Fa 34 anys que en Rafel Manera va obrir la Fàbrica de prestensats Manera a l'Estació Vella del tren de Montuïri. Darrerament també fan bigues imitació fusta i baranes imitació marès. Tel. 971 646 744

Na Magdalena i n'Àngela formen part de la Cooperativa Agrícola Mallorca Verda que te botiga oberta a la carretera de Vilafranca. Fan menjar preparat per endur-se'n Tel. 971 560 861

Fa 12 anys que en Sebastià Cloquell amb el seu germà Tomeu fundaren l'empresa Cloquell, Obrat de Pedra al carrer Major, 27 de Montuïri. Tel. 971 646 050 www.obradepedra.com

Diuen que ....

.... en què diran es mori de fam.

I en que diré es va campar bé.

A tots els amics i coneguts de Mallorca - més principalment a les amigues i conegudes, guapes i bones- que llegeixen «L'Estel de Mallorca» i han tengut el disgust (no serà més aviat el bon gust?) de veure'm per Tele Cinco fent.....0000000000000000 una abraçada.

JOAN ANTONI

El mallorquí de Cròniques Marcianas

Què no és guapo això .....

Si l'home pagà o el pagaren ens fa ni fu ni fa; ara, ell està clar que s'ho degué passar bomba. I la prova aquí la teniu.

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

C.P. .... Població .....

C.I.F. .... Tel .....

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 35 € anuals

Signatura: .....

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**